XXVI. évf. 183. sz. 1949. augusztus 7 vasárnap

ÁRA 60 FILLÉR

DEBRECZEN

ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz. földszint. (Arany Bika bérház.) Tel: 41-13 (7 mellék állomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d. u. 4-11-ig

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemelet. Tel: 41-13 (7 mellék állomással.) Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig.

Szerdán összeül az országgyűlés

Az országgyűlés augusztus 10-én, szerdán déli 12 órakor ülést tart.

A minisztertanács határozata a jövő évi vetéstervről

Az augusztus 5.-i minisztertanács megállapította az ország jövőévi vetéstervét. A terv az elmult esztendő eredményes tervgazdálkodásának, a hároméves tervünk megvalósításának tapasztalatai alapján készült, tekintetbe véve a megnövekedett szükségleteket, amelyeket az ötéves terv alapján fejlődő népgazdaságunk a mezőgazdasággal szemben támaszt. Az 1949—50. évi vetésterv mindenekelőtt azt a feladatot tűzi mezőgazdaságunk elé, hogy egy talpalatnyi megmunkálatlan és bevetetlen föld ne maradjon az országban. A terv bőségesen biztosítja az ország kenyerét. Ennek érdekében a kenyérgabona vetésterülete az ország területének 35 százaléka.

Jelentősen növelik a takarmánynövények és ipari növények vetésterületét. A kenyérgabonán és nemes takarmányon kivül az ország területének 20.2 százaléka kukorica, 10.6 százaléka szálastakarmány, 5.8 százaléka olajosnövény, 8.2 százaléka gumósnövény, 1.37 hüvelyes, 0.65 százaléka rostnövény, 0.5 százaléka egyéb növény, 3.22 százaléka kerti vetemény és egyéb növény lesz.

Az országos vetésterv az alapja annak, hogy megyékre és községekre történő arányos szétosztásával és a kidolgozott részletterv százalékos végrehajtásával az ötéves terv első esztendejében mezőgazdaságunk teljesítse kötelességét, az ország népének ellátása, iparunk nyersanyagának biztosítása és külkereskedelmünk terén. A terv végrehajtása már az idei termés betakarításával meg kell kezdődjék. Az első teendő a tarlóhántás elvégzése, kivéve a futóhomok területeket. A tarlóhántás után következő legfőbb őszi teendő az ősszel vetésre kerülő vetőmagvak tisztítása és csávázása. A terv előírja, hogy ebben az évben 100 százalékban tisztított és csávázott vetőmag kerüljön a földbe. A tarlóhántás, vetőszántás, az őszi mélyszántás és vetés munkájának elvégzéséhez hatalmas segítséget nyujtanak a gépállomások, amelyek ezen az őszön elsőízben már nem pénzfizetés, hanem a termelőszövetkezetekkel és a dolgozó parasztsággal kötött szerződés alapján termény ellenében végzik el a szükséges gépi munkát.

Hogy megfelelő minőségű vetőmag idejében és a szükséges mennyiségben álljon rendelkezésre, a kormányzat kedvezményes lucernamag akcióval és nemesített gabonavetőmag cserével segíti a terv megvalósítását. A kormány gondoskodik arról, hogy az ország minden részében elegendő nemesített búza és őszi árpa vetőmag álljon rendelkezésre, amelyet szokványos minőségű gabona fejében cserélhet ki a dolgozó parasztság. A tavaszi vetésterv megvalósításának legfőbb alapja az őszi mélyszántás elvégzése. Az elmult évben 3.9 millió hold volt az őszi szántás területe. Ez év őszén minden tavaszi termény alá biztosítani kell a mélyszántást. Ez azt jelenti, hogy 4.7 millió kat. holdon kell a tél beállta előtt a szántást elvégezni.

Ezeket a feladatokat az évi vetésterv végrehajtása érdekében a kormányzat a mezőgazdasági igazgatási szervek, a népi szervek és a dolgozó parasztság tervszerű együttműködése meg fogja oldani.

Ortutay miniszter megnyitotta a Szépművészeti Múzeum képtárát

Ortutay Gyula kultuszminiszter szombaton délben nyitotta meg a Szépművészeti Múzeum régi képtárát nagyszámú érdeklődő jelenlétében. Megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a magyar művelődés egyik legértékesebb kincsesháza ragyog fel most új fényében ezzel a kiállítással.

— Ez a kiállítás bizonyítja, hogy a dolgozó magyar nép, amely elsősorban lerombolt gyárait, ugarrá tett földjeit hozta rendbe, most már a kultúra területén is hatalmas eredmények elérésére képes. Rákosi Mátyásnak, a magyar nép nagy tanítójának útmutatását megfogadva művelődéspolitikánk arra törekszik, hogy a kultúra és benne a múzeumok kincsei ne csak kevés kiváltságosnak hanem az egész dolgozó népnek rendelkezésére álljon. Végül hangsúlyozta, hogy tanulnunk kell a Szovjetúnió múzeumpolitikájából, amely a legszélesebb tömegek számára teszi hozzáférhetővé a régi korok művészeti kincseit. (MTI)

Törvényjavaslat a Magyar Népköztársaság alkotmányáról

A pénteki minisztertanács Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettes előterjesztésére elfogadta a Magyar Népköztársaság alkotmányáról szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat szövege így hangzik:

A nagy Szovjetúnió fegyveres ereje felszabadította országunkat a német fasiszták igája alól, szétzúzta a földesurak és nagytőkések népellenes államhatalmát, megnyitotta dolgozó népünk előtt a demokratikus fejlődés útját. A régi rend urai és védelmezői ellen vívott kitmény küzdelmekben hatalomra jutva a magyar munkásosztály, szövetségben a dolgozó parasztsággal, a Szovjetúnió önzetlen támogatásával, újjáépítette háborúban elpusztult országunkat. Evtizedes harcokban megedződött munkásosztályunk vezetésével az 1919. évi szocialista forradalom tapasztalataival gazdagodva a Szovjetúnióra támaszkodva népünk megkezdte a szocializmus alapjainak lerakását, s országunk a népi demokrácia útján halad tlőre a szocializmus felé. E küzdelem és országépitő munka már megvalósult eredményeit országunk gazdasági és társadalmi szerkezetében végbement alapvető változásokat fejezik ki és a további fejlődés útját jelöli meg: a Magyar Népköztársaság alkotmánya.

1. Fejezet.
A Magyar Népköztársaság

1. §.

Magyarország Népköztársaság.

2. §.

(1) A Magyar Népköztársaság a munkások és a dolgozó parasztok állama.

(2) A Magyar Népköztársaságban minden hatalom minden hatalom a dolgozó népé. A város és a falu dolgozói által választott és a népnek felelős küldöttek utján gyakorolják hatalmukat.

3. §.

A Magyar Népköztársaság állama védi a magyar dolgozó nép szabadságát és hatalmát, az ország függetlenségét, harcol az ember kizsákmányolásának minden formája ellen, szervezi a társadalom erőit a szocialista építésre. A Magyar Népköztársaságban megvalósul a munkásság és a dolgozó parasztság szoros szövetsége a munkásosztály vezetésével.

2. Fejezet.
A társadalmi rend

4. §.

(1) A Magyar Népköztársaságban a termelési eszközök zöme társadalmi tulajdonként az állam a közületek, vagy szövetkezetek tulajdonában van. A termelési eszközök magántulajdonban is lehetnek.

(2) A Magyar Népköztársaságban a népgazdaság irányító ereje a nép államhatalma. A dolgozó nép fokozatosan kiszorítja a tőkés elemeket és következetesen építi a gazdaság szocialista rendjét.

5. §.

A Magyar Népköztársaság gazdasági életét állami népgazdasági terv határozza meg. Az államhatalom társadalmi tulajdonban lévő vállalatokra, az állami bankrendszerre, a mezőgazdasági gépállomásokra támaszkodva irányítja és ellenőrzi a népgazdaságot a termelő erők fejlesztése, a közvagyon növelése, a dolgozók anyagi és kulturális színvonalának állandó emelése és az ország védelmének fokozása érdekében.

6. §.

Az egész nép vagyonaként az állam és a közületek tulajdonában: a föld méhének kincsei, az erdők, a vizek, a természeti erőforrások, a bányák, a jelentős ipari üzemek, a közlekedési eszközök: vasut, szárazföldi, vizi-, és légiutak, — a bankok, a posta, a távíró, a távbeszélő a rádió, az állam által szervezett mezőgazdasági üzemek: az állami gazdaságok, gépállomások, öntözőmüvek stb. Az állam vállalatai látják el a külkereskedelmet, valamint a nagykereskedelmet: az állam irányítja az egész kereskedelmi forgalmat.

7. §.

(1) A Magyar Népköztársaság elismeri és biztosítja a dolgozó parasztok jogát a földhöz és kötelességének tekinti, hogy állami gazdaságok szervezésével, mezőgazdasági gépállomásokkal, az önkéntes társulás és a közös munka alapján működő termelőszövetkezetek támogatásával elősegítse a mezőgazdaság szocialista fejlődését.

(2) Az állam elismeri és támogatja a dolgozóknak kizsákmányolás ellen irányuló minden valóságos szövetkeezti mozgalmát.

8. §.

(1) A munkával szerzett tulajdont az alkotmány elismeri és védi.

(2) A magántulajdon és a magánkezdeményezés a köz érdekeit nem sérthetik.

(3) Az öröklési jogot az alkotmány biztosítja.

9. §.

(1) A Magyar Népköztársaság társadalmi rendjének alapja a munka.

(2) Minden munkaképes polgárnak joga, kötelessége és becsületbeli ügye, hogy képességei szerint dolgozzék.

(3) A dolgozók munkájukkal, munkaversenyben való résztvételükkel, a munkafegyelem fokozásával és a munkamódszerek tökéletesítésével a szocialista építés ügyét szolgálják.

(4) A Magyar Népköztársaság megvalósítani törekszik a szocializmus elvét: „Mindenki képessége szerint, mindenkinek munkája szerint."

3. Fejezet.
Az államhatalom legfelső szervei

10. §

1. A Magyar Népköztársaság legfelső államhatalmi szerve az Országgyülés.

2. Az Országgyülés gyakorolja a Népköztársaság Szuverénitásából folyó összes jogokat, meghatározza a kormányzás szervezetét, irányát és feltételeit.

3. E jog körében az Országgyülés

a) törvényeket alkot,
b) meghatározza az állami költségvetést,
c) megállapitja a népgazdasági tervet,
d) megválasztja a népköztársaság elnöki tanácsát,
e) megválasztja a minisztertanácsot,
f) minisztériumokat létesit és szüntet meg, illetőleg meghatározza és megváltoztathatja az egyes minisztériumok feladatkörét,
g) dönt a hadüzenet és a békekötés kérdésében.
h) közkegyelmet gyakorol.

11. §

1. Az Országgyülést négyévi időtartamra választják.

2. Az országgyülési képviselőt az országgyülés hozzájárulása nélkül letartóztatni, vagy ellene bünvádi eljárást inditani — tettenérés esetét kivéve — nem lehet.

3. Minden politikai, gazdasági vagy egyéb tevékenység, illetőleg magatartás, amely ellentétben áll a dolgozók érdekével, összeférhetetlen az országgyülési képviselői megbizatással.

12. §

Az országgyülés évenként legalább kétizben ül össze rendes ülésszakra.

2. Az Országgyülést a képviselők egyharmadának irásbeli kérelmére vagy a Népköztársaság Elnöki Tanácsának határozata alapján össze kell hivni.

3. Az Országgyülés tagjai sorából elnököt, két alelnököt és hat jegyzőt választ.

4. Az Országgyülés ülésének összehivásáról a Népköztársaság Elnöki Tanácsa gondoskodik.

5. Az Országgyülés működésének szabályait és tárgyalási rendjét ügyrendben állapitja meg.

13. §

Az országgyülés ülései általában nyilvánosak. Rendkivüli esetben az országgyülés zárt ülés tartását is elhatározhatja.

14. §

1. A törvényhozás joga az országgyülést illeti meg.

2. Törvényt a Népköztársaság Elnöki Tanácsa, a minisztertanács, továbbá bármely országgyülési képviselő kezdeményezhet.

15. §

1. Az országgyülés akkor határozatképes, ha a képviselőknek legalább fele jelen van.

2. Határozatait az országgyülés szótöbbséggel hozza.

3. Az alkotmány megváltoztatá-

sához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

16 §

Az országgyűlés által elfogadott törvényt a Népköztársaság Elnöki tanácsának elnöke és titkára írják alá. A törvény kihirdetéséről a tanács elnöke gondoskodik. A törvényt a Hivatalos Lapban közzé kell tenni.

17. §

1. Az országgyűlés a szükséghez képest bármely kérdés megvizsgálására tagjaiból bizottságot küldhet ki.

2. A hatóságok, hivatalok és intézmények, valamint az állam minden polgára köteles az országgyűlési bizottság által kívánt adatokat rendelkezésére bocsájtani, illetőleg a bizottság előtt vallomást tenni.

18. §

1. Az országgyűlés megbizatásának lejárta előtt is kimondhatja feloszlását.

2. Háború vagy egyéb rendkívüli körülmények esetén az országgyűlés megbizatásának meghatározott időre való meghosszabbítását is kimondhatja.

3. A feloszlatott országgyűlést a Népköztársaság Elnöki Tanácsa háború, vagy egyéb rendkívüli körülmények esetén ismét összehívja. Az ekként összehívott országgyűlés megbizásának meghosszabbítása tárgyában maga határoz

4. Az Országgyűlés feloszlatásától számított három hónapon belül új országgyűlést kell választani.

5. A megválasztott országgyűlést a Népköztársaság Elnöki Tanácsa a választást követő egy hónapon belül hívja össze.

19. §

1. Az Országgyűlés első ülésén tagjai sorából megválasztja a Népköztársaság Elnöki Tanácsát, mely elnökből, két helyettes elnökből, titkárból és 17 tagból áll.

2. A minisztertanács elnöke, elnökhelyettesei és tagjai a Népköztársaság Elnöki Tanácsába nem választhatók.

20. §

1. A Népköztársaság Elnöki Tanácsának hatásköre.

a) Kiírja az országgyűlési választásokat,
b) összehívja az országgyűlést,
c) törvényeket kezdeményez,
d) országos jelentőségű kérdésekben népszavazást rendelhet el,
e) képviseli a magyar népköztársaságot nemzetközi szerződések kötésénél,
f) megbízza és fogadja a követeket,
g) megerősíti a nemzetközi szerződéseket,
h) kinevezi a törvény által meghatározott fontosabb megbizatású állami alkalmazottakat, valamint a fegyveres erők magasabbrangú tisztjeit,
i) adományozza az országgyűlés által alapított rendjeleket és címeket, valamint aozzájárul külföldi rendjelek és címek viseléséhez,
j) gyakorolja a kegyelmezési jogot.
k) dönt azokban az ügyekben, amelyeket külön törvény hatáskörébe utal.

2. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az államigazgatási és a helyi államhatalmi szervek által hozott minden olyan jogszabályt, határozatot, vagy intézkedést megsemmisítheti, illetőleg megváltoztathatja, amely az alkotmányba ütközik, vagy sérti a dolgozó nép érdekeit.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa feloszlathatja az államhatalomnak azt a helyi szervét, amelynek működése az alkotmányba ütközik, vagy a dolgozó nép érdekeit súlyosan veszélyezteti

4. Ha az Országgyűlés nem ülésezik, az Országgyűlés jogkörét a Népköztársaság Elnöki Tanácsa gyakorolja az alkotmányt azonban nem változtathatja meg.

5. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa által alkotott jogszabályok törvényerejű rendeletek, amelyeket az országgyűlés legközelebbi ülésén be kell mutatni.

6. A Népköztársaság Elnöki Tanácsának minden határozását és intézkedését az elnök s a titkár írja alá. Rendeleteit a Hivatalos Lapban közzé kell tenni.

21. §

1. A Népköztársaság Elnöki Tanácsának megbízatása akkor szűnik meg, amikor az Országgyűlés a Népköztársaság Elnöki Tanácsát újjonnan megválasztja.

2. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az Országgyűlésnek felelős és köteles működéséről az Országgyűlésnek beszámolni.

3. Az Országgyűlés jogosult a Népköztársaság Elnöki Tanácsát vagy bármely tagját visszahívni.

4. A Népköztársaság Elnöki Tanácsának határozatképtelenségéhez az elnökön és titkáron kívül kilenc tag jelenléte szükséges

5. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa ügyrendjét maga alkotja meg és azt az országgyűlésnek bemutatja.

4. Fejezet.

Az államigazgatás legfelsőbb szerve

22. §

Az államigazgatás legfelsőbb szerve a Magyar Népköztársaság minisztertanácsa.

23. §

1. A minisztertanács
a) a minisztertanács elnökéből
b) a minisztertanács elnökhelyetteséből, illetőleg elnökhelyetteseiből,
c) az államminiszterből, illetőleg államminiszterekből és
d) a minisztériumokat vezető miniszterekből áll.

2 A minisztertanácsot, illetőleg egyes tagjait a Népköztársaság Elnöki Tanácsának javaslatára az Országgyűlés választja meg és menti fel.

3. Az Országgyűlés ülésein a minisztertanácsnak azok a tagjai is részt vehttnek és felszólalhatnak, akik nem országgyűlési képviselők

24. §

A Magyar Népköztársaság minisztériumai:
a külügyminisztérium,
a belügyminisztérium,
a pénzügyminisztérium,
az igazságügyi minisztérium,
a nehézipari minisztérium
a könnyűipari minisztérium
a földművelésügyi minisztérium
a külkereskedelmi minisztérium,
a belkereskedelmi minisztérium,
az építésügyi minisztérium,
a közlekedés és póstaügyi minisztérium,
a népmüvelési minisztérium.
a vallás és közoktatásügyi minisztérium
a népjóléti minisztérium.

25. §.

1. A minisztertanács:
a) irányítja a minisztériumok és közvetlenül alája rendelt egyéb szervek munkáját,
b) biztosítja a törvények és a Népköztársaság Elnöki Tanács rendeleteinek végrehajtását,
c) biztosítja a népgazdasági tervek megvalósítását,
d) megoldja mindazokat a feladatokat, amelyeket jogszabály hatáskörébe utal.

2. A minisztertanács feladatának ellátása körében rendeleteket bocsájthat ki, amelyek azonban a Népköztársaság törvényeivel vagy a Népköztársaság Elnöki Tanácsa által hozott rendeletekkel nem ellenkeznek.

3. A minisztertanács rendeleteit a minisztertanács elnöke írja alá. Azokat a Hivatalos Lapban kell közzétenni.

4. A minisztertanács minden más államigazgatási szerv vagy az államhatalom helyi szervei által hozott minden olyan jogszabályt, határozatot, vagy intézkedést megsemmisíthet, illetőleg megváltoztat hat,amely az alkotmányba ütközik, vagy a dolgozó nép érdekeit sérti.

26. §.

1. A minisztertanács elnöke vezeti a minisztertanács üléseit gondoskodik a minisztertanács rendelkezéseinek és határozatainak végrehajtásáról, irányítja a közvetlenül alája rendelt szervek munkáját

2. A miniszterek a jogszabályok rendelkezéseinek és a minisztertanács határozatainak megfelelően vezetik az államigazgatásnak feladatkörükbe tartozó ágait és irányítják az alájuk rendelt szerveket.

3. A minisztertanács elnöke és a miniszterek feladatuk ellátásuk körében rendeleteket adhatnak ki, azonban a Népköztársaság törvényeivel, a Népköztársaság Elnöki Tanácsa, vagy a minisztertanács által hozott rendeletekkel nem ellenkezhetnek. A rendeleteket a hivatalos lapban közzé kell tenni.

27. §

1. A minisztertanács működéséért az Országgyűlésnek felelős. Köteles munkájáról az Országgyűlésnek rendszeresen beszámolni.

2. A minisztertanács elnöke (helyettese) és tagjai intézkedéseiért és magatartásukért egyénileg is felelősek. A felelősségre vonás módját külön törvény szabályozza

3. Az országgyűlés tagjai a minisztertanácshoz, annak elnökéhez, vagy bármely tagjához feladatkörükbe tartozó minden ügyben kérdéseket intézhetnek, amelyekre azok az országgyűlésen kötelesek felvilágosítást adni.

28. §.

1. A minisztertanács az államigazgatás körébe tartozó bármely ügyben közvetlenül vagy valamely tagja utján intézkedhet.

2 A minisztertanács jogosult az államigazgatás bármely ágát közvetlen felügyelete alá vonni és ebből a célból külön szervezeteket létesíteni.

5. Fejezet

Az államhatalom helyi szervei

29. §

1. A Magyar Népköztársaság területe államigazgatási szempontból megyékre, járásokra, városokra, községekre tagozódik. Nagyobb városok igazgatási területekre oszthatók.

2 Az egyes igazgatási szervek területváltoztatásait a minisztertanács határozza meg.

30. §.

1. Az államhatalom helyi szervei a megyei tanács, a járási tanács, a városi tanács, a községi tanács, a városi kerületi tanács.

2. A helyi tanácsok tagjait az illető terület választópolgárai négy évi időtartamra választják

3. A helyi tanácsok tagjait az illető terület választópolgárai a törvénynek megfelelően választják.

MOZIK mai műsora:

APOLLO

NYÁRI SZÜNET!

VIGSZINHAZ

Ma utoljára:
de. 11, du. 3, 5, 7 9 órakor
Izgalmas dráma:

A kalózok kincse

Hétfőtől: fél 5, fél 7, fél 9 órakor!
Leányok története, akik túl tesznek a férfiakon! Repülő film!

EGI SZEKÉR

METEOR

Ma 4, 6 8 órakor UTOLJÁRA!
KÉMDRÁMA!

Találkozás az Elbán

Hétfőtől: 4, 6 8 órakor!
Izgalmas csehfilm!

Ellopott határok!

A BÉRLET EBBEN A HÓNAPBAN MINDEN MOZIBAN, MINDEN FILMHEZ ÉRVÉNYES.

31. §

1. A helyi tanácsok működésük területén az alkotmányban hozott jogszabályok és felsőbb szervek által meghatározott keretek között gyakorolják államhatalmi tevékenységüket.

2 A helyi tanács:
a) vezeti a gazdasági, társadalmi és kultúrális tevékenységet,
b) előkészíti a helyi gazdasági tervet, költségvetést, ellenőrzi ezek végrehajtását,
c) végrehajtja a törvényeket és a felsőbb rendeleteket,
d) irányítja és ellenőrzi az alárendelt államhatalmi és államigazgatási szerveket.
e) elősegíti az állami rend és a közvagyon védelmét,
f) oltalmazza a dolgozók jogait.
g) irányítja és ellenőrzi a helyi jellegű gazdasági vállalatok munkáját,
h) támogatja a dolgozók szövetkezeteit,
i) intézkedik a jogszabállyal hatáskörébe utalt minden ügyben.

3 A helyi tanácsok működési körükben, helyi rendeleteket hoznak amelyek nem ellenkezhetnek a törvénnyel, a törvényereiű rendeletekkel, a minisztertanács, a miniszterek, vagy felsőbb tanácsok rendeletével. A helyi tanácsok rendeleteit a szokásoknak megfelelően kell közhírré tenni.

4 A helyi tanácsok az alájuk tartozó tanácsnak minden olyan rendeletét, határozatát vagy intézkedését, amely az alkotmány, vagy az alkotmányosan hozott jogszabályba ütközik, megsemmisíthetik, illetőleg megváltoztathatják

32. §.

1. Helyi tanácsok munkájukban közvetlenül a lakosságra támaszkodnak, biztosítják a dolgozók tevékeny részvételét, kezdeményezését és ellenőrzését az államhatalom helyi gyakorlásában.

2. Helyi tanácsok kötelesek a választók előtt évenként legalább kétizben működésükről beszámolni.

33. §.

1. A helyi tanácsok végrehajtó és intézkedő szervei a végrehajtó bizottságok, amelyeket tagjaikból választanak

2. A végrehajtó bizottság élén elnök áll, a bizottság ügyvitelét az elnöknek alárendelt titkár intézi. Az elnököt (helyettesét, vagy helyetteseit) és a titkárt a végrehajtó bizottság tagjai sorából választja.

3. A végrehajtó bizottságok közvetlenül felelősek a helyi tanácsoknak és a felsőbb tanácsok végrehajtó bizottságainak. Kötelesek munkájukban az államigazgatási szervek rendelkezéseit betartani.

4. A végrehajtó bizottságokat vagy azok tagjait a helyi tanácsok visszahívhatják.

34. §.

A végrehajtó bizotságok mellett az államigazgatási szervek ágazatonként külön szerveket létesíthetnek, amelyek szakirányítás szempontjából az államigazgatás felsőbb szerveinek, közvetlen munkájuk tekintetében pedig a végrehajtó bizottságnak vannak alárendelve.

35. §.

A helyi tanácsokra és a végrehajtó bizottságokra vonatkozó részletes szabályokat külön törvény állapítja meg.

6. Fejezet

A bírói szervezet

36. §.

1. A Magyar Népköztársaságban az igazságszolgáltatást a Magyar Népköztársaság legfelsőbb bírósága, a felső bíróságok, a megyei bíróságok és a járásbíróságok gyakorolják.

2. A törvény az ügyek meghatározott csoportjára nézve külön bíróságok létesítését is elrendelheti.

37. §.

A bíróságok hivatásos bírákból és népi ülnökökből álló tanácsokban ítélkeznek. A törvény e szabály alól kivételt engedhet.

38. §.

A Magyar Népköztársaság legfelsőbb bírósága elvi irányítást gyakorol az összes bíróságok bírói működése és ítélkezése tekintetében. Évégből a legfelsőbb bíróság irányelveket állapíthat meg és elvi döntéseket hozhat, amelyek a bíróságok számára kötelezők.

39. §.

1. A Magyar Népköztársaságban az összes bírói tisztségeket választás útján töltik be. A megválasztott bírák visszahívhatók.

2. A legfelsőbb bíróság és a felsőbb bíróságok bíráit öt évi időtartamra, a megyei bíróságok és a járásbíróságok bíráit háromévi időtartamra választják.

3. A legfelsőbb bíróság elnökét és bíráit, valamint a felsőbíróságok elnökeit az országgyűlés választja.

4 A bírák működéséről választóik előtt beszámolni kötelesek.

5. A felső bíróságok, a megyei bíróságok és a járásbíróságok bíráinak választásáról külön törvény rendelkezik.

40. §.

1. A bíróságok tárgyalásai — a törvény által meghatározott kivételektől eltekintve — nyilvánosak

2. A vádlottat a bírói eljárás során megilleti a védelem joga

41. §

1 A Magyar Népköztársaság bíróságai büntetik a dolgozó nép ellenségeit, védik és biztosítják a népi demokrácia állami, gazdasági és társadalmi rendjét, intézményeit, a dolgozók jogait, nevelik a dolgozókat a szocialista társadalmi együttélés szabályainak betartására.

2 A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alávetve.

7 Fejezet

Az ügyészség

42. §

1 A törvényesség betartása felett a Magyar Népköztársaság legfőbb ügyésze őrködik.

2. A legfőbb ügyész a jogkörében ügyel arra, hogy a minisztériumok, az alájuk rendelt hatóságok, hivatalok, intézmények és egyéb szervek, az államhatalom szervei, valamint a polgárok a törvényeket betartsák.

3 A legfőbb ügyész gondoskodik arról, hogy a Magyar Népköztársaság rendjét, biztonságát és függetlenségét sértő vagy veszélyeztető mindennemű cselekmény következetesen üldöztessék.

43. §.

1. A Magyar Népköztársaság legfőbb ügyészét az országgyülés választja hatévi időtartamra. Az Országgyülés a legfőbb ügyészt visszahívhatja.

2 A legfőbb ügyész az országgyülésnek felelős és működéséről beszámolni köteles.

3. Az ügyészeket a Népköztársaság legfőbb ügyésze vezeti és irányítja.

44. §.

Az ügyészek az államigazgatási és helyi államhatalmi szervektől függetlenül járnak el.

8. Fejezet.

Az állampolgárok jogai és kötelességei

45 §.

1. A Magyar Népköztársaság biztosítja polgárai számára a munkához való jogot és a végzett munka mennyiségének és minőségének megfelelő díjazását.

2. E jogot a Magyar Népköztársaság a népgazdaság termelő erőinek tervszerű fejlesztésével s a népgazdasági terven alapuló munkaerőgazdálkodással valósítja meg.

46. §.

1. A Magyar Népköztársaság biztosítja a dolgozóknak a pihenéshez és üdüléshez való jogát.

2. E jogot a Magyar Népköztársaság a törvényes munkaidő, a fizetéses szabadság és a dolgozók üdültetésének megszervezése útján valósítja meg.

Értesítjük Olvasóinkat,

hogy Kiadóhivatalunkban mától kezdve az alábbi lapok legfrissebb számai már a megjelenésük napján kaphatók:

Magyar Közlöny **OMB. Közlöny**

Ipari Értesítő

47. §.

1. A Magyar Népköztársaság védi a dolgozók egészségét és segíti a dolgozókat munkaképtelenségük esetén.

2. A Magyar Népköztársaság ezt a védelmet és segítséget széleskörű társadalombiztosítással és az orvosi ellátás megszervezésével valósítja meg.

48. §.

1. A Magyar Népköztársaság biztosítja a dolgozóknak a művelődéshez való jogát.

2. A Magyar Népköztársaság ezt a jogot a népművelés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező általános iskolával, közép- és felsőfokú oktatással, a felnőtt dolgozók tovább képzésével és az oktatásban részesülők anyagi támogatása útján valósítja meg.

49. §.

1. A Magyar Népköztársaság polgárai a törvény előtt egyenlők és egyenlő jogokat élveznek.

2. A polgárok bármilyen hátrányos megkülönböztetését nemek, felekezetek vagy nemzetiségek szerint a törvény szigorúan bünteti.

3. A Magyar Népköztársaság a területén élő minden nemzetiség számára biztosítja az anyanyelvén való oktatásnak és nemzeti kultúrája ápolásának lehetőségét.

50. §.

1. A Magyar Népköztársaságban a nők a férfiakkal egyenlő jogokat élveznek.

2. A nők egyenjogúságát szolgálják: munkafeltételeiknek a férfiakéval azonos módon való biztosítása, a terhesség esetére a nőnek járó fizetett szabadság, az anyaság és a gyermek fokozott törvényes védelme, továbbá az anya- és a gyermekvédelmi intézmények rendszere.

51. §.

A Magyar Népköztársaság védi a házasság és a család intézményét.

52. §.

A Magyar Népköztársaság különös gondot fordít az ifjúság fejlődésére és nevelésére a következetesen védelmezi az ifjúság érdekeit.

53. §.

A Magyar Népköztársaság hatásosan támogatja a dolgozó nép ügyét szolgáló tudományos munkát, valamint a nép életét, harcait, a valóságot ábrázolva a nép győzelmét hirdető művészetet és minden rendelkezésre álló eszközzel elősegíti a néphez hű értelmiség kifejlődését.

54. §.

1. A Magyar Népköztársaság biztosítja a polgárok lelkiismereti szabadságát és a vallás szabad gyakorlásának jogát.

2. A lelkiismereti szabadság biztosítása érdekében a Magyar Népköztársaság az egyházat különválasztja az államtól.

55. §.

1. A Magyar Népköztársaság a dolgozók érdekeinek megfelelően biztosítja a szólásszabadságot, a sajtószabadságot, a gyülekezési szabadságot.

2. Az állam a jogok érvényesítésére a dolgozók rendelkezésére bocsátja a szükséges anyagi eszközöket.

56. §.

1. A Magyar Népköztársaság a dolgozók társadalmi, gazdasági és kulturális tevékenységének fejlesztése érdekében alkotmányosan biztosítja az egyesülési jogot.

2. A Magyar Népköztársaság feladatainak ellátásában az öntudatos dolgozók szervezetire támaszkodik. A népi demokrácia rendjének védelme, a szocialista építésben való fokozott részvétel, a kulturális nevelő munka kiszélesítése, a nép jogainak megvalósítása és a nemzetközi szolidaritás ápolása céljából a dolgozók szakszervezeteket, demokratikus női és ifjúsági, valamint egyéb tömegszervezeteket létesítenek és ezek erőit a demokratikus Népfrontban fogja össze.

E szervezetekben megvalósul az ipari, mezőgazdasági és értelmiségi dolgozók szoros együttműködése és demokratikus egysége. A nép demokratikus egységére támaszkodó és élcsapata által irányított munkásosztály az állami és társadalmi tevékenység vezető ereje.

57. §.

A Magyar Népköztársaság biztosítja a polgárok személyi szabadságát és sérthetetlenségét, a levéltitok és magánlakás tiszteletbentartását.

58. §.

1. A Magyar Népköztársaság a szabadságjogokat a területén lakó minden dolgozó számára biztosítja.

2. Azok az idegen állampolgárok, akiket demokratikus magatartásukért a népek felszabadítása érdekében kifejtett tevékenységükért üldöznek, a Magyar Népköztársaságban menedékjogot élveznek.

59. §.

A Magyar Népköztársaság polgárainak alapvető kötelessége a nép vagyonának megvédése, a társadalmi tulajdon megszilárdítása, a Magyar Népköztársaság gazdasági erejének fokozása, a dolgozók életszínvonalának emelése, műveltségük gyarapítása és a népi demokrácia rendjének megerősítése.

60. §.

A Magyar Népköztársaság polgárainak megtisztelő kötelessége, hogy általános védkötelezettség alapján katonai szolgálatot teljesítsenek.

61. §.

1. A haza védelme a Magyar Népköztársaság minden polgárának szent kötelessége.

2. A hazaárulást, a katonai eskü megszegését, az ellenséghez való átpártolást, a kémkedést, az állam katonai hatalmának minden csorbítását, mint hazánk és a dolgozók ügyének elárulását a törvény a legszigorúbban bünteti.

9. Fejezet
A választások alapelvei

62. §.

1. Az országgyűlési képviselőket a Magyar Népköztársaság választó polgárai általános, egyenlő és közvetlen választójog alapján, titkos szavazással választják.

2. A megválasztott képviselők kötelesek választóik előtt működésükkel beszámolni.

3. A választópolgárok a megválasztott országgyűlési képviselőket visszahívhatják.

63. §.

1. A választójog a Magyar Népköztársaság minden nagykorú polgárát megilleti.

2. A dolgozó nép ellenségeit és az elmebetegeket a törvény a választójogból kirekeszti.

64. §.

A választásokon minden szavazásra jogosult polgárnak egy szavazata van és minden szavazat egyenlő.

65. §.

Országgyűlési képviselővé mindenki megválasztható, akinek választójogosultsága van.

66. §.

Az országgyűlési képviselők választásáról és visszahívásának részleteiről külön törvény intézkedik.

10. Fejezet
A Magyar Népköztársaság címere, zászlaja és fővárosa

67. §.

A Magyar Népköztársaság címere: Két oldalt búzakoszorúval egybefogott kerek világoskék mezőben kalapács és búzakalász, a mező felső részén a mezőre sugarakat bocsátó ötágú vörös csillag, alján redőzött piros-fehér-zöld szalag.

68. §.

A Magyar Népköztársaság zászlaja Piros-fehér-zöldszínű lobogó, középen a Magyar Népköztársaság címerével.

69. §.

A Magyar Népköztársaság fővárosa: Budapest.

11. Fejezet
Záró rendelkezések

70. §.

1. A Magyar Népköztársaság alkotmánya kihirdetése napján lép hatályba, végrehajtásáról a minisztertanács gondoskodik.

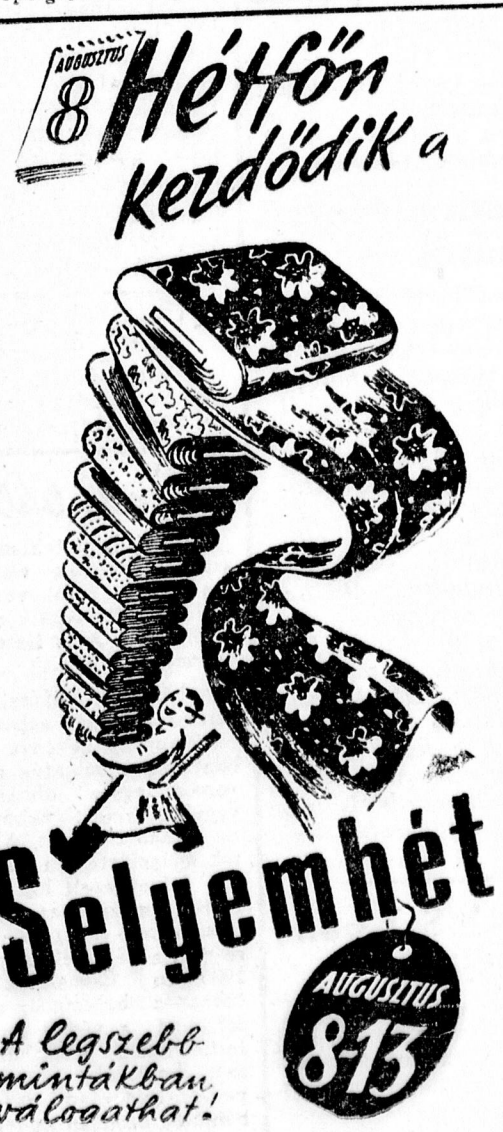
2. A minisztertanács köteles az alkotmány végrehajtásához szükséges törvényeket az országgyűlés elé terjeszteni.

71. §.

1. Az alkotmány a magyar népköztársaság alaptörvénye.

2. Az alkotmány, valamint a hatályos jogszabályok az államhatalom összes szerveire és az állam polgáraira egyaránt kötelezők.

Rádió utalványát
azonnal beváltom bármilyen ORION készülékre, 18 havi részletre előleg nélkül
MAYER mérnök Kossuth-utca 13 sz.



Igy dolgozik a debreceni IRÓK MUNKAKÖZÖSSÉGE

A mult rendszerben az írók jelentős része elzárkózott az élettől. Tisztes távolból, elefántcsonttoronyból figyelte a körülötte zajló eseményeket, elhúzódott a néptől, az igazi problémáktól. Az eredmény egy ködös, hazug, álirodalom volt a valóság ábrázolása helyett.

„Az író a nép vágyainak kifejezője legyen!" — mondotta Scsepacsov szovjet költő. Ebben a mondatban és Sztálinnak, a szovjet nép bölcs vezérének az írókhoz intézett üzenetében, melyben minden író számára főkövetelményként állította fel, hogy: „Irjatok igazat!"; megragadó tömörséggel jut kifejezésre az új irodalom esztetikája, melynek tételeit immár a magyar írók legnagyobb része is kötelezőnek ismerj el munkássága során.

Ez a felismerés vezette el a debreceni írókat is oda, hogy Irói Munkaközösségbe tömörülve feladatul vállalják megismerni egy-egy üzem, vagy földművesszövetkezet dolgozóinak életét, a szovjet írók példája nyomán hetekig közöttük dolgozva mélyen bepillantani életükbe, a maga valóságában megismerni problémáikat és a művészet eszközeivel kifejteni azt.

— Saját életünk nagy kérdéseiről, a munkásság problémáiról, küzdelmeiről szeretnénk olvasni! mondotta Horváth László gyári munkás népvéleménygyűjtésünk során, amikor megkérdeztük tőle és társaitól hogy miről szeretnének olvasni, milyen témák érdeklik a ma dolgozóit.

Iróink meghallották a dolgozók üzenetét és vállalják boldogan, büszkén a feladatot: művészetükkel a nép vágyainak adni kifejezést.

— Célunk érdekében — beszéli dr Asztalos Sándor kultúrtanácsnak, az Irók Munkaközössége vezetője — szeptember végén megindítjuk negyedévenként megjelenő folyóiratunkat. A nagy formátumba négy íves terjedelemben megjelenő folyóirat támogatására a kultuszminisztérium számonként 4.000 forint támogatást helyezett kilátásba, de Debrecen költségvetésébe is felvettek 10.000 forintot e célra. Folyóiratunk szervezetileg összefogalja a Debrecenben és Tiszántúlon dolgozó írókat, művészeket. Elgondolásunk az, hogy a folyóirat hasábjain nem általános elvi problémákat, hanem a szociális építés vonalán felvetődő új problémákat szándékozunk bemutatni művészi ábrázolásban. Itt elsősorban a termelőszövetkezetek és az üzemek: a Vagongyár, Dohánygyár Bútorgyár, stb. életének bemutatására, a debreceni perifériák problémáinak feltárására gondolok.

A Tiszántúl kérdéseit is feldolgozzuk és a folyóirat feladata lesz, hogy a Hajdúság és Debrecen forradalmi jellegű, kommunista megmozdulásait, mint a nádudvari, hajdúnánási eseményeket, a Márciusi Front jelentőségét visszatükrözze folytatta Asztalos Sándor

— Milyen munkamódszerrel dolgoznak íróink?

A terv az, hogy megközelítve a szovjet írók munkamódszerét: közvetlen kapcsolatot teremtünk író és nép között. Munkaközösségünk minden egyes tagja, magára vállalja egy-egy üzem életének feldolgozását. Ugyancsak sorra kerülnek a vidéki termelőszövetkezetek. Elgondolásunk szerint legelőször a sarkadi termelőszövetkezet.

Juhász Róbert az Irói Munkaközösség másik célkitűzéséről beszél: arról, hogy a közösség írói, művészei helyébe mennek a munkásoknak. Kiszállnak üzemekbe, szövetkezetekbe. Vitadélutánokat, felolvasásokat, irodalmi előadásokat rendeznek. Clubot létesítenek a Magyar—Szovjet Társaság helyiségében, ahol az írók, művészek rendszeresen találkoznak, kapcsolatot tartanak a dolgozókkal.

Előadásainkat már a napokban megtartjuk. Hajdúszoboszlón, Hajdúnánáson és a Dohánygyárban. Az ősz folyamán aztán rendszeresítjük ezeket az előadásokat — mondotta Juhász Róbert.

Iróink megtalálták a kapcsolatot a néphez. Munkájuk a dolgozók életének, akaratának, céljainak kifejezésévé vált. (K. I.)

Tizenhét méter széles uttest lesz a Hunyadi-utcán

A város törvényhatóságának rendkívüli közgyűlése

Debrecen törvényhatósági bizottsága szombaton rendkívüli közgyűlésre ült össze Dusicza Ferenc h. polgármester elnökletével. A közgyűlés tudomásul vette a belügyminiszter leiratát, amelyben közli, hogy jóváhagyta a Debreceni Temetkezési KV alapítólevelét. A törvényhatósági bizottság kimondotta, hogy a megalakult tíz debreceni községi vállalaton kívül még egyet alapít: a Debreceni Ingatlankezelő KV-t, a város területén levő közületi ingatlanok kezelésére és új lakások építésére.

A közgyűlés névszerinti szavazással egyhangúan pótihiteleket szavazott meg az ezévi tervberuházási munkálatoknál. Igy a fürdő bővítése során 40.000 forint többköltség merült fel, a Petőfi-tér rendezése kapcsán a Hunyadi utcának burkolása 236.000 forintot igényel.

Andrássy István műszaki tanácsnok ismertette a Hunyadi utca burkolását: tizenhét méter széles a fejkő burkolású úttest, két oldalán négy-négy méter széles járda lesz, a tér felé eső részen téglaburkolással. A járdák és az úttest között, amint azt a Szent Anna utcánál tették, virágágyakat létesítenek.

A Hunyadi utcának ez csak ideiglenes burkolata lesz, néhány év mulva kerülhet sor a végleges aszfaltburkolásra. A Hunyadi utca burkolásával jelentős munkaalkalomhoz jutnak a jelenleg nem foglalkoztatott debreceni útépítő munkások.

A törvényhatósági bizottság 400 ezer forintos hitelt engedélyezett a községi kenyérgyár új, Böszörményi úti üzemének kibővítési és átalakítási munkálataira és hozzájárult a munkák vállalatbaadásához.

Akik példát mutattak...

Hajdú vármegye dolgozó parasztsága megértette annak fontosságát, hogy az ország kenyérellátását biztosítani kell és szinte tömegmozgalommá vált a terménybegyüjtés. Egyre több azoknak a száma, akik a beszolgáltatást sokszorosan túlteljesítették. Ime a névsor:

Szemán János középparaszt (Fülöp) 750 százalék, Bokor István Mikepércs 500, Halász János (Fülöp) 500, Malmos Imre (Vámospércs) 440, Szabó Sándorné (Mikepércs) 300, Nagy Zsigmond (Földes) 230, Polgár Elek (Vámospércs) 220, Jelinek Károly (Fülöp) 206, Berei Mihály (Fülöp) 200, Domokos Imre (Földes) 200, Pénzes László (Hajdúnánás) 160, Hadnagy Sándor (Fülöp) 160, Guba Sándor (Vámospércs) 150, Gellért Lajos (Mikepércs) 148, Szabó Imre (Vámospércs) 146, Pánti Béla (Földes) 130, Szabó Sándor (Földes) 130 százalékban teljesítették a beszolgáltatást.

Azáltal, hogy nemcsak a kötelezően előírt mennyiséget adták be, hanem jóval többet: példát mutattak, teljesítményükkel elősegítik népi demokráciánk célkitűzéseinek megvalósítását.

Egyházi nyomtatványokat
a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-tól
— Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. Bikabérház. —

A francia nép megőrzi hűségét szövetségese és barátja a Szovjetúnió iránt

Páris: A béke és szabadság harcosainak szervező bizottsága közleményt adott ki a pénteki tüntetésről. A közlemény megállapítja, hogy többezer főnyi küldöttség amelyet a Marseillest éneklő hazafias tömeg tüntetése támogatott, pénteken délután a Concorde-tér felé vonult. 6 óra 16 perckor a kormány tilalma és a rendkívül nagy rendőri és katonai erők ellenére, a szervező bizottság két tagjának az amerikai követségen sikerült átnyujtani a bizottságnak Bradley tábornokhoz intézett nyilt levelét. Több küldöttség szintén elérte a nagykövetséget és átadta határozatát.

A bizottság felháborodottan tiltakozik a rendőrség tagjainak kegyetlenkedése ellen. Ezek minden ok nélkül rátámadtak a békés tömegre. A bizottság meleg rokonszenvéről biztosítja azokat, akik megsebesültek e tüntetésben, anyagi és erkölcsi támogatást nyujt számukra. A bizottság követeli a letartóztatottak szabadon bocsájtását.

A párisi nép tömeges felvonulásával és lelkesedésével bebizonyította, hogy egy olyan kormány, amely nem teljesíti nemzeti kötelességeit, nem akadályozhatja meg a népet abban, hogy kinyilvánítsa békeakaratát és ezt az amerikai kormány tudomására hozza.

A Bradley tábornoknak átadott nyilt levél szövege a következő:

»Tábornok Ur!

Párisba utazása alkalmából a demokratikus szervezetek a béke és szabadság harcosainak felhivására bizottságot alakítottak azzal a megbizatással, hogy hozza tudomására azt az izgalmat, mely a párisi népet elfogta az Ön látogatásának bejelentésekor. Ön kifejtette az amerikai szenátus külügyi bizottságában, hogy egy Európának nyujtandó katonai támogatás biztos kihatással lesz a lakosság moráljára. Ön súlyosan téved, ha azt hiszi, hogy ez a hatás kedvező lesz. Páris népe a békét óhajtja, azt a békét, amelyet lelkesedéssel üdvözölt a hitleri Németország fölött aratott közös szövetséges győzelem után. A francia népnak nincs szüksége, hogy olyan fegyvereket kapjon, amelyek csak romboló célokra szolgálhatnak. Nem akarja azt, hogy bármiféle ürüggyel belesodródjék egy újabb háborúba volt ellenségei oldalán egyik szövetségese ellen. Megőrizve hűségét valamennyi barátja iránt, a párisi nép azt követeli, hogy sorsáról teljes szabadsággal maga határozhasson. Ha a francia politikusok vagy katonai vezetők Önnek ígéretet tesznek, csapatokat helyeznek kilátásba, vagy ntől fegyvereket kérnek, akkor jobb, ha Ön tudja, hogy mi semmikép sem érezzük elkötelezve magunkat. Kötelességünknek tartjuk, hogy kifejezzük itt ezt az érzést, amely benne van a Párosban és környékén kézről-kézre járó számtalan határozatban. Ez a jelentősége annak, hogy ezer és ezer párisi sorakozott **fel az amerikai nagykövet**ség előtt pénteken este.

A francia kommunista Párt politikai bizottsága pénteken ülést tartott s az arról kiadott közlemény megállapítja, hogy a bizottság üdvözli azt az egységet, amely mind szélesebb tömegeket von be a béke védelmébe. Megállapítja, hogy az az erőszakosság és sietség, amelyet a háborús uszítók mutatnak a Szovjetúnió ellen irányuló háborús propaganda hadjáratukban, az imperialista tábor gyengeségét fejezi ki a béke és demokrácia táborának elvitathatatlan sikereivel szemben. A politikai bizottság megbélyegzi azokat a súlyos gazdasági következményeket, amelyek a háborús politikából származnak, abból a politikából, amelyet az Atlanti egyezmény alkalmazása vont maga után. A bizottság felhívja a párt szervezeteit és harcosait, szaporítsák kezdeményezéseiket, hogy megbuktassák az Atlanti egyezmény alkalmazását, amely — mint a béke és szabadság harcosai Trumanhoz intézett nyilt levelükben mondják — nem kötelezi a francia népet.

A béketüntetésről egyébként újabb részletek váltak ismeretessé. A francia lapok fényképeket közölnek arról a határtalan durvaságról, amellyel a párisi rendőrség és a kirendelt katonaság, meg akarta akadályozni, hogy Páris népe a békét éltesse és kifejezést adjon ellenállásának a háborús uszítókkal szemben. Ezek a képek véres arcú férfiakat mutatnak, amint rendőri gépkocsikba nyomják őket. Az egyiken állig felfegyverzett rendőr egy földre tepert nőt ütlegel.

A rendőrség több mint száz embert tartóztatott le; közöttük van Denise Bastide képviselőnő, Vaillant Couturier asszony képviselőnő, Tancois asszony képviselőnő és sok városi és községi tanácsos. A képviselőket rövid fogvatartásuk után szabadon bocsájtották.

A francia dolgozók vidéken is tiltakoznak Bradley tábornok franciaországi utazása ellen.

Hatalmas tömeg szorongott a londoni Nemzeti Képtár előtt tartott szabadtéri nagygyűlésen; amelyen lelkes hangulatban kívántak szerencsés utat és jó munkát a budapesti Világifjúsági Találkozó 800 angol résztvevőjének.

A gyűlés szónoka Zilliacus független munkáspárti képviselő volt.

— Életem java részét külpolitikai munkássággal töltöttem — mondotta. Idegen kormányokkal álltam összeköttetésben és ebből a munkából az a meggyőződés alakult ki bennem, hogy a civilizáció a harmadik világháború végromlásába fog rohanni, ha a béke megóvásának feladatát politikusokra és vezérkari tisztekre bízzuk. Csak az mentheti meg a világot, ha a népek mindenütt felébrednek, ha többé nem lesznek hajlandók az ágyútöltelék szerepét vállalni.

John Moss az egyik kiküldött beszélt ezután Budapestről, amely a háború borzalmas pusztításaiból feléledve ismét Európa egyik legnagyobb városa lett. Midőn legutóbb Magyarországon jártam — mondotta —, bámulattal láttam milyen szédítő iramban halad az újjáépítés munkája. Hála a minden akadályt legyőző erőnek, ma már új hidak ívelnek át a Dunán, gomba módjára új házak nőnek, az üzletek telo vannak olcsó és jó árucikkekkel, legfőképpen élelmiszerekkel. Tej olyan olcsón és bőségesen kapható, hogy az angol háziasszonyokat irígységgel töltheti el.

A gyülés végül az angol ifjúság legmelegebb üdvözletét küldte a VIT-nek.

Rendelet a bírói és államügyészi akadémia létesítéséről

Kormányrendelet jelent meg a büntetőbírói és államügyészi akadémia létesítéséről. A rendelet kimondja, hogy az ítélőbírói és államügyészi karnak a népi demokrácia szellemében való megujhodása meggyorsításán lehetővé kell tenni, hogy népi származású dolgozók a büntetőbírói és az államügyészi feladatokbetöltéséhez szükséges ismereteket és képesítést — megfelelő társadalomtudományi előképzés után — az egyébként fennálló szabályoktól eltérően szerezhessék meg. Az akadémiai tanfolyamot a társadalomtudományi ismeretekre is kiterjedő négyhetes előképzés előzi meg. Előképzésre azok bocsáthatók, akiknek jelentkezését az igazságügyminiszter elfogadta. Aki az előképzés eredményeképpen a tanfolyam elvégzésére alkalmasnak mutatkozik, azt egy évig tartó szaktanfolyamra bocsátják az akadémia hallgatójaként. A szaktanfolyam sikeres vizsgája esetén oklevelet kap. Az oklevél az ítélőbírák és az államügyészek számára egyébként megszabott képesítés hatályával bír annyiban, hogy birtokosát az ítélőbírói és az államügyészi tennivalóknak bűntető ügyekben való ellátására képesíti. Az ilyen oklevéllel rendelkező személy ítélőbíróvá vagy államügyésszé nevezhető ki.

Rajnák Ferenc előadása az MSzT-ben szovjetúnióbeli élményeiről

Rajnák Ferenc, a Hortobágyi NV vezetője, aki a Szovjetúnióban járt parasztküldöttség egyik tagja volt, ma délelőtt 10 órai kezdettel tartja előadását a Magyar—Szovjet Társaság Vöröshadsereg úti helyiségében „Mit láttam a Szovjetúnióban címen. Előadás után megnyitásra kerül a gazdag anyagú tényképkiállítás, mely a magyar küldöttek útjának érdekes mozzanatait örökíti meg.

Rajnák Ferenc előadása iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg

A DEBRECZEN *jelenti:*

Debrecen ad lengyel tolmácsot a VIT-re és az FVB-re. A lengyel válogatott debreceni tartózkodása idején Végh Henrik, a városi Idegenforgalmi Hivatal h. vezetője és Bielowszky János orvosszigorló mintaszerűen látták el a tolmácsi teendőket, Budapesten is ők kalauzolták a lengyel válogatott labdarugókat. A Világifjúsági Találkozó és a Főiskolai Világbajnokság rendezői most Debrecenből kértek lengyel tolmácsot és kérésükre Bielowszky János lesz a Budapestre érkező lengyel ifjak és sportolók tolmácsa.

—o—

A napokban jelent meg Prágában Julius Fucsik mártírhalált halt kommunista újságíró könyve, »A szeretett földön«. A könyv a Szovjetunióról szóló riportokat tartalmaz. Fucsik aki maga a mindent feláldozó hősiesség ragyogó példája, ebben a könyvben egy másfajta »mindennapi hősiességről« mesél: a szocializmus építőinek szüntelen, szívós, csüggedést nem ismerő munkájáról. Ez a könyv példa lehet mindazoknak, akik a szocialista realizmus és a forradalmi romanticizmus útját keresik.

—o—

Besse Miklóst, aki éveken át a debreceni színház tagja volt s legutóbb a Művész Szinházban játszott: a Nemzeti Szinház szerződtette.

—(o)—

Solti Bertalan játsza a Ludas Matyi filmváltozatának egyik szerepét. A kitűnő színészről a filmgyárban próbafelvételeket készítettek, melyek jól sikerültek. Solti kitűnő epizódszerephez jut a Ludas Matyi filmváltozatában.

Rendelet az őstermelői fejadagról

A földmivelésügyi miniszter ma rendeletet adott ki amely szerint a gazdálkodó kenyérgabonaterméséből a földadó, a mezőgazdasági fejlesztési járulék és a terménybeadási kötelezettség alól mentes háztartási szükségletként visszatarthatja az őstermelői fejadagnak megfelelő mennyiségű kenyérgabonát, a háztartásához tartozó olyan gyermek részére is, aki első életévét 1949. június 30-a után tölti be. Az egy éven aluli gyermek őstermelői fejadagja annyiszor tizenhárom és fél kilogramm kenyérgabona, ahány hónap a gyermek első életévének betöltését követő hónap első napjától számítva. 1950. június 30-ig hátra van.

Vető Lajos püspök nyilatkozata

Vető Lajos evangélikus püspök a Világifjúsági Találkozóval kapcsolatban nyilatkozva egyebek között ezeket mondotta:

— A mi napjainkban alakul ki az új világ. Az ifjúság számára különösen fontos, milyenné lesz az új világ, hiszen ő fog benne élni.

— Petőfi Sándort a forradalmi ifjúság örök eszményképét az evangélikus egyház adta a magyar népnek és az egész haladó emberiségnek. Ez a körülmény is kötelességévé teszi egyházunknak, hogy az ifjúság nagy megmozdulását a legnagyobb érdeklődéssel és rokonszenvvel kísérje. Igy van ez a VIT-tel, az ifjúság legnagyobbszabású eseményével is. Rokonszenves ez a megmozdulás azért is, mert a VIT olyan szent ügyért kívánja lobogóját kibontani, mint a világbéke ügye.

— Az az ifjúság, amely boldog, szép kort akar magának kiharcolni, amely építeni, alkotni akar, nem állíthatja magasztosabb cél szolgálatába erejét, tudását, lendületét, akaratát, mint a béke és szabadság szent ügye.

— Azzal a reménységgel, hogy a VIT újabb hatalmas lépés lesz a világbéke és a világszabadság kivívásáért folytatott küzdelemben, jó kívánságaimat küldöm a nagy esemény résztvevőinek.

Bál a Kisgazdapártban augusztus 20-án

A Kisgazdapárt vigalmi bizottsága Szent István napján, augusztus 20-án nagyszabású bált rendez a párt nagytermében. Mint a kisgazdabálok általában, ez is jó hangulatot, szép sikert ígér.

A cseh bábjáték utja a szines filmig

A cseh bábjáték multja a XVII. századra nyulik vissza. Az első cseh bábjátékosok vándorszínészek voltak, bábjátékaik meséjét Commedia dell 'Arte ismert témaköréből merítették;

A bábjáték művészi színvonalra emelése és nagy népszerüsége Matej Kopecky nevéhez fűződik. Halála után a bábjáték művészi színvonala egyre jobban süllyedt és végül gyermekjátékká, paprikajancsi színházzá vált. A cseh bábjáték újjászületése a XX. század elején következett be: Skrupa tanár indított mozgalmat újjáéleszésére. A színvonal ismét emelkedett, egyre nőtt a bábjáték híveinek száma. 1920-ban Csehszlovákiában már többszáz bábszínház működött. A fejlődést a német megszállás vetette vissza: a színházak nagy részét bezárták, a mesejátékokat pedig szigorúan cenzurázták. A bábjáték azonban „a föld alá ment" az előadásokat titokban tartották és a meseiátékok formáiában a nápet kitartásra, ellenállásra buzdították. Még a koncentrációs táborokban, Ravensbrückben és Theresienstadtban is hirdették a bábfigurák a nemzeti kultúrát és az ellenállás gondolatát.

A felszabadulás után ismét gyors feilődésnek indult a cseh bábjáték. 1945-ben Jiri Trnka festő és grafikus Velencében díjat nyert, 1946-ban Cannes-ban a „Karácsonyi álom" című bábfilm, a brüsszeli Festiválon pedig a „Zendülés a játékszerek között" című bábfilm aratott nagy sikert. Megindult a színes bábfilmek gyártása. 1949 eleje óta a cseh báb-, rajz- s trükkfilmek állami irányitással készülnek. Fontos szerep jut bennük a nemzeti szellem és jelleg kidomborításának, de arra is ügyelnek, hogy a költészetet, humort és nevelést művészi eszközökkel egyesítő bábfilm hozzájáruljon a cseh nép kultúrális színvonalának emeléséhez.

Tizenháromezer filmfelvétel

az emberi tüdőről

Jó eredményt hozott a tbc. szűrővizsga

A népjóléti kormányzat erős harcot folytat a pusztító népbetegségek leküzdésére. Különös szociálpolitikai jelentősége van annak a nagy munkának, amelyet a legveszedelmesebb népbetegség, a tüdővész, tbc. ellen indított a dolgozók kormánya. Tavasszal országosan megtartották a BCG oltásokat, melyekkel különösen a fiatalság, a 30 éven aluliaknál igyekeztek felderíteni a tbc. megbetegedéseket, az erre való hajlamot és ennek kapcsán meg is tették a szükséges megelőző és óvintézkedéseket.

De az orvosi kar, az egészségügyi szakszervezet dolgozói tovább mentek a tuberkolózis elleni védőharc során: Debrecenben az OTI egészségvédelmi főcsoportja, majd az OTI Tüdőbetegintézete nagyarányú szűrővizsgálatot tartott.

Májustól kezdve a lelkes orvosi kar a megfelelő irodai segédszemélyzettel együtt az összes debreceni üzemi, gyári, fizikai és értelmiségi dolgozókat megvizsgálta. TBC szűrővizsgán ment keresztül minden szellemi és fizikai dolgozó. A régi OTI helyiségében Mávműhelyben, Dohánygyárban, HÉV-nél, stb. helyeken csoportokban folyt a szűrővizsgálat. 13.000 dolgozót vettek szűrővizsgálat alá.

A hatalmas munka most fejeződött be, a szűrővizsgálatok eredményét már ki is értékelték, a kiértékelés utáni szükséges orvosi és közigazgatási intézkedéseket megtették. A végzet munkáról a Debreczen munkatársa a következő felvilágosítást kapta:

— Hatalmas munka volt a 13.000 dolgozó, felnőtt férfi és asszony szűrővizsgálata, de az orvosi kar, a népjóléti kormányzat intencióinak is megfelelően, lelkesedéssel, áldozatvállalással végezte el nehéz munkáját. A dolgozók tüdejét kis és nagy filmre vettük fel és akinél gyanus, megbetegedésre mutató, vagy betegséget igazoló jeleket vettünk észre, külön átvilágítást, Röntgen felvételt készítettünk, újabb alapos vizsgálat alá vettük. Munkánk nem volt hiábavaló: 13 ezer filmfelvétel, átvizsgálás után 441 súlyosan fertőző, tüdővészes gócpontot, beteg embert találtunk. Némelyik nem is tudta, hogy milyen súlyos fertőző beteg és környezetét, családtagjait, munkatársait éveken át fertőzte terjesztette a legsúlyosabb népbetegséget. Ilyenkor méltányolhatjuk igazán a népi demokratikus kormányzat szociális, népvédelmi intézkedéseit, amelyeknek sorában foglalt helyet a debreceni szűrővizsga.

A VÉDEKEZŐ MUNKA

A szűrővizsgálat eredményeinek kiértékelése után az OTI Tüdőbeteg intézete megkezdte a védekező munkát. Azokat, akiknél a film, a Röntgen súlyos megbetegedést mutatott bizalmas, formában, diszkrét módon értesítették. Zárt levélben ment ki az értesítés, nem a hivatali helyre, vagy az üzembe, hanem a magánlakásra, nehogy bárki is megtudjon bármit is az illető betegségéről. Azután kezelésre hívták be, esetleg kórházi, szanatóriumi ápolásra. A 441 ember között 60 vasutas is volt ezek nem tartoznak az OTI körébe, ezeket a vasutas orvosok és kórházi intézmények vették ápolás alá. Volt 30 önálló iparos is a betegek között, akik nem tartoznak az OTI-hoz, de a Tüdőbeteg Intézet ennek ellenére kezelte, gyógyította őket a fontos egészségvédelmi terv érdekében. A munkánk eredménye, hogy felszámoltuk a fertőző gócokat és megakadályoztuk a további fertőzést, a tbc. terjedését és pusztítását.

DEBRECENBEN MAGAS A SZÁZALÉK

A tizenháromezer dolgozó átvizsgálása során megállapítást nyert, hogy Debrecenben különösen szükség van a TBC elleni hatályos védekezésre és orvosi munkára, a 441 fertőző góc, a megvizsgáltak nagyszámához is arányosítva igen magas szám, azt igazolja, hogy Debrecenben sok a TBC-és beteg és sok volt a betegség terjesztője. Éppen idejekorán történt meg a kormányzat védekező munkája. A jövőben az arány a további népegészségügyi intézkedések folytán csökkeni fog, aminek minden vonatkozásban nagy jelentősége lesz.

JÓ LAKÁS — EGÉSZSÉG

A szűrővizsga nyomán kiderült, hogy melyik Debrecen legegészségtelenebb lakórésze, megállapítható, hol fordul elő a lakásviszonyok folytán a legtöbb megbetegedés. Ott, ahol a régi, fasiszta rendszer lehetővé tette, engedte, sőt bekényszerítette a műveletlen dolgozót, a szegény kisembert, hogy tömeglakásban húzódjon meg, nedves kunyhóban lakjon.

És ahol most a dolgozó államhatalma megindította az építkezést, új, modern, egészséges kislakásokat adott a nagycsaládú dolgozóknak, a Böszörményi-úti kislakásokban, ahol az új épületcsoportok emlékednek — a szűrővizsgálat során egyetlen megbetegedést, fertőző gócot nem észleltek. A jó lakás — egészség. És az ötéves terv kapcsán újabb kislakások épülnek, falvakban, városokban egészséges lakáshoz jut a dolgozó — és ez már magában is siker a népbetegségek elleni hatható védekezés során . . .

Külföldi rádióriporterek érkeznek Budapestre az ifjúsági találkozóra

A külföldi országok rádióállomásai nagy érdeklődést tanusítanak a VIT és ezenbelül a budapesti főiskolai bajnokság iránt. Varsóból a rádió magyar referense egy riporternő, egy riporter érkezik a VIT-re vágókocsival, sofőrrel és technikussal együtt. A berlini szovjet zónából két rádióriporter jön saját vágókocsival. Ezenkívül Budapestre érkezik a rádió kilenc fiatal munkatársa is. A prágai rádió három, a pozsonyi rádió egy riporterét küldi Budapestre. A prágai rádiónak ezenkívül három műszaki embere is jön vágókocsival. Rádióriportert küld Budapestre a bukaresti, szófiai, párisi, bécsi, brüsszeli és genfi rádió is. Ezenkívül a magyar-bolgár rádió egyezménykeretében augusztus 15-én a bolgár rádió öt dolgozója érkezik kéthetes magyarországi tanulmányútra. — (MTI)

Vörös mezőben sárga nap, kék alapon fehér oroszlán...

Készülnek a lobogók a VIT-re

Az öt világrész demokratikus ifjuságának nagy találkozójára készül az ország. Az előkészületekből Debrecen sem marad ki, hiszen a város is sokszáz külföldi ifjú látogatására számít.

Az ünnepi külsőségek közé tartozik a lobogódísz. A fővárosban már hetek óta készülnek a világ valamennyi nemzetének lobogói. S ha kisebb méretekben is, de Debrecen is megkezdte az előkészületeket a város főbb pontjainak a különböző államok zászlaival való feldíszítésére.

A város Idegenforgalmi Hivatalában tegnap adta ki *Zsigó* Károly a rendelkezést a Világifjúsági Találkozón képviselt 23 nagyobb állam lobogóinak elkészítésére. A zászlókészítők megkezdték a munkát és napokon belül kész lesznek a nagyméretű lobogók.

Pontos leírást kaptak a lobogók mesterei és most nem tartjuk érdektelennek, hogy leírjuk, milyenek a népi demokráciák és a szabadságukért küzdő nemzetek zászlai.

A SZOVJETUNIÓ

zászlaját szerte a világon ismerik. A vörös lobogó, jobb felső sarkában a sárga sarló és kalapáccsal és a fekete ötágú csillaggal a világ egyhatodát kitevő hatalmas, virágzó, szocialista állam büszke jelvénye. Erre a lobogóra tekint fel büszkén nemcsak a szovjet nép, de a fejlődő népi demokráciák öntudatra ébredt népe is. E felé a zászló felé sóvárognak a kapitalista elnyomatásban a gyarmati sors kiszolgáltatottságában élő százmilliók.

A NÉPI KINA

lobogója vörös. Közepén sárga nap. A régi Kínának fehér volt a zászlaja. A népi Kína felszabadított milliói már a magasban lengő vörös lobogó alatt kezdik meg építő munkájukat.

VIETNAM

az imperialista gyarmatosítók ellen ötágú sárga csillaggal díszített vörös lobogó alatt harcol szabadságáért.

A KÖZTÁRSASÁGI SPANYOLOK

szabadságharcában a spanyol hősök a piros-sárga-lila zászlót emelik magasba.

A GÖRÖG SZABADSÁGHARCOSOK

zászlaja kék. Két fehér csík húzódik rajta keresztbe. A görög hegyek ormán egyre több ilyen zászló leng már.

A NÉPI DEMOKRÁCIÁK

lobogóit is meg kell ismernünk. A baráti Bulgária zászlaján ugyanazokat a színeket találjuk, mint a magyar Kosuth-címeres lobogón. Csak itt a sorrend más: fehér-zöld-piros a bolgár zászló. A felső fehér sávban sárga tölgyfalombkoszorú kék mezőben fehér oroszlánt övez. Piros kardon áll az oroszlán, fölötte vörös ötágú csillag.

Románia zászlaja keresztben csikolt kék-sárga-piros. A középső sárga sávban búzakoszorú, benne a román havasok képe, alatta a három betű: RPR, a román népköztársaság rövidítése.

Fehér-piros-kék a csehszlovák zászló: fehér és piros sáv közé egy kék háromszög ékelődik.

A lengyelek zászlaja piros-fehér, a piros mezőben fehér álló oroszlán.

Albánia vörös lobogóját kétfejű fekete sas díszíti, fölötte az ötágú sárga csillag.

Huszonhárom állam lobogója leng majd a debreceni pályaudvaron és a város főbb pontjain. A debreceni kereskedők is zászlódíszbe öltöztetik kirakataikat a Világifjúsági Találkozó idejére. Egy debreceni kirakatrendező hatvanegy állam zászlajának miniatürjét készíti el.

Zászlódísz fogadja a VIT Debrecenbe érkező külföldi vendégeit. A lengő lobogók is kifejezésre juttatják azt a szeretetet, amellyel az ősi város a világ demokratikus ifjuságának küldötteit várja.

UJ KULTURA FELÉ

Könyvkiadásunk a népkultura szolgálatában

A magyar könyvkiadás történetében döntő fordulat következett be, amikor a legnagyobb kiadóvállalatok államosításával a Szikra és az Uj Magyar Könyvkiadó után a többiek is üzleti szempontok helyett a népkultúra fejlesztését tüzték ki célul. A bestsellerek, a hazug romantikájú álirodalom és félirodalom helyébe így kerültek a valóságot ábrázoló, haladást szolgáló könyvek, melyek olcsó áron eddig Magyarországon soha nem volt példányszámban jutottak a nép kezébe.

KLASSZIKUSOK UJ FORDITÁSBAN

Ezen az úton halad tovább könyvkiadásunk, mint azt a kultuszminisztérium sajtóosztályán megtudtuk. Az imperialista zsoldban álló nyugati sajtónak arra az állítására, hogy Magyarország egyre jobban elszakad a nyugati kultúrától, csattanós választ ad demokratikus magyar könyvkiadásunk, amikor most új fordításban sorra kiadják a világirodalom legnagyobb klasszikusainak műveit. Rövidesen megjelenik Homeros Iliásza Devecseri Gábor fordításában. Az elmult hetekben jelentek meg Kardos László összeállításában és nagyrészt fordításában is Edgar Poe összes költeményei a nagy amerikai költő halálának 100. évfordulója alkalmából. A Révai Könyvkiadóvállalat pedig Goethe-antológiával gazdagítja rövidesen a magyar könyvpiacot. A Franklin Társulat a teljes Sophoklest és Moliere összes vígjátékait adja ki.

RACINE, SHAKESPEARE . . .

Könyvpiacra kerül rövidesen a teljes Racine is. Shakespeare drámáinak két kötete már a mult évben megjelent, a befejező kötet még ez évben a közönség kezébe kerül. A klasszikus irodalom remekeiből új fordítás készült, amit a leghivatottabb magyar írók és költők végeztek, hogy így is közelebb hozzák ezeket a nagy alkotásokat a ma emberéhez. Ez a program fényes bizonyítéka annak, hogy a népi demokrácia Magyarországa milyen nagy súlyt fektet a klasszikus szellemi értékek népszerüsítésére s ezen a téren a kultuszkormányzat a legnagyobb mértékben támogatja a magyar könyvkiadókat.

AZ ORSZÁGOS KÖNYVHIVATAL TERVEI

A továbbiakban főfeladat a magyar irodalmat megközelíthetővé tenni minél szélesebb néptömegek számára. Az Országos Könyvhivatal az Irodalomtörténeti Társasággal közösen öt év alatt 120 kötetes sorozat kiadását tervezi, melyben a magyar remekírók, kiegészítve a mult rendszerben „kifelejtett" Martinovicstól Tolnai Lajosig méltó keretek között kerülnek az olvasó asztalára. Az elavult nyelvű és szemléletű előszók helyett rövid-tömör marxista-leninista szellemű előszók értékelik ezekben a kötetekben a magyar irodalom klasszikusait. — Olcsó, népszerü sorozatok indulnak az IKSz útján az ifjúság, továbbá a honvédség, a falu dolgozói számára. Az Irodalomtörténeti Kézikönyv hiányán egy nagyobb bibliografia kiadásával segítenek.

AZ EGYES IRÓK ÁTÉRTÉKELÉSÉT

szolgáló monografiákon kívül az ötéves tervben feldolgozásra kerülnek olyan vonatkozások is, mint a politika és irodalom kölcsönhatása, a forradalmak, agrármozgalmak, népmozgalmak tükröződése, amelyeket a mult rendszer könyvkiadása óvatosan került. Könyv készül a nagy orosz realizmusnak a magyar irodalomra gyakorolt hatásáról. Uj szemléletü essay irodalom foglalkozik az egyes müfajokkal. A régi irodalomtörténet is foglalkozott a müfajok kérdéseivel, azonban a formalizmus jegyében és nem volt hajlandó müfajban, a stílusban a kor társadalmi mondanivalóival való szoros kapcsolatot észrevenni. A kiadványok ezen a hiányosságon is segítenek.

*

Könyvkiadásunk az elkövetkező öt esztendőben közel ezer haladó szellemü könyvet ad a magyar nép kezébe. Haladó szellemü, igazi értékeket.

A fagylalt története

Valóban „üdítő" jelenség, hogy az idei kánikulában már jóval szélesebb rétegek fogyaszthatnak üdítő ételeket és italokat többek közt fagylaltot, mint valaha. Tíz-tizenöt évvel ezelőtt még a városokban is csak kevesek élvezeti cikke volt a fagylalt. Ma pedig a villamosítással és a szövetkezeti mozgalom elmélyülésével egyre több szövetkezet nyit falun cukrászüzemet s szereltet fel korszerü fagylaltgépet.

A fagylalt, akár a csokoládé, a mai formájában nem egyik napról a másikra született meg. Évtizedek cukrászati kísérletei és tapasztalatai nyomán lett még Magyarországon is a régi „jégfalat"-ból a mai fagylalt.

— Hogyan született meg a „jégfalat" s milyen utat tett meg a mai fagylaltig? — ezzel a kérdéssel fordultunk Hazai Józsefhez, a cukrászat történetének kiváló szakért-jéhez, az első magyar cukrászmúzeum megalapitójához.

— A fagylaltot — meséli Hazai József — egy Cultelli nevü olasz cukrász találta fel, méggpedig inaskorában, 1680 körül. A törckvő kis Cultelli fából duplafedelü dobozt készített. A doboz kisebbik felét édes krémmel, a nagyobbik felét porrázott jéggel töltötte meg. Aztán elzárta a dobozt s egy készülék segitségével állandóan forgatta. Igy született meg az első valódi fagylalt, melylyel Cultelli nem is hazájában, hanem Párisban — ahol „Café Procopo" címmel kávéházat nyitott — nagy tömegsikert aratott már az első nyáron.

Magyarországon Mária Terézia korában árulták először a cukrászdák „jégfalat" néven a fagylaltot. A reformkori országgyülések Pozsonyában három régi cukrászda is foglalkozott fagylaltkészítéssel s a diétai követek a nyári gyülések izzó hangulatát „jégfalattal" hütötték le. Az országgyülési követek segédeiként működő jurátusok ugyancsak tüzes sikert aratlak a pozsonyi lányok előtt, ha jégfalatra hivták őket. Pesten és Budán 1848-ban már számos cukrászda kinált „jégfalatot".

A régi fajta fagylaltnak, természetesen, nálunk is és külföldön is sok áldozata volt. A jeket ugyanis jórészt folyóvizekből és szennyes tavakból szedték télen és földvermekben tárolták. Ezáltal, de meg a régi fagylaltkészitők avatatlan munkája folytán is sok szennyes és fertőző anyag került az üdítő édességbe.

Ma a Szovjetunióban van a legnagyobb fagylaltkultusz. A szovjet édesipari dolgozók tízezreit foglalkoztatja a fagylaltkészités s a Szovjetunióban a fagylalt épp olyan élelmezési cikknek számit, mint a tej vagy a gyümölcs.

Gyakorlati „sajtószabadság" az Egyesült Államokban

Az amerikai sajtó épolyan üzlet, mint minden más amerikai vállalkozás, éppen úgy az adás-vételen alapszik, mint a többi „business". Az amerikai sajtó a nagytőke függvénye. A szerkesztők, ujságírók nem azt írják, amit akarnak, hanem azt, amit a nagytőke parancsol nekik. A nagy sajtótrösztök, a Hearst-, Scripps-, Howard-, a MacCormick-Patterson- és a többi ujságvállalat nemcsak a szerkesztőségeket, nyomdákat tartja a kezében, hanem a papirgyárakat is. Csak az a lap kap papirost, amely aláveti magát az ujságcézároknak, a többi lapnak el kell pusztulnia a konkurrencia nyomása alatt. Az amerikai sajtómágnások lapjai háromnegyedrészben hirdetésekből állnak és csak 25 százalékban közölnek cikkeket, híreket. Igy természetesen függenek azoktól a vállalatoktól, amelyek hirdetéssel látják el őket.

Az amerikai sajtó sokat ír arról, hogy milyen tökéletes szabadság van Amerikában. Az ujságok azt írják, amit akarnak. Ez a legnagyobb hazugság. Az ujságok — éppen ellenkezőleg — mindig csak azt írják, amit mások, a nagy trösztök, a nagy kapitalisták akarnak. Egy amerikai szövetség például tiltakozott a pornografikus filmek ellen. Határozatukat elküldték minden amerikai ujság szerkesztőségének. Egyedenegy lap sem közölte a határozatot. Miért? Mert az amerikai szerkesztők megkérdezték a nagy filmgyárak sajtófőnökeit, közöljék-e a határozatot. A filmgyárak sajtófőnökei viszont kijelentették, hogy ha közlik a határozatot, nem adnak fel több hirdetést.

Egyszer egy asszonyok számára készülő képesujság cikket írt arról, hogy a csecsemőknek ne adjanak konzervtejet, hanem az anyák táplálják maguk gyermekeiket. A cikk megjelenése után a legnagyobb amerikai tejkonzervgyár sajtófőnöke felhívta a lap szerkesztőjét és közölte, hogy ha nem vonja vissza a cikket, nem kap több hirdetést. És a lap legközelebbi száma magasztaló cikket hozott a konzervtej áldásos voltáról, megcáfolta előző cikkét és felszólította az anyákat, hogy csak konzerv-tejjel táplálják gyermekeiket, mert az jobb, mint az anyatej!

Természetes, hogy az amerikai sajtó most, amikor gazdái ezt diktálják, a legvadabb háborús uszítást végzi. Jellemző erre a Hearst-konszern egyik ujságírójának esete. Annakidején, amikor Kubában még demokratikus kormány volt uralmon, Hearst Havannába, Kuba fővárosába küldte egyik tudósítóját, hogy tudósítson a „küszöbön álló polgárháborúról". Az ujságíró körülnézett Kubában, azután sürgönyözött főnökének, hogy ott semmi sem készül és haza szeretne menni. Hearst lakonikus rövidségü táviratban válaszolt: „Az Ön dolga tudósításokat küldeni, a miénk a háború".

És nemsokára kitört a polgárháború Hearsték jól végezték a maguk dolgát.

Favágó

JÓZSEF ATTILA VERSE

Vágom a fát hűvös halomba,
fényesül a görcse sikongva,
zuzmara hull szárnyas hajamra,
csiklándani benyul nyakamba
bársonyon futnak perceim.

Fönn, fönn a fagy baltája villog,
szikrádzik föld, ég, szem, a homlok
hajnal suhint forgács-fény röppen
amott is vág egy s dörmög közben;
tövit töröm s a gallya jut.

Ejh, döntsd a tőkét, ne siránkozz
ne szisszenj minden kis szilánkhoz!
Ha odasujtsz körül a sorshoz,
az úri pusztaság rikoltoz —
a széles fejsze mosolyog

Az Ural gyöngyszeme: az ilmeni Aranyvölgy

Városok, gyárak és bányák szomszédságában fekszik az ilmeni védett terület. Ide már nem hatol el a munka zaja, nem füstölögnek a kémények, nem sipol a vonat, nem csattognak a sínek. A dúsan virágzó természetet nem törte fel emberi kéz 1920 óta, amikor Lenin elrendelte, hogy az ilmeni hegyek körzetében állami ásványtani védett területet alapítsanak.

Húsz évvel később a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa ezt a területet Leninről nevezte el. Az Ilmen-Tau hegység csucsáról, aranyvölgy tárul a látogató elé. Középen az Ilmen tó, körben a tavak és patakok sokasága.

Nyugaton az Ural-hegység lánca vonul el, északon az urali réz városa, Karabas füstöl. Az utasok, akik felkeresik a védett területet, Miasz város vasútállomásán szállnak ki a kékszínű villamyvonatból, a hegy lábánál.

A cserbakulyi erőd vad kozákja, Prutov talált először drágaköveket a hegyi közet omladékai között. Ez 1780-ban volt és rövid időn belül Ilmenben több mint 80 különböző értékes ásványt fedeztek fel. A cári ország tőkései a legbarbárabb módon, mohón vadásztak a kincsek után. Irtották az évszázados őserdőket, a ritka vadállatokat és madarakat.

A helyzet csak az Októberi Forradalom után változott meg, Lenin rendeletével. Azóta a dúsan virágzó völgy sérthetetlen lakói az állatok, madarak és növények. Ma a védett területen 140-féle ásványt, 266 fajta gerinces állatot és több mint 600 növényt tartanak nyilván.

Tavaly a völgyben három, a világon eddig ismeretlen növényt fedeztek fel. Az Ural gyöngyszeméről nevezett völgyről múzeum nyujt szemléltető képet. A vitrinek üvegei alatt összegyüjtött ásványok a szivárvány minden színében tündökölnek. Az állatani osztályon a müvészien kitömött állatok, madarak és halak százait állítják ki. Van itt jávorszarvas, foltos szarvas, vadkecske s a hatalmas kőszáli sas mellett egy kicsiny madár, a sárgafejü korolka, amely mindössze 5 grammot nyom.

A tudósok őrzik és a védett terület minden munkatársa féltékenyen vigyáz az Ural ritka lakóinak nyugalmára. A szokolici hegyen már tíz éve él háborítatlanul egy sólyompár. Néha griffek és pelikánok is megjelennek.

A szarvas és a vadkecske mellett nyulak, rókák és más vadállatok élnek megtelepedve. A foltos szarvasokat tíz évvel ezelőtt Távolkeletről szállították ide. Jól megszokták az új helyet. A mult évben ilymódon telepítettek át a hódokat is.

Nyaranként Ilmenbe utaznak a főiskolák diákjai, a jövendő geológusok, geográfusok, zoológusok és botanikusok. Tavaly az ország 78 városából hatezren jöttek el, köztük a moszkvai, kievi és más egyetemek hallgatói.

A hajdúszoboszlói gépállomás kulturcsoportja a mezőn szórakoztatja a dolgozókat

A LEBUKÓ NAP vörösen mosolyog vissza a mezőre. Elhallgat a cséplőgép egyhangú dohogása. A fáradt emberek lefeküdnek a puha gyepszőnyegre, elfogyasztják vacsorájukat. Közben bealkonyodik és készülődnek a tábortűzhöz, melynek fényénél **a hajdúszoboszlói gépállomás kultúrcsoportja szórakoztatja a dolgozókat.**

— Nagyon jó volt a múltheti előadás is — mondja K. Nagy Béla. Elhallgattam volna reggelig.

— Nekem a tánccsoport telszett legjobban — jelenti ki Zöld Mariska.

— Nekem meg az a jelenet Solochov regényéből — állapítja meg Szilla György.

Közben csillagvirágos, enyhe nyári est borul a mezőre. A tűz fénye megelégedett munkásarcokat világít meg. **Más most a munkás élete, mint régen volt.**

JÖN MÁR a kultúrcsoport és kezdetét veszi a műsor. **Légyfelvonásosok, szavalatok ének és táncszámok váltogatják egymást.** A hálás hallgatóság lelkesen tapsol és a csendes alföldi estében, a cséplőgép mellett sorakozó hallgatóság körében valami **mély értelmet kapnak József Attila, Ady, Juhász Gyula, Csokonai költeményei, Solochov, Gorkij, Puskin mondatai.**

— Nagyon szépen dolgoznak gépállomásaink a kultúrmunka terén is! — mondja Szöllössy Gyula szabadművelődési felügyelő. **A H.-szoboszlóiaknak négy kultúrbrigádja tart előadást a határban, mióta a nagy dologidő megkezdődött.** Mondhatom, hogy hálásabb hallgatóságot el sem lehet képzelni, mint a mezőn dolgozókat, akik egésznapos keményi munka után szinte feüdülten hallgatják a kitünően összeállított műsort. **Szórakoznak és tanulnak. Valami határtalan mohósággal, kultúrszomjjal igyekszik tanulni, művelődni, öntudatra ébredt népünk most, hogy megnyiltak előtte nemcsak a gazdasági, hanem a kultúrális felemelkedés lehetőségei is.**

— **Hajdú megyében 23 községalakult kultúrbrigád, mely a cséplési idő alatt kint a szabadban szórakoztatja estenként a dolgozókat. Az úttörők, a SzIT és EPOSz fiataljaiból alakultak ezek a kultúrcsoportok. Kisebb helyen 1—2 csoport, nagyobbakon 7—8 működik**

VETITŐGÉPET kapott a Szabadművelődési Felügyelőségtől **Hajdú megye kilenc gépállomása kultúrmunka fokozására.**

— Hajdúszoboszlón, Balmazújvároson, Nádudvaron, Puspökladányban, Hajdúböszörményben és Hajdúnánáson, ahol villany van a községekben, már is megkezdik a vetítést. Tiszacsegén, Hajdúsámsonban és Vámospércsen, ahol még nincsen villany, átalakítjuk a vetítőgépet, hogy itt is bekapcsolódhassanak a kultúrfilmek vetítésével a szabadművelődési munkába.

A KÖNYVTÁRAK kérdéseiről dr Latzkó József tájékoztat. Minden gépállomásnak van könyvtára, melynek alapanyagát a Szabadművelődési felügyelőségektől kapott 100—150 kötetes, válogatottan a legjobb irodalmi értékü munkákból álló könyvtár képezi. A gépállomások kultúrcsoportjai előadásaik bevételéből azóta könyvtárukat, van olyan, melynek anyaga már megközelíti az ezer kötetet. Ezeket a könyveket nemcsak a gépállomások dolgozói, hanem az egész község és tanyavilág lakossága használja.

Igy terjed a kultúra, az igazi irodalom, népünk körében.

A nádudvari, balmazújvárosi, hajdúszoboszlói traktoros-könyvtárakban minden egyes köteten meglátszik, hogy századok és századok olvasták végig. Móricz Zsigmond, Nagy Lajos, Gergely Sándor, József Attila, Illyés Béla, Jókai, Szimonov, Gorkij, Tolsztoj, Csehov Fagyejev, Arany, Petőfi, Ady könyveit olvassák a falu dolgozói. Az IKSz az ifjúsági irodalomról gondoskodott, hogy a dolgozók gyermekei is hozzájussanak a legértékesebb könyvekhez.

— A szakszervezetek, az ipari munkásság tagjai híven a munkásparaszt szövetséghez szinten igyekeznek fejleszteni a gépállomások könyvtárait. Legutóbb éppen a napokban Hajdúszoboszlón adták át szép műsor keretében a budapesti központ Postás Szakszervezet ajándékát, 150 kötet könyvet a traktorállomásnak, ujságolja Latzkó József.

A felszabadult magyar nép megindult a tanulás útján a felfödés, kultúrális felemelkedés tisztább, világosabb, szebb régiói felé.

ADY ENDRE:

A nemes és a jobbágy

Szodorai Pál állott a nagy éjszakában. Igen szükölő és veszett állapottal. Püspöki táján rejtette el egy kicsi bozót. Pokoli lármáját még hallotta a tegnapi istenítéletnek. A fölgyujtott faluk égtek még és idevilágoltak. Mintha török muzsika zengene Várad felől. Tegnap vesztett csatát Szalonta előtt Rákóczi György.

Szodorai Pál éhes volt és dühös. Megmentett hitvány bőrének nem tudott örülni. Élesdnek fusson? Addig török hordák csíphetik nyakon. Túl Váradon már a mult hetekben hegyi zsiványok gyilkoltak. Más út nem igen van.

És ha hazajut? A csizmájának csak a szára maradt meg. Rongy és szenny a ruhája. Tarsolyában egy garas sincs. Otthon egy nyavalyás asszony s öt gyerek. A hombárok üresek. Üres minden és becsurog a házba az ősz esőleve. Hát illanjunk, jó Szodorai Pál. Hajnalra talán akad még egy bozót.

A nagyurak megesinálták újra. Most megint a török ellen vitték a szegény nemest. Ugy küldtek Szilágyságba is kirt, mintha most már a mennyországot adnák. Verekedjék a bocskoros. Igértek nagy pénzeket. Sok embert. Ők bizony aztán mulatozásokra szöktek el, mikor a veszedelem jött. Gyülevész népségük szétszaladt. Vérezzenek el a Szodorai Pálok.

De Szodorai Pálnak több esze volt. Mikor látta, hogy több kettőnél, rést keresett és futott. Most már ezt is bánja. Kiknek számára mentette meg az irháját? A nagyságos fejedelem számára? Szidja a szerencsétlen hazát Szodorai Pál. Átkozza a fejedelem sáfárjait. Hogy miért is nem kérte ő a pénzt előre. Vajjon kinek a zsebében maradt a pénz? Jött arra a török, ahol Szodorai Pál lakik? Nem jött. A nagyurak és a papok kincseit, kövér jószágait kellett védeni. Pénzt igértek érte. Fölhajtották őket a vágóhidra. Imhol megtörtent a nagy csúfság. Az urak Váradon tivornyáztak. Bizonyosan idejében továbbugrottak. Most meg mi lesz?

Bandukolt nagy aggodalomban Szodorai Pál. A hajnal még messze van. Maró éhség kínozta. Szemei szinte kidülledtek. A nagy éjszakában néha egy-egy kutya vakkantotta el közelében magát. Csak a kutyák maradtak meg a kifosztott és felégetett tanyákon és üszkös szőlős házak táján. Szodorai Pál tudja, hogy ez nem törökpusztítás. Ők jöttek volt erre megvadulva s a papok és nagyurak kastélyain kivül elpusztított mindent szedett-vedett népségük.

Néha távolból félelmetes ordítás riasztotta meg Szodorai Pált, aki egy kis fás meredeken iparkodott föl.

Az éhség, a félelem és a vigasztalanság nagyon megrendítették. Pokol ez az élet a szegény nemes embernek. El kellett volna tavaly húzódnia a Duna felé. Ott talán mégis emberesebb az élet. Ugy hallotta egy rokonától. Itt már nagyapjai óta kín a világ. Nincs életük csak a nagyuraknak és a szoknyás papoknak. Ők ki tudnak békülni a némettel és a törökkel, ha muszáj.

Beborult itt az élet örökre. Itt mindig ilyen nagy éjszaka van. És a koldus, bolond nemes ember így bandukol bozótról bozótra. Fölbizgatják a szegény hazáért, holott a módosoknak nem fáj a hazája feje. Akkor azt hazudják még a bunyik jobbágynak is, hogy mindnyájuké a haza. Mikor aztán kiderül egy kicsit szétnéz az ember, hát a nagyuraknak megmaradt, visszakerült mindenük, csak a koldussorsos koldusodott el még jobban.

Hirtelen a hegyi úton csöndes, óvatos tengelynyikorgást hall Szodorai Pál. Vaddá tette már a kinzó éhség. Rossz karabélyát szorongatja.

— Megállj!

Két tehenkét hajt rozoga szekérben egy öreg paraszt, aki halálra ijedt s veti a keresztet:

— Ne bánts, hé, ha jó keresztény vagy.

— Honnan és hová?

— Az apátúr jobbágya vagyok. Eleséget és borokat viszek.

— Hol az apátúr?

— Itt van mindjárt. Mulató szőlősházában.

— Hát nem menekül?

— Miért? Nem bántja azt a török. Se a német! Atyafiságban van az egri püspökkel. A fejedelem udvarában is van rokona. A németek közt is. A törökkel is könnyű a dolga, mert van pénze. Most a szüreten is lesznek török urak...

Friss kenyerek, drága húsok, nemes borok, kalácsok voltak a szekéren a gyékény alatt. Szodorai Pál reszketett az evővágyától. Agyonverhetné ezt a vén jobbágyot s dúslakodhatna. Ki tudja? Talán ez lesz utolsó lakomája... És nem jót tenne-e? Félországban elpusztult minden. Éhség és döghalál az úr. És ime ezek lakomáznak és mulatnak.

Csak két percig ilyen vakmerő Szodorai Pál. Aztán alázatosan gyáva lesz. Az öreg béres megszólal:

— Bizonyosan fáradt vagy vitéz úr. Itt van a szőlők közt az én kis házam is. Gyere, bevezetlek. Ott lepihenhetsz. Majd reggelre benézek hozzád.

Szodorai betér a nyomorult kis jobbágyházba. Egyedül marad és éhesen keresgél a sötétben. Egy penészes sonkát talál, egy fél málés kenyeret. De hátha ez az összes élelme annak a szegény öregnek? Vesszen meg a büdös paraszt. Elég, hogy nem bántotta az életét. Szodorai magához szed mindent, amit elbír, kioson a viskó ajtaján s szalad tovább a hajnalodó, nagy éjszakában...

Lermontov

106 esztendeje, hogy Lermontovot, a nagy orosz költőt halálosan megsebesítette a cári orgyilkos golyója. Lermontov 1811-ben született Moszkvában Rövid élete csupa vihar. Nemesi családból származott katonatiszt volt, akárcsak Puskin. Rajongott a szabadságért és szívéből gyűlölte a zsarnokságot, akárcsak nagy tanítója Puskin.

Puskin halálhírére megírja „A költő halálára" című hatalmas költeményét, amely egycsapásra híressé tette nevét. A költeményben, a világirodalom egyik legszebb siratóénekében, az egész szenvedő orosz nép haragja ízzik, minden egyes sora tiltakozás a cár zsarnoksága, a cári önkényuralom ellen. Nevét megismeri a nép, de még a cár is. A költőt a Kaukázusba száműzik. A számüzött költőhadnagy itt még közelebb kerül a szenvedő néphez. A számüzetésben megismerkedik a forradalmárokkal még alaposabban tanulmányozza az orosz népköltészetet Számüzetéséből hazatérve, a cári udvar meg akarja nyerni magának a költőt. Főhadnagynak nevezik ki, hátha megjön az „esze", hátha a talpnyalók seregéhez csatlakozik. Nem árulja el a népet. Ismét számüzik Kiszabadul, hazajön s amikor továbbra is a szabadságra esküszik, a cári udvar elhatározza, hogy elteszi láb alól. Igy esik el párbajban 1841 július 27-én.

Lermontov Puskin után az orosz irodalom legnagyobb lírikusa.

A Szovjetunióban hatalmas példányszámban jelennek meg művei s a szovjet nép a szabadság nagy költői között emlegeti nevét és hódol emlékének.

600 éves a magyar solymászat

Látogatás a ragadozó madarak kisérleti telepén

— Basa!

A kiáltás messze hangzik. Fent a levegőben egy sas köröz. Mikor meghallja a nevét, egyre lejjebb irányítja köreit és egy-két perc mulva engedelmesen leül gazdája karjára. Hatalmas karmával jól megkapaszkodik a bivalybőrből és kutyabőrből készült egész kart befedő kesztyű redőiben. Furcsa szemével a gazdájára néz, ő megsimogatja a torka alatt, a Basa vékony torokhangon „szól" valamit köszönetül s azzal odasimul ura és parancsolója vállához.

Lelovich György, az állami ragadozó madár kísérleti állomás fegyverneki rezervátumának vezetője áll előttünk kilencéves Basa nevü idomított sasával.

Az idomított vágómadarakkal való vadászat régi magyar sport. Nagy Lajos és Mátyás király idejében ez volt a vadászat legkedveltebb formája. Solymászat volt a neve, hiszen leginkább sólymokkal üzték pedig a többi vágómadarat is be lehet tanítani vadászatra: a héját is, a sast is.

30 solymász van Magyarországon

Magyarországon ma mintegy harminc solymász van, ennyien vadásznak idomított vágómadarakkal Vadászati engedélyük fegyverrovatában ez áll: solymászat. Vágómadaruk élő legyver.

— Kihalóban-e a solymászat? Hogyne! Vegyük először a befektetést. Egy idomítatlan héjja „árfolyama" 40—60 forint, idomított héjja már 200—400 forintot ér. A sólyom értéke 200 forintról 5—600-ra emelkedik, ha már betanították. A sas? Tízezer forintot is ígértek már a Basáért, de nem adták oda érte.

Az idomított héjjával vadnyulra, fácánra lehet vadászni. Van olyan héjja, amelyik egy délelőtt tizennégy fácánt „ejtett el". A „Szittya" nevű, a solymászok körében nagy becsben álló és tisztelettel említett betanított héjja egy vadászidényben 273 vadat hozott a konyhára egymaga.

Repülőgépen szállítjuk a sólymokat Svájcba

A sólyom már csak naponta egy-két vadat madarat hoz. A sólyommal való vadászat inkább passzió.

Kis sapka van a sólyom fején, úgy mint öt-hatszáz esztendővel ezelőtt. Lóháton vagy gyalogosan vadászó gazdája, amikor meglátja a vadat, leveszi a sólyom sapkáját és levegőbe engedi a madarat. A sólyom magasba száll és többszáz méterről biztosan csap le áldozatára, akár egy zuhanóbombázó. A madár gyönyörű támadása az amiért keresik.

Az úgynevezett kerecsensólyommal vadásznak Magyarországon. Ez magyar madár, sehol máshol nem fordul elő. Az elmult hónapokban szállítottak az állami telepekről Svájcba külön repülőgépen indított kerecsen sólymokat.

A héjja alulról támad

A héjja alacsonyan repül és magasan repülő áldozatára alulról támad. A fácánt is így kapja el, a hasába vág éles nagy csőrével és áldozatával együtt száll le.

De térjünk vissza a vágómadárral való vadászat igazi madarához, a sashoz, a Basához.

Míg az elmondottakat megtudtuk gazdájától, Basa már egy földbeszúrt meghajlított karóra ült. Nyugodtan hallgatta beszélgetésünket mindaddig, míg a közelben egy gyerek nem kezdte bosszantani a hátunk mögül A lábára kötött hosszú zsineg nem engedte meg, hogy messzire szálljon, de bosszúsan lenn dült a madár a levegőbe és fenyegetően repült a gyerek felé. Közvetlenül a fejünk felett. Az ujságíró kezében — szégyen ide, szégyen oda — megállt a ceruza amint a nagy madár vészjóslóan fellibbent és nagy szárnyával majd a fejünket surolva visszaszállt „támaszpontjára". A gyerek ijedtében messze szaladt...

Megtudjuk, hogy haragszik a gyerekre és bizony néhányszor már jókora baleseteket csinált, bele-belekapott a gyermek lábaszárába, csontig hatolón sebet ejtett rajta.

Egyszer nagyon megbosszanthatta fogságában egy gyerek, azóta haragszik rájuk.

Napi 5 nyúl a vadász zsákmány

Most kilenc éves a Basa 1942-ben került Fegyvernekre Máramarossziget ről. Egy év alatt betanította Lelovich György. Napi kosztja egy félkilónyi színhús. A teljes ellátást bőven megszolgálja a vadász zsákmánnyal. Napi rekordja 5 nyul Egy idényben három hónap alatt pedig 108 nyulat, tíz kóbor kutyát, hét macskát, két görényt és nyolc fácánt fogott. Lehet azt mondani, hogy fogott, mert amint ezt a debreceni vadásznapok keretében tartott bemutató vadászaton láttuk rárepült a nyulra, erős csőrével egy halálos csapást mér rá és karmaival fogva tartja a nyulat s csak gazdájának vagy az ő vizslájának engedi át áldozatát.

Száz évig is elél egy sas

Még gyermekorát éli, hiszen egy sas száz évig elél Lelovich György mondja, hogy egy húszéves korában gyűrűzött sast 85 év mulva lőttek le. Basa him, Gödöllőn van még egy idomított sas, a Bátor. Ez pedig nőstény. A két sast összehozták, de egyelőre nem mutatkozik még semmi hajlandóság bennük a szerelemre.

Nyáron nem vadászik, mert ilyenkor vedlik, ritka a tollazata és nem tud olyan jól repülni, mint ősszel, télen vagy tavasszal. Igy aztán napi foglalkoztatása abból áll, hogy kilométereket kell repülnie gazdája fölött, aki lóháton megy és „fegyelmező gyakorlatokat" végeztet vele. Lehívja, felengedi, aztán ismét lehívja.

Szovjet világrekord

Befejezésül ezt mondja Lelovich György:

— A magyar vágómadár idomitás sokat köszönhet a szovjet idomitóknak Szovjetunióban különösen Kirgizisztánban kedvelt sport a solymászat, igen sok idomított sasuk van a kirgiz vadászoknak. Az ottani és egyben a világrekord a sassal való vadászás terén ez: három hónap alatt 16 farkas, 36 róka és 40 gazella. A kirgiz sztyeppéken pompás vadászterületek vannak a sassal való vadászat számára. A szovjet madár idomító kísérleti telepeken igen rövid idő alatt betanítják a vágómadarakat. Az ő tapasztalataik felhasználásával mi is lerövidithettük az idomítási időt, mi is be tudunk már tanítani egy héjját tizenhat nap alatt, a sólymot 35 nap alatt, sast pedig 40 nap alatt!

Hosszúra nyulik beszélgetésünk. Basa nyugtalankodni kezd a karón. Felkérezkedik vadásza karjára.

— No, Basa, nyughass, légy csendben!

Egy-két simogatás és a hatalmas sas meg is nyugszik

Dr Pálly József

Gutenberg

Ezekben a napokban ünnepeljük Gutenbergnek, a könyvnyomtatás feltalálójának születési évfordulóját. 1397 augusztus 5-én született Mainzban s ott is halt meg 1468-ban.

Gutenberg volt az első, aki a nyomtatott betű fegyverével harcolt korának reakciója, az akkori hatalmasságok, önkényeskedők ellen. 1420-ban vándorolt ki Mainzból és valószínüleg Eltvillebe ment.

1435-ben Strassburgba került s itt jelent meg első ismert nyomtatványa, a németnyelvü Sybillenbuch, majd Donatus latin nyelvtanának három kiadványa és az 1448. évre szóló csillagászati naptár.

Később visszatért Mainzba, ahol nagybátyja házában állította fel nyomtatóműhelyét. 1450 körül szerződést kötött Johan Faust nevü aranyművessel s közös vállalat lett a nyomda, melyben 1455-ben jelent meg az első teljes latinnyelvü biblia. Ebből a kiadványból 12 pergamenpéldány és 33 papirra nyomott kötet maradt fenn.

A Faustbal kötött szerződés később annak túlzott követelései miatt felbomlott. Perre került a sor, aminek az lett a vége, hogy Gutenberget kizárták a nyomda tulajdonjogából. Ujabb nyomdát állított fel, mely 1465-ig dolgozott. Gutenberg ekkor elöregedve félretette fárasztó foglalkozását

Születésének évfordulóján az egész müvelt világ megemlékezik Gutenbergről, aki a könyvnyomtatással megajándékozta az emberiséget.

Pillanatfelvételek

A HORTOBÁGYRÓL

„Mit nekem te zordon Kárpátoknak
Fenyvesekkel vadregényes tája
Tán csodállak, ámde nem szeretlek
S képzetem, hegy, völgyedet
nem járja..."

Igy irt Petőfi a puszta szerelmese, aki bejárta az egész országot a felvidék hegyeit és az Alföld síkságát, sokszor fázva, éhezve, hóviharban és úti jegyzeteiben sürün emlegeti az Alföldet, a Hortobágyot A pusztát, a síkot szerette, és verseiben ennek adott kifejezést:

Lenn az Alföld tengersik vidékén,
Itt vagyok hon, itt az én világom.

Petőfi volt a pusztán. A hortobágyi nagycsárda falán emléktábla hirdeti: „Itt járt Petőfi" Itt volt a régi csárdában szállt meg s talán ezekben a napokban ihlették meg lelkét azok a pusztai képek, melyek később verssé formálódtak benne. Emléke kőbevésve itt van, de szelleme elevenebb emlék a pusztai dolgozók szívében, akik az ő nyomdokain építik az országot.

UJJÁSZÜLETETT AZ ÁLLAMI MÉNES

Ménesek nyargaló futása,
Zúg a szélben, körmeik dobognak.

A háború után újjászületett állami ménes ez. Ujra hallatszik a csikósok víg kurjantása, s „pattogása hangos ostoroknak..." Régi pusztai emlékek elevenednek fel. A mátai csárdában a ménesmester felesége tud bővebb felvilágositást adni. Valamikor úri passzió volt a Hortobágy megtekintése, a cifraszűrös gulyások és csikósok megbámulása. Kodakok, Leicák csettentek az angol s amerikai globetrotterek kezében, megfordult erre a „kecskeméti barack" nyaklónélküli fogyasztója a windsori herceg is. Azt a széket amin valaha ült, rézplakettel látták el honi „tisztelői" ugyancsak azt a széket is amelyen valamikor Horthy Miklós „Kormányzó Ur Őfőméltósága" pihent a vadkacsavadászat fáradalmai után. Mert sürün megfordultak az urak a pusztán, szórakozni, miközben az állatok a szikes szárazságban egyre-másra hullottak el, amivel viszont ők vajmi keveset törődtek.

KANALIS SZELI ÁT A PUSZTASÁGOT

A nagycsárdában egy külön szoba állt a windsori herceg rendelkezésére Éppen még a butorzat is különleges volt. Fehérre festett rokokó divatú ágyak, nagy tükrös szekrény szőnyeg... Ma is megvan, de ma nem a windsori herceg kiváltsága a díszes szobába beköltözni, hanem itt vannak az állami gazdaság dolgozói, akik a nagy pusztán minden erejük megfeszitésével harcolnak a természettel, hogy a technika legmodernebb vivmányaival hódítsák el a pusztai sziktől a földet, hogy az eddig terméketlen pusztaság virágzó mezőgazdaság és jómódú parasztság otthona legyen.

A pusztát hosszanti irányban nagy kanális szeli át. Ez már a tervben épült. Vizét a Hortobágy folyóból kapja, mely egyúttal táplálja az öntözőcsatornákat is Ezek az új „puszta" elevenen lüktető erői..

SZOVJET KATONASIR A NÁD KÖZÖTT

Arra, hol a halgazdaságok felé kanyarodik az út, a puszta mélyén, távol az úttól, egy sirdomb van a zsombékos, szittyós nád közötti szárazon. Egy sirdomb a lápon. Rozsdás időmarta rohamsisak és bajonett van rajta. Katonasir. Amikor sátáni erővel tombolt a harc a nagy puszta birtokáért, egy szovjet katonát itt ért utól a hősi halál. Lehet, többedmagával fekszik a kis domb alatt, melyen virágok díszlenek. A nagy mezőn aratott a halál... Meghatottság fog el mindközben egyszerre, vajjon mivé érlelődött volna a sorsunk, ha a hősök ezrei nem halnak meg szabadságukért itt a lápon.

250.000 könyvtár a népnevelés szolgálatában

A könyv a Szovjetunióban a széles néptömegek tulajdona. A könyvtárak soha nem látott módon fejlődnek. Oroszországban 1914-ben mindössze 12.600 nyilvános könyvtár volt, a Szovjetunióban 1939-ben számuk elérte a 86.200-at. A nyilvános könyvtárakban lévő könyvek száma ugyanez idő alatt 8.9 millióról 166.7 millióra növekedett. Az összes könyvtárak száma az országban több mint 250 ezer, a könyvtári könyveké pedig elérte az 500 milliót kötetet.

A Szovjet könyvtárak óriási munkát végeznek. Segítenek a nép nevelésében, a széles néptömegeket hozzájuttatják a kultuárához, segítőik az önképzésben, a tudományos és technikai ismeretek megszerzésében, igy a nép érdekeit szolgálják

Bakonszegi úttörők

LILLAFÜREDEN

Vérvölgynél vártam a debreceni vonatot. Elég türelmetlenül, mert a kis álmos őrház valósággal fürdött, (valószínüleg a „kiskutya" csillagkép által kiváltott) kánikulai napsugarakban. Elnéztem a forróságban rezgő szántók és mezők felé. Völgy húzódik arra Nagy és széles völgy, szabályosan kigyózó kiszáradt folyómeder a dombok lankái közt. Amikor még tatárok dulták az országot, emberek ezreit gyilkolták le itt, s a vér a völgyben patakokban folyt. Nem is hívták azóta sem másként, mint Vérvölgy. Talán hírhedt tatár khánok és magyar főurak koponyái porlanak az aranyló búzatáblák alatt, csak egy két ásónyomnyit kellene leásni...

Míg idáig jutok gondolataimban, befut a vonat. Felkapaszkodok, egy ablakmelletti helyre telepszem és máris röpülünk tovább. Még szét sem nézhetek útitársaim között, énekhangot hallok a kocsiban. A béke és úttörő induló. Itt úttörők vannak...

AZ UTTORÓTABORBOL JÖVÜNK

Semmi kétség. A fejem feletti csomagtartóban hatalmas degeszre hízlalt zsákok, szöges botok, kipirult gyermekarcok körös-körül

— Mondjátok már, kik vagytok?

Ravaszok. Előbb nekem kell bemutatkoznom, aztán szívesen felelgetnek a kérdésekre. Közbeszól a vezető is az 1869-es Bessenyei úttörő táborból. Megrakodva csomaggal de még több élménnyel.

Szaruhártyaátültetések a Szovjetunióban

Az orvostudomány 25 év óta foglalkozik már azzal a gondolattal, hogy szaruhártya átültetéssel próbálja visszaadni a vakok látását. Az első ilyen műtétet 25 évvel ezelőtt végezte Vladimir Petrovics Filatov szovjet akadémikus. A műtét az odesszai kerület orvostudományi intézet szemklinikáján zajlott le 1923 október 18-án. A műtét sikerült és a megoperált beteg Ivan Grusa visszanyerte látását.

Filatov szerdán végezte el ezredik szaruhártya átültetését A műtét a külön szaruhártyaműtétek számára épitett odesszai kisérleti szemészeti intézetben történt.

Filatov az ezredik műtét alkalmából adott rádiónyilatkozatában kijelentette, hogy a sokéves munka eredményeképen ma már minden rendes sebészeti gyakorlattal biró szemész elvégzi a műtétet.

Hát hogyisne. Ezek a gyerekek dolgozó parasztemberek gyermekei akik ezenkívül ki sem tették a lábukat a községből. Fogalmuk sem volt arról, hogy a falun kívül van egy másik világ is. Itt van Dudás Jancsi, aki hegyet soha sem látott Madarász Gyuszi árva gyerek, neki legjobban a fürdés tetszett Tapolcán Alig lehetett kicsalogatni a langyos vízből. Váltig azt hangoztatta, hogy ő még marad, majd utánuk jön gyalog.

Horváth Karcsi nem tudott betelni az erdei madarak füttyével.

Valóságos hangverseny-lelkendezett minden egyes kiránduláskor. Mert nagy barátja a zenének, őszszel zeneiskolába kerül. Remek hallása van. Tehetséges.

Nagy Balázs a finom ennivalókért lelkesedett Meg is hízott a táborban. Avval dicsekszik, hogy utolsó nap amikor versenyevést rendeztek, lehagyott mindenkit. Nagy Gabi zsákját ugyancsak húzzák lefele a színes kövek, kavicsok Valóságos kis ásványgyüjtemény. Balogh Sanyi, albumban lepkéket megpréselt virágokat hoz. Lesz mit bámulnia a bakonszegi lányoknak. Hát még mennyit lehet tanulni majd tőlük. Kirándulás volt, de minden perc alatt szórakozva és játszva tanultak.

AZ UTIKOLTSÉGET UGY SPOROLTUK ÖSSZE

Hogyan kerültek Lillafüredre, még ez a kérdés izgat. A válasz egyszerü. A legeltetési társulatnál munkát vállaltak, meg a községből is segitették őket. Annyi pénzt szedtek össze, hogy útnak indulhattak. De most tünik ki a pajtásság igazi fogalma. Ugy sporoltak az úton, hogy az útiköltség megmaradt részéből a lányok is kéthetes táborozásra mehetnek.

Kaban csattog alattunk a váltó. Szedelőzködöm. Sajnos itt le kell szállnom A nádudvari vicinális már bent pöfög. Harsány „Előre" kiáltás köszönt, az ablakhoz rohannak, úgy néznek utánam és a távolodó vonat mellett fütyörésző szél idáig hozza éneküket. Már a vonat füstcsikja is eltünt a távolban és még mindig rájuk gondolok. Rájuk, akiktől olyan messze volt a kirándulás még 1939-ben.

Ma 1949-ben amikor a dolgozó nép van uralmon az országban a dolgozó parasztok gyermekei jutnak el az ország legszebb helyeire, Görömbölytapolcára, Szirmabesenyőre és Lillafüredre, ami vonaton alig van messzebb Bakonszegtől, mint 140 kilométer.

A kutató munka nyomában

Uj szocialista embertipus kiformálásáért dolgozik a Gyermeklélektani Állomás

A debreceni állami gyermeklélektani állomás (Nevelési és Pályaválasztási Tanácsadó Intézet) **hivatásszerűen erősödő fiatal népi demokráciánk új intézménye. A felszabadulás előtt csak Budapesten volt ilyen intézet. Ma már tizenöt működik a vidéki városokban. A vidéken elsőnek a debreceni állomás dr. Tóth Béla és dr. Kiss Tihamér pszichológusok magánkezdeményezéséből alakult. 1947 februárjában lett állami intézménnyé például szolgálva a többi vidéki állomás alakulásához.**

KALLÓDÓ TEHETSÉGEK KUTATÁSA

Az intézet felállítása idején a **múlt rendszerben elnyomott dolgozók kallódó tehetséges gyermekeinek felkutatását tekintette első feladatának.** Munkáját a debreceni tankerület területén **34 községben és városban végezte és a fellelt tehetségek támogatására, iskoláztatására hívta fel illetékesek figyelmét.** Ugyanakkor megkezdte gyermeklélektani munkaközösségek megszervezését, melyeknek feladata volt a pedagógusok lélektani munkaközösségek megszervezését, melyeknek feladata volt a pedagógusok lélektani továbbképzését szolgálni és a körükbe tartozó iskolákban felismert nevelés-lélektani problémákat megoldani.

KÉPESSÉGVIZSGÁLAT

— Ez az előkészítő munka segítette hozzá az állomást ahhoz — mondotta munkatársunknak **Kiss** igazgató, — hogy ez év tavaszán a tankerület nagyrészén elvégezte **az általános iskolák nyolcadik osztályos tanulóinak képességvizsgálatát.** A kipróbált munkaközösségi tagok segítségével ezt a feladatot kifogástalanul megoldottuk. **Így a középiskolák szociális összetételének megjavítása érdekében állomásunk 1330 ipari munkás, paraszt és haladó értelmiségi dolgozó gyermekét vizsgálhatta meg és irányíthatta azokat képességeiknek megfelelő középiskolákba.**

PÁLYAVÁLASZTÁSI TANÁCSADÁS

Ezen az állomáson a tudományos elméleti kutató munka és a gyakorlat szorosan együtt halad. Dr. **Kiss** Tihamér egyetemi magántanár, az állomás vezetője irányítása mellett immáron több évi kutatómunka végeredményeként rendelkezésre állanak azok az adatok és eszközök, amelyeknek segítségével mind a nehezen nevelhető gyermekek szülei— illetőleg a pályaválasztás előtt álló ifjakat megfelelő tanácsokkal láthatják el a munkatársak: dr. **Kassai** Ernő, **Nábrádi** Mihály, **Gálné Szabó** Ilona, **Bartha** Éva tanárok és dr. **Sándor** György orvos.

A Varga u. 1. sz. alatt levő ambulancia helyiségeit **számos szülő és gyermek keresi föl.** Sokuknál a tanulással van baj. Szervezeti, idegrendszeri **sérülések,** betegség, hibás nevelés sok gyermeket akadályoz meg abban, hogy az iskolában az osztály egészséges többségének munkájában sikeresen vegyen részt. Szellemi fejlődésükben gátoltatván, a sikeres munka örömeitől megfosztva hamis utakra tévednek, idegességbe, közösségből való kiszakadásba, csavargásba, stb. menekülnek. Néha a gyermeknek az az érdeke, hogy gyógypedagógiai iskolába tanácsolja az állomás, néha a helyesen nevelni nem tudó családból kiemelését és a gyermekváros egészséges szociális közösségébe helyezését javasolják a munkatársuk, de legtöbbször tanítónak, szülőnek és gyermeknek orvosi és nevelés-lélektani tanáccsal való ellátása hozza meg a kívánt sikert.

— A pályaválasztásra jelentkezők — folytatta **Kiss** igazgató — **általános intelligenciavizsgálaton vesznek részt** és különböző érzékszervi és mozgatószervi vizsgálati eszközpróbán átjutva állapítják meg: melyik hivatást szeretnék szív szerint választani és **melyiken tudnának képességeik alapján illetőleg azok továbbképzésével szocialista társadalmunkban minőségileg is minél értékesebb termelő tevékenységet folytatni. Az elmult két héten 82 fölsérdült ifjút és leányt vizsgált meg állomásunk ilyen módon. Ezek az állami gyermekvédő intézet árva, félárva, szüleiktől elhagyott védencgyermekei. Szinte mindeniküket a mult rendszer áldozatai. Szeretet nélkül felnőtt, kizsákmányolt „menhelyes" gyermekek, akiknek legtöbbje még valamilyen ipar kitanulásáig sem jutott. A demokráciában szerető gondoskodásban részesülnek. Sok elhanyagolt iskolázottságú, de igen értelmes gyermeket talált köztük az állomás. Több közülük boldog, csillogó szemmel hallgatta a tanácsot: orvosnak, vegyésznek, gépészmérnöknek mehet. Ők maguk sokkal szerényebb igényűek voltak. De egyik-másik, — köztük leány is, — bátran mondta ki szíve vágyát: traktoros, vagy pilóta szeretnék lenni. Ezek mindegyike tovább tanulásáról a demokratikus kormányzat gondoskodik.**

— Ilyenkor nyáron úgynevezett **„beiskolázási" vizsgálatokat szokott végezni az állomás.** Azokat a gyermekeket, akik még nem töltötték be a hat évet és szüleik iskolába szeretnék beadni, a szülők elhozzák. Az állomás orvosi és pszichológiai vizsgálat által állapítja meg, hogy a gyermek testileg és szellemileg fejlett-e annyira, hogy a korai beiskolázás kárt nem okoz.

NAGYARÁNYÚ FEJLŐDÉS A 3 ÉVES TERV SORÁN

— A hároméves terv folyamán szép bútorzatot kapott **az állomás** 6 szobából álló helyiségeihez. Az ötéves terv folyamán megfelelő vizsgálati eszközökkel, orvosi szoba fölszereléssel gazdagodik az intézet. Jelenleg dr Sándor György egyetemi tanárseged, orvos-pszichológus a klinikán látja el a nehezebb esetek vizsgálatát.

— A tudományos kutatómunka is tovább folyik. Az eddigi tanulmányozás a gyermekek világképe és világnézete kibontakozására, a játékra, mint a közösségi élmény egyik szülőjére, a kollektív munka és teremtő, alkotóképzelet fejlesztő eszközére irányult. Jelenleg megindult a munka az együttestvékenység (úttörőmunka, tanulókörök, szövetkezetek stb.) **pszichológiai vizsgálatára, a nevelés és oktatás nyujtotta neveléslélektani problémák lagjobb megoldásának keresésére. Az állomás nem emeleteket akar gyártani, a munkája során, ha nem mint a nagy szovjet pedagógus Makrenkó tette, először gyakorlatban igyekszik megtalálni a nevelés feladatainak jó megoldását s azután állapítja meg azokat a nevelői elveket, amelyekkel a szocializmus számára új embereket lehet kovácsolni — mondotta Kiss igazgató.**

Lenin mondotta: **„A kapitalizmust az győzheti le véglegesen és az is fogja véglegesen legyőzni, hogy a szocializmus a munkának új sokkal magasabb termelékenységét hozza létre..."**

Ilyen, a munka mennyiségileg és minőségileg magasabbfokú termelékenységére szakmailag kiválóan fölkészült, közösségi lelkületű, önfeláldozóan szocialista ember egészséges tipusának kiformálását kívánja szolgálni az állomás. Ennek érdekében indít elméletileg harcot a polgári pszihológia destruktiv elméletei ellen és építi ki a dialektikus-materializmus módszereivel az új haladó tudomány, a szocializmus társadalmát építő pszihológiát. Ennek jegyében kutat, tanít, tanácsol és irányít a debreceni gyermeklélektani állomás.

Üdülnek a dolgozók

Amerre járunk szerte az országban dolgozók nyaralnak, üdülnek a fürdőhelyeken. Megnyílt minden eddig elzárt terület. A Balaton mindkét partján, fenn a Gallyatetőn, a Mátrában, vagy lenn a Mecsek alján, Harkányban, ahol régen, a Horthy időkben a kiváltságos úrirend, egy vékony rétege dőzsölt, flancolt, most a szakszervezeti, OTI üdültetés résztvevői, a dolgozók nyaralnak. . Debreceniek tiszántúliak is eljutnak a Dunántúlra, az ország másik felébe is. A hazaérkezők elragadtatással beszélnek mindenről, a fogadtatásról, elszállásolásról, kosztról, szórakozásról, a nyaralásról minden meglepetésről, örömről. .

*

Harkályfürdő: Pécs közelében... Hat forintot fizet a dolgozó naponkint Külön szoba, vadonatúj bútor ágynemű, festői kilátás. Nagyszerű fürdő, 62 fokos a gyógyvíz, 33 fokos az üdülők medencéje.. . A fürdő vendégei: bányamunkások, dolgozók. A fürdőszálló élén egy élmunkás pincér: Petrovits Gyula, ki nagysikerű hozzáértéssel vezeti az üzemet.

*

Átlagban 14 napig nyaral ott egy egy dolgozó. Ime a napi ellátás: reggeli: kávé, vaj, jam, ebédre leves, gült, tészta vagy gyümölcs, fagylalt. Uzsonnára tej, vacsorára friss sült és gyümölcs.. . A kiszolgálás előzékeny, a dolgozók a dolgozókért... szívesen fáradoznak...

*

Színvonalas szórakozásról, kultúrműsorral is gondoskodnak. Harkányra a szegedi színház legjobb erői, hangversenyművészek rándultak át és szolgáltattak magasszínvonalú, értékes műsort. De színvonalas műsort nyujtanak a Balatoni nyaralóknak a Magyar—Szovjet Társaság kultúrgárdái is. Sportversenyeket is láthat a fürdőhelyeken üdülő dolgozó.

*

Amerre járunk, szerte az országban dolgozók, úttörők, nyaralnak, táboroznak. A dolgozók állama megbecsüli munkásait: lehetővé tette a boldog, önfeledt pihenőt.

Hétköznapi mozaikok

egy VIT-club életéből

Fazekas Mihály gimnázium. Második emelet. Három tágas terem. Izléses dekoráció. Otthonos és szép az egész. Érthető, ha még a vakáció idején is százával látogatják a diákok. Munka után idegyülnek az ifjúmunkások is, faluról pedig be-bejönnek a parasztfiatalok. Ez a VIT-Klub.

*

Vörös párnát hímez Helmeczi Margit, Váncsa Klári és Gasztonyi Gabriella a munkateremben. Ma munkadélután van. Készül az ajándék egy Komszomol lánynak. Sebesen szalad a három diáklány kezében a tű. Szívvel dolgoznak.

*

A játékszobában pattog a fehér kaucsuk-labda. Filep Pista Farkas Imrével méri össze erejét a ping-pong asztalnál. Erejét? Ügyesség kell főleg ehhez a szórakoztató sporthoz. Szórakozás pedig szükségeltetik olyan lelkes munka pihenő perceiben, mint amilyent ez a két fiú végez a Diákszövetségben.

*

Schmidt Géza vagongyári ifjúmunkás a VIT-tanfolyam anyagát olvassa egy sarokban. Tudatossá válik benne a Világifjúsági Találkozó jelentősége: az öt világrész demokratikus ifjúságának budapesti találkozója hatalmas béketüntetés, elszánt kiállás a béke ügye mellett.

*

A VIT-Klubnak **studiója is van.** Munkásindulók, mozgalmi dalok, az ifjúság harcos indulói hangzanak fel. Megafonok közvetítik az utcára. A szünetekben „hangos híradó" állítja meg egy-két percre a Hatvan utca járókelőit. A Világifjúsági Találkozó híreit, az előkészületekről szóló beszámolókat hallhatják.

*

Legszebb része a klubnak a Komszomol-sarok. Sztahanovnak, az első élmunkásnak képe áll a közepén. A termelés hőse példaképe a magyar ifjúságnak is. Az „Ifjú gárda" legendás fiatal harcosainak arca mosolyog le hollukban is a falakról. Ott van Radik Jurkin-nak az egyetlen életben maradtnak a képe is. Őt talán magát is köszöntheti ez a Komszomol-sarok, hiszen ő is ott lesz a Komszomolnak Budapestre jövő küldöttségében.

*

Munkás, paraszt, diák egyformán kedvesen látott vendég a VIT-Klubban. Nem is vendégek, házigazdák valamennyien. Az ifjúsági egység valóság — gondoljuk, amint Kiss Sándort a Hajlított Bútorgyárból látjuk közvetlen beszélgetésben Papp Ibolya EPOSz-lánnyal, meg Tolvay Irén most érettségizett közgazdászjelölttel.

*

Bucsuzóban még eszünkbe jut egy kontraszt-kép, valaha amerikai filmeken láthattuk. Az amerikai College-ek diákklubjainak képe: kilónyi festék-mázos flapperek „flujaikkal" a whisky mellett...

Ez az új szellemű, egészséges magyar fiatalság gyökeresen más. Más a klubja is. Nemes szórakozást, önképzést és egészséges szellemű barátságot teremt munkásgyerek és diák, lány és fiú között. A klub, nem hiába van címében a VIT, előkészületi hely Debrecen ifjúsága számára a soha nem látott arányú és jelentőségű nagy ifjúsági világtalálkozóra.

Beszámoló az elmult hét

fontosabb eseményeiről

Világszerte áldoztak Pelőfi emlékének halála 100 éves évfordulója alkalmából. Moszkvában különösen meleg ünnepséget rendeztek. — Amerikában növekszik az ellenállás Truman tegyverkezési javaslatával szemben. — A francia köztársasági tanács viharos ülése után jóváhagyta a támadó szellemű Északatlanti egyezmény". Ellene szavazott a kommunista képviselőcsoport és húsz más párthoz tartozó képviselő. — Munkanélküliek tüntettek Palesztinában, Tel Avivban. A rendőrség nyomta el a munkanélküliek tüntetését. — Erős iramban folyik Kína teljes felszabadítása — Kanton felé tör a néphadsereg. — Az emberi jogokért szállt síkra a Szovjetúnió képviselője a háború áldozatainak védelméről szóló nemzetközi egyezményt előkészítő konferencián. — Békekongresszust rendeznek Mexicóban szeptember 5-én, amelyre az amerikai földrész minden államából küldenek küldöttséget. — Bradley tábornok, és társai az amerikai vezérkar főnökei Majna Frankfurtba érkeztek, ahol Nyugatnémetországnak az Atlanti egyezménybe való bevonásáról tárgyaltak — A Szovjetúnió nem vesz részt a zágrábi kiállításon Tito áruló kormányak szovjetellenes, durva és embertelen bánásmódja miatt. — Túljegyeztek az albán kölcsönt. — Árucsereegyezmény jött létre Szovjetúnió és a népi Kína között. — A demokratikus görög kormány folytatja békepolitikáját: a szabadságharcosok visszaverték a monarchofasisztákat a Gramnosz hegységnél megindított támadását. — Szikladán Ágoston, az új prágai magyar követ átnyujtotta megbizólevelét Gottwald csehszlovák köztársasági elnöknek.

— A francia nép mozgósít az amerikai tábornokok kalandos háborús tervei ellen hatalmas tömegtüntet a párisi amerikai nagykövetség előtt a béke mellett, az Atlanti egyezmény és a háborús, imperialista úszítók ellen. — Egyre nagyobb arányokban bontakozik ki a budapesti Világifjúsági Találkozó, melyre már sok külföldi küldöttség útnak indult. — Munkatelajánlásokkal ünneplik a földmüves szövetkezetek a SzOVOSz vasárnapi küldöttközgyülését. — Az Országos Béketanács, a Pedagógus Szakszervezet felhívással fordult a magyar dolgozó néphez és a nevelőkhöz, hogy támogassk minden erővel a Világifjúsági Találkozót. — Megnyitották Moszkvában a magyar könyvkiállítást. — Farkas Mihály honvédelmi miniszter felhívással fordult a dolgozó fiatalokhoz, hogy jelentkezzenek a honvéd tisztképző iskolára — Ki kell szélesíteni a szovjet és a magyar ifjúság barátságát — mondották a Komszomol képviselői Budapesten.

— Az áruló Tito klikk megakadályozta az albán küldöttségnek a Pentőfi-ünnepségre Budapestre való érkezését. — Mozgalom indult a vasutasság, mozdonyvezetők között a három és félnapos kocsifordulós sikeréért. — Az MDP országos káderkonferenciát tartott, amelyen Kiss Károly és Földes László előadása után Rákosi Mátyás megvilágította a kádermunka fontos kérdéseit. — A szocialista munkaverseny során az Istvántelki főmühely nyerte a köztársasági elnöki vándorzászlót. — Bereczky Albert ref. püspök méltatta a Világifjúsági Találkozó jelentőségét a béke és nemzetközi együttmüködés érdekében és támogatja annak megrendezését.

A NÉP KEZÉBE

Irta: KISS JENŐ

Tizezer ember, vagy még több talán —
Tizezer emberhez szólt ma a szám.
Zengett a vers és fölzúgott a tér:
Egymásba csattant tizezer tenyér.

Különös volt, nagy volt, gyönyörű volt!
A nép előtt kigyulva állni ott
És harcba hívni egy jobb életért —
Nem hazudok: Egy életet megért.

Lehettem költő, hír és harsona,
Ha engem a nép nem hallott soha.
Sajoghattam és téphettem magam:
Nem tudta: Érte fáiok hasztalan.

Vagy átloboghatott tűz-gondolat:
Fényem kihunyt egy vak véka alatt —
Fényem és minden bízó tiszta láng:
A népnek itt nem gyulhatott világ.

S most? Látni, látni kellett volna itt,
A sötétség szabadult foglyait
Ahogy még pislán, de már égesen
Kapnak a versen, táncon, éneken.

S most? tizezrek elé állhatok
S lám: Gyujthatok és világíthatok!
S mi bennem fegyver, tudás, hatalom
Végre a nép kezébe adhatom!

Csíkszereda, 1949.

Rekord a terménybegyüjtésben Nagyfülöpön

Szemán János nyolc gyermekes középparaszt ezer százalékosan teljesíti terménybeadási kötelezettségét

Kezdjük ott, hogy Nagyfülöp tulajdonképpen nem is község. Egy szétszórt tanyai település a román határ tőszomszédságában. Mégis annyi lélekszámmal, hogy felveheti a község nevet. Itt lakik *Szemán János* 15 holdas középparaszt nyolctagu családjával. Házuk a Földmives szövetkezettel szemben a község központjában áll. De most nem lehet a családból senkit sem otthon találni. Valamennyien a földeken dolgoznak, vagy a cséplőgépnél Árra keressük őket.

A „Debreczen" munkatársa a déli órákban értesült arról, hogy a községben a terménybegyüjtési verseny során Szemán János dolgozó paraszt a begyüjtőt kötelezettségének 750 százalékban tett eleget, de azt a búzát is ami gépkeresményből a lakásán van, be akarja adni sőt azt a gépkeresményt is, amiért fiai és leányai jelen pillanatban is dolgoznak. Azonnal gépkocsin a helyszinre ment, ahol személyes beszélgetés közben Szemán János a következőket mondotta:

— 15 hold földön gazdálkodom, nyolc gyermekem van. A búzavetésem azonban ennél kevesebb. 283 kiló a begyüjtési kötelezettségem, én ezt 750 százalékban teljesítettem túl. Még otthon is van búzám, amit fiaim a géptől hoztak haza ezt még ma beadom, csak a munka miatt nem értünk rá. A túlteljesítés ekkor pontosan 900 százalék lesz. Magam is meg a lányaim is keresnek még, úgy, hogy a jövő hét elején begyüjtésben elérjük az 1000 százalékot. Az ujságban olvastam, hogy valahol a Dunántúlon 900 százalék a rekord. Ami a legjobb az országban. Nos hát én megmutatom, hogy Fülöp lesz az első, én a begyüjtést 1000 százalékra teljesítem.

— Hát a fiai lányai mit szólnak hozzá? Meglesz a fejadag, vetőmag?

— A túlteljesítésem természetesen mind a fejadagon és a vetőmagon felül van. Hogy a gyerekek mit szólnak hozzá, tőlük kérdezze meg. Ők is így fognak beszélni.

Elmegyünk az egyik tanyacsoporthoz. Hoffher zakatol a szérün. A »Dózsa« EPOSz-brigád dolgozik a gépnél. Vezetőjük Szemán József. Egy pillanatra abbahagyja a munkát. Fekete, poros izzadságtól gyöngyöző arca mosolyra húzódik. Szeme csillog.

— Ha ez sikerül — kiáltja túl a gép zúgását — akkor 1000 százalékkal mi leszünk az elsők az országban. Dolgozunk, a kereset jó, és most már biztos, hogy meg tudjuk csinálni. Az egész Fülöp ünnepe lesz az a nap ha valóban a mi községünkből kerül ki a terménybegyüjtési verseny győztese.

A gépnél dolgozók is meghallják a hangos szót és mosolyognak. A brigád kollektív munkája hatalmas eredményekre képes. Egy pillanat alatt állást változtat a gép és már a következő tanyán csattog a nagy szíjszalag. Versenyeznek. A »Dózsa« brigád külön versenyre hívta ki az összes cséplőmunkásokat. A versenyt ilyen lendülettel meg is fogják nyerni.

Az egyik Szemán lány, Margit, EPOSz vezetőségi tag. Ő is közbeszól:

— A kollektív munka nélkül nekünk sem lehetnének ilyen jó eredményeink. A mi eredményeinkben és dicsőségünkben osztoznak a többiek is. Boldog vagyok, hogy mi középparasztok is megmutathatjuk, hogy a dolgozó parasztsággal érzünk és a kisparasztsággal együtt dolgozunk a terménybegyüjtés sikeréért, a mezőgazdaság új alapokra helyezéséért, a szövetkezetekért és az ötéves tervért.

A gép újra zakatol és a Szemán fiúk és lányok ismét munkába állnak. Mosolyognak. Munkájukat egy gondolat fűti. Előre az 1000 százalékért...

„Régiségek" a múzeumban

»Ki a selejttel!« jelszóval egész sereg magánkönyvtárt ért utól a végzet s tulajdonosaik a lehúzott rollók mögött keseregnek az elvesztett jó üzleten. Nem sajnáljuk őket. De mi legyen a Déri-könyvtárral?

Különös, de sajnálatos igazság, ha a selejtkönyvekről van szó, a város egyik legnagyobb közművelődési könyvtárát is fel kell említenünk. A múzeumban vizsgálatot tartó bizottság ugyanis megállapította, hogy a Déri könyvtárban még ma is selejtkönyvek »biztosítják« a kultúrára vágyó olvasó olcsó és biztos lélekmérgezését. Miért van ez? Mi ennek a története?

Egyszer volt, hol nem volt (a háború utáni esztendőkben mindenesetre bezárva) egy Déri-múzeum. Ennek volt egy igazgatója (még ma is az), *Sőregi* János. Ez az igazgató anno régen — jó felidézni ha már kevesen emlékeznének rá — az Urnak 1944-ik, saját negyvenegynéhányadik esztendejében, a német megszállás idején feleségével együtt németnek vallotta magát. Számunkra teljesen érthetetlen okokból, ezt a kijelentését a felszabadulás után sietve visszavonta. Viszont mások emlékeztek rá és mikor tavaly a svábok kitelepítése megkezdődött, nejével együtt a listán szerepelt. A baj hát beütött, lett nagy szaladgálás. Szegény — most már mondanom se kell — vad »fajmagyarok« alig tudták magukat tisztára mosni a svábság »igaztalan« vádja alól.

Ez a lelki megrázkódtatás úgylátszik nem tett jót az igazgató lelkiállapotának, mert munkakedve megcsappant és hogy úgymondjam semmit sem dolgozott a múzeum érdekében, vagy a haladó tudomány terén, az ezt követő időkben.

Egy érdeme ugyan van és ezt nem illik elhallgatni. Mikor a könyvtárban selejtezés folyt és néhány fasiszta könyvet ki akartak szórni, ő azokat mint maga mondotta, »tudományos oblektivitással« megvédte.

A tudományos oblektivitás élő tanui ma is ott díszítik a könyvtárat, nevezetesen *Rugonfalvi Kiss* István könyve a Keresztény Nemzeti Ligában elmondott beszédeiből. Könyv, mely a »bolsevista barbarizmus« ellen hirdet harcot antiszemita s Turul kiadványok, valamint néhány búsúló Magyar Futár, de ezek már az igazgató úr magánlakásán.

Ennyi a szép mese. És hozzáfűzhetjük, hogy szentigaz, a múzeum általában régiségek gyüjteménye és talán az igazgató úr is ezen a címen leledzik a múzeum falai között. Mert produktív munkát nem fejtett ki a felszabadulás óta és talán a múzeum késői megnyitása is az ő lelkét terheli. Érdeme mindösszesze az, hogy régen itt van és ez idő alatt tudományos téren is voltak érdemei. Azonban a múzeumban csak régiségeknek van helye és nem a régi világ képviselőinek. És nem valószínű, hogy az igazgató úr tudományos érdemei a mérlegen többet nyomnának mint multbeli magatartása és mai tevékenysége.

A B-1- vitamin érgyulladás ellen is hatásos

Csetvezikov és Saohnovics szovjet kutatók az eltömődésre vezető, rögösödő érgyulladás B—1 vitaminnal történő gyógyítása terén jelentős eredményeket értek el. A B—1 vitamint sikerrel alkalmazták a szóbanforgó betegségnél és a kísérletek arra mutatnak, hogy öt-nyolc injekció után a fájdalom megszűnik és a betegek állapotában jelentős javulás áll be.

Tanulmányuton a Szovjetúnióban

Egy kolhoz története

— Minden igyekezetünk arra irányul, hogy bebizonyítsuk dolgozó parasztságunknak: nekik is létérdekük rálépni annak a csodálatos fejlődésnek útjára, amit a Szovjetunióban tapasztaltunk! — mondotta Szücs Ferenc, egyike a szocializmus országában járt magyar parasztküldöttség tagjainak.

A KOLHOZPARASZT HÁZTARTÁSA

— A kolhozról sok rosszindulatu, elferditett hir járta nálunk a multban a reakciós suttogásokban — folytatta Szücs Ferenc —. Mi is a kolhoz? Közös gazdálkodás. A kis parcellákon küzködő parasztokat segítette hozzá a szovjet állam, hogy közös nagyüzemi gazdálkodással termelékenyebbé tegyék földjüket és nyugodt, szabad életet biztosíthassanak maguknak.

— A legtöbben azt kérdezik tőlem, hogy van-e a kolhozokban magántulajdon? Hát igen, van. Gabonát termelő kolhozban a tagnak lehet saját háza, tehene, két borju, egy anyakoca szaporulatával, 10 juh, kecske, 25 méhcsalád, baromfi, nyul pedig korlátlan mennyiségben.

— Olyan mezőgazdasági kolhozokban ahol állattenyésztéssel is foglalkoznak, tarthatnak a tagok saját használatra 2—3 tehenet, 2—3 borjuval, 2—3 anyakocát, 20 kecskét, juhot, és baromfit korlátlan mennyiségben. Ott pedig, ahol csak állattenyésztéssel foglalkoznak és csak annyi gabonát termelnek, amennyi saját szükségletükre kell, 4—5 tehene, ugyanannyi borju, 35 kecskéje, egy bivalya, 2 tevéje, egy háuslova s.b. lehet minden egyes kolhoztagnak.

— Szeretném — mondotta Szücs Ferenc, — ha a kolhozról elferditett híreket terjesztők megnéznék milyen jóétben, boldogan, szabadon élnek a kolhoztagok, a gazdasági és kulturális felemelkedésnek olyan fokán, ami nálunk egyelőre még szinte elképzelhetetlen, de amit a gépesitett közös gazdálkodás útján idővel nálunk is el lehet érni.

KIK LEHETNEK KOLHOZTAGOK?

— A kolhoznak tagja lehet minden 16 éven felüli dolgozó, akinek belépési kérelmét a közgyülés elfogadta. A kolhoztagok brigádban és munkacsapatokban dolgoznak. A munkaegységet minden este bejegyzik a munkakönyvbe, minden hónap végén pedig a havi eredményt a kulturházban függesztik ki. Egy évben 120 munkanapot kötelező mindenkinek teljesiteni. Minden egyes családtagnak külön számolják el a munkaegységét. Az egyik családtag teljesitményét a másik javára átirni nem lehet.

KULTURHÁZ, GYERMEKOTTHON, SZÜLŐOTTHON

— A kolhoznak van gyermekotthona, óvodája, kulturháza, szülőotthona, istállója és gazdasági épülete. Szép, pirosfedelü családi házak sorakoznak, akár az „Iljics" kolhozban, akár a voronyezsi Oblaszt milliós kolhozaiban. A kolhoztagok szépen berendezett lakásban laknak. Saját könyvtáruk, rádiójuk, izléses bútoruk, szőnyegük van. A napközi otthonokban kis fehér ágyacskákban alszanak a gyermekek, míg szüleik munkában vannak. Pompás játszótereken szórakoznak, nevelők és orvosok felügyelete mellett vigyáznak rájuk és bőséges, tápláló, vitamingazdag ételekkel látják el őket. Általában a Szovjetunióban olyan családvédelemmel és szociális gondoskodással találkoztunk minden vonalon, az egész életet annyira a dolgozó ember szolgálatába állitották, hogy jellemzésül csak azt mondhatom el: 9000 kilométert utaztunk, de mindenütt csak derüs, egészséges, életre edzett, szabad és boldog embert láttunk. A kolhozba saját jószántukból, önkéntesen, minden kényszer nélkül lépnek be az emberek, mert rájöttek a nagyüzemi gazdálkodás előnyeire, amelyben gépek segítségével, rengeteg megtakarított verejtékkel sokkal jobban boldogulnak a dolgozók, mint az egyéni gazdálkodás mellett.

TERVSZERÜSÉG

— Végül hadd mondjam el — fejezte be nyilatkozatát Szücs Ferenc, — hogy megragadó élmény volt számomra az a tervszerüség, mely a Szovjetunióban a mindennapi élet összes vonalán megnyilvánul. A kolhoz minden tagja tisztában van azzal, hogy a reá eső munkanapra eső munkával menynyit kell termelnie. Hogy ezt tudja teljesiteni: újitásokat alkalmazva, észszerüen dolgozik. Nemcsak értekezleten, hanem minden találkozásnál is a kutató intézetek eredményeiről és saját munkateljesitményeikről is beszélgetnek. A szovjet munkás gyengébben dolgozó társát rávezeti a helyes útra, finoman, a meggyőzés fegyverét használva megmagyarázza neki a helyes módszert. A nép neveli magát a népet. És ez a nép a szocializmus útján haladva egyre csodálatosabb eredményeket ér el.

Megváltoztatják a természetet a Szovjetúnióban a szántóföldet védő erdősávok

Ha nyár idején repülőgépen felszállunk a Don-menti szalszki szlyeppén elterülő „Gigant" szovhoz fölé, a végtelen földek között vetéseket szegélyező zöld sávokat láthatunk. Ezek a szántóföldet védő zöld erdősávok — komoly fegyvert jelentenek a szárazság, az aszály elleni harcban. Mérséklik a szél szárító hatását. Körülöttük télen sok hó gyülemlik fel, ezzel a levegő páratartalma növekszik. Az erdőültetvények a szántóföldön — a szakadékok meredek oldalain — védik a termő talajt a lemosástól, védik tápanyagait a hólé és az esővíz által való kimosástól. Az erdőben madarak telepednek le: az ember hü társai a mezőgazdasági növények kártevői elleni harcban. Mindez hatással van a bőséges és állandó termés elérésére.

A szalszki körzet kolhozainak földjein több mint 2600 hektárnyi erdősáv van. Ennek köszönhető, hogy a rendkivül aszályos 1946-os évben ezek a kolhozok hektáronként átlagosan 14 mázsás gabonatermést gyüjtöttek be.

A védőerdőültetések eszméje orosz tudósoktól származik. Több mint fél évszázaddal ezelőtt Dokucsajev professzor bizonyította be, hogy a földeket csak erdőültetésekkel lehet megvédeni az aszály pusztító hatásától. Viljamsz kidolgozta a földmivelés füves vetésforgó rendszerét, amihez az aszályos körzetekben hozzátartozik az erdősávok ültetése is.

Értesítjük Olvasóinkat

hogy régi kivánságukat teljesítve hirdetési és előfizetési osztályunkat szélesebb alapokra fektettük.

Mai naptól fogva az alábbi lapok részére veszünk fel hirdetéseket és előfizetéseket:

Dolgozók Világlapja	1 hóra	4·-	Autó	1 hóra	3·-
Képes Figyelő	„	8·-	Magyar Mezőgazdaság	„	2·-
Köznevelés	„	4·-	Magyar Közlöny	„	37·50
Asszonyok	„	2·-	Forum	negyed évre	7·50
Fürész	„	4·-	Kert és Szőlő	„	9·-
Színház és Mozi	„	5·-	Ipari Értesitő	„	30·-
Elet és Tudomány	„	3·-	Közgazd. Értesitő	„	25·-
Magyar Rádió	„	4·-	O. M. B. Közlöny	„	25·-

Ezzel az átszervezésünkkel is olvasóink kényelmét kivánjuk szolgálni.

HIREK

— **Várható időjárás:** Gyenge szél, kevés felhő, száraz idő. A hőmérséklet tovább emelkedik.

— **Ügyeletes gyógyszertárak: „Petőfi"** Vöröshadsereg útja 4. sz. **„Bocskay"** Cegléd u. 22. sz.

— **Rádióműsor. Vasárnap Kossuth-rádió,** 7.: Reggeli zene. 7.50: Szabadegyházak vallásos félórája a stúdióból. 8: Hírek műsorismertetés. 8.20: Szív küldi szívnek, szívesen. 9: Csajkovszkij műveiből. 10: Görögkeleti istentisztelet. 10.45: Külügyi negyedóra. 11: Haendel és Johann Christian Bach műveiből. 11.40: Mozart: Trió. 12.15: A váci „Vox Humana" énekkar énekel. 12.45: Hanglemezek. 13: Horváth Jenő tánczenekara játszik. 13.30: Hangos ujság. 14.15: Ünnepi hanglemezek. 15: „Székely nóták", Palló Imre énekel. 16: Engel Iván zongorázik. 16.30: Szív küldi szívnek, szívesen. 17.10: A Rádió tánczenekara játszik. 18.15: Orosz muzsika. 18.30: Falurádió. 19.35: Enrico Mainarddi gordonkázik, Hajdu István zongorázik. 20.55: Vidám rádiószínház. Kean, 23: „Rádióvarieté". 0.30: Hírek eszperantóul. **Petőfi rádió.** 8: Sulyok Imre orgonái. 8.40: Indulók. 9: Fejtörőseta Zenepotámiában. 10: Zenepotámia postája. 10.15: Táncszámok. 11.15: Balettrészletek. 11.40: Vasárnapdéli rádiószínház: Az együttműködő. 12: Térzene. 13: A néphadsereg hiradója. 13.20: Az Apor-Bágya énekegyüttes műsora. 14: A háziegyüttes játszik. Orosz Vilma és Rátonyi Róbert énekel. 15: Nagy elbeszélők. 15.20: Hanglemezek. 15.40: Vasárnapi krónika. 16: Hallo vasárnap délután. 17: Magyar Parnasszus. 17.40: Komoly zene — vidám zene. — 18.30: Stúdió-operett: Cigánybáró. 20: A moszkvai rádió műsorából. 20.30: Tánczene. 21.15: Bizet és Messager műveiből. 21.55: Vasárnapéji Rádiószínház: Dzsomár szőnyege.

— **Református istentiszteletek vasárnap.** Nagytemplom 8 ó Barabás M., 10 ó Szenes L., 8 ó esti áhitat: Szenes. Kistemplom 9 ó Pógyor I., 11 ó Uray S., 5 ó evangélizáció. Kossuth u. 10 ó Baja Mihály, 4 ó dr. Balogh J. Károlyi G. tér 9 ó Zergi G., 6 ó evangélizáció. Ispotály 10 ó dr. Farkas P. Árpádtér 9 ó dr. Hegyaljai Kiss G., 5 ó dr. Hegyaljai Kiss G. Homokkert 10 ó Kovács J., 6 ó Szilágyi Gy. Szabadság telep 10 ó Kürthy K., 6 ó evangélizáció. Csapókert 10 ó dr. Balogh J. 6 ó Berényi I. Kerekes telep 10 ó Madarász J., 3 ó Madarász J. Egyetemi templom 11 ó Kovács I. Kórház és klinikák Pógyor I. Széchenyi kert 9 ó dr. Kalmár L. Fogház 8 ó Magyar B. Auguszta szanatórium egynegyed 10 ó Péter B. Nyulasi iskola 10 ó Gacsályi G. Téglaskert 10 ó Magyar B. Szoboszlói út 4 ó dr. Farkas P. Rákosi telep 9 ó Pál A. Wolaffka telep 3 ó Szilágyi Gy. Menhely fél 11 ó Kálmán I. — Tanyai istentiszteletek: Hegyes (Jelkészválasztás) 10 ó Kulcsár D. Ujlétai uti isk. 3 ó Cs. Kiss A. Lukaháza 9 ó Molnár Gy. Hármashegy 10 ó dr. Ferenczy K. (Gyülekezeti nap.) Pallag 9 ó, Betontanya 11 ó, Dombos-tanya 2 ó Szabó Endre. Nagymacs 9 ó, Ondód I. Kádár dülő 11 ó dr. Rápolty Á. Perec dülő 2 ó Pál A. Szepes I. 9 ó, Polgári-tanya 11 ó, Szováti uti isk. 2 ó Erdei M. Nyilas-tanya 9 ó, Ebes 11 ó Nagy J. Bánk 10 ó, Mézeshegy 3 ó Nagy S. — Ifjúsági istentisztelet: Szabadságtelepen 4 ó Cs. Kiss A. — Gyermekistentisztelet: Szabadságtelepn 9 ó Kürthy K.

— **Nagycsere-halápi egyház** augusztus 7-én 10 órai kezdettel gyülekezeti napot rendez. Igét hirdet dr. Ferenczy Károly, előadók: Tamás Ferenc, Kovács Olga, dr. Simon Boldizsár és a Nőszövetség kiküldöttje. Ezúton hívjuk a városi egyháztagokat is. Megközelíthető az epreskerti vasuttal, állomás helyben.

* **Szénnel olcsón és jól tüzelünk!** Szerezze be téli szükségletét már most. Alakíttassa át fatüzelésű kályháit szénfütésre. **Egy fütési** idényben bőven megtérül a költsége. Kevés a fánk, bőven van szenünk, szénnel olcsón és jól tüzelünk. **Debreceni Tüzelőszer és Építőanyagértékesítő N. V.**

— **Esti orgonazene a Nagytemplomban** vasárnap fél nyolctól nyolcig. Orgonál Huzella Elek (Budapest), a fiatal zeneszerző nemzedék egyik ismert tagja. Belépés ingyenes.

— **Kézzel csépelt ki két keresztárpát** Szilassi Sándor vámospércsi kulák, így akarta kijátszani a cséplési ellenőrzést. 15 napi fogházra ítélte a törvényszék uzsoracsoportja.

DEBRECZEN 10. OLDAL. 1949 VIII. 7.

— **Tipusmenü** augusztus 8-tól 15-ig. Hétfő: Hideg gyümölcsleves, vegyes pörkölt burgonyával. Kedd: Húsleves tésztával, zöldbab főzelék főtthússal. Szerda: Burgonyaleves, tejfeles tök egy pár virslivel. Csütörtök: Rakott káposzta, almáslepény. Péntek: Zsengebableves, káposztás kocka. Szombat: Pirított tésztaleves, paprikás borjuszelet burgonyával és salátával. Vasárnap: Borju ragu leves, töltött paprika, gyümölcs.

— **MNDSz-hírek.** Vasárnap este 7 órakor a Csapókert II. csoport kulturműsort a VIT jegyében rendezik. Mindenkit szeretettel vár a rendezőség. — Kérjük az MNDSz szervező titkárokat, hogy kedden délután 4 órára a központban jelenjenek meg.

— **Nőnapi beosztás.** Kedd: KISOSz 6 órakor Tatár Kis Lajosné. Határút 5 órakor Vagyölgyi Gyuláné, Kerekes-telep 4 órakor Ilyés Teréz. Rokkant-telep 6 órakor Stoiczki Ferencné. — Rákosi-telep 6 órakor Csere Lászlóné, Vargakert 6 órakor Zeke Antalné. — Téglakert 5 órakor Erdei Katalin. — Szabadságtelep 5 órakor Sipos Mária. Felkérjük az ügyvezetőket hogy hétfőn délután 3 órára ügyvezetői értekezletre jelenjenek meg. Kérjük a nőnapi előadókat, hogy hétfőn délután 5 órára jelenjenek meg a központban.

— **Vizsgázott fogászmesterek** és fogművesmesterek (fogtechnikusok) a 4154—1949. (150) Korm. számú rendelet értelmében 1949 év augusztus 19-ig bezárólag nyilvántartásbavétel céljából a tisztifőorvosi hivatalban Debrecen Simonffy u. 1/a. sz. alatt tartozniok jelentkezni. Képesítésüket illetve iparukat igazoló okmányokat, ezenkívül személyi irataikat is hozzák magukkal, hogy nyilvántartásbavétel után azokra a hivatalos feljegyzéseket eszközölhessük. Tisztifőorvos.

— **Ellopták a kerékpárját Molnár Tibor iskolai tanulónak.** Csepel gyártmányú kerékpárját a Sámsoni úton vitte el a tolvaj egy őrizetlen pillanatban.

— **Balogh Ibolya** 6 éves kisleány Árpa utca 16 szám alatti lakos hirtelen meghalt. A gyanus haláleset ügyében a hatóság elrendelte a boncolást.

Sósav mérgezéssel beszállították a debreceni klinikai telepre ápolás végett B. Szabó István 24 éves MÁV hordár, hajdúszoboszlói lakost. Állapota életveszélyes. A mérgezés körülményeit most nyomozzák.

— **Őrizetbe vette a rendőrség és beszállította a törvényszék fogházába** Boross István 38 éves timársegédet, debreceni Mák utca 27. sz. alatti lakost. A lakásán 28 borju, 2 kecske és egy sertésbőrt találtak, ezeket feketén vásárolta. Állítólag egy házalótól vette. Az eljárás megindult ellene.

— **Szabotált egy kulák. Eljárás** indult Micseki Géza 53 éves mezőpeterdi kulák ellen. A népi szervek, a cséplést ellenőrző operatív bizottság igénybe akarta venni a traktorát Váncsod községben, hogy a cséplési munkálatokban fennakadás ne legyen. Kiderült, hogy Micskei nem szerzett üzemanyagot a traktorjához, így szabotálta a mezőgazdasági munkálatokat. A jövő héten az uzsorabíróság elé kerül.

Kedvezményes apróhirdetésünk nagy népszerűsége

Néhány héttel ezelőtt vezettük be apróhirdetési kedvezményünket, mely hétről-hétre növekvő népszerüségnek örvend.

Apróhirdetőink, ha vasárnapon kívül egy hétköznapra is feladják a hirdetést, a második közlésért csak egy forintot fizetnek. De kívánságára több hétköznapi számban is közzétesszük a vasárnapi számba feladott apróhirdetést közlésenként egy forintos tarifa mellett.

Hisszük, hogy apróhirdetőink a jövőben is élnek ezzel a gyorsan népszerűvé lett kedvezménnyel, ami által hirdetéseiknek többnapos nyilvánosságot biztosítanak.

* **Borsos Irénke** okl. középisk. tanár egyet. gyakornok és dr. Pólya László egyet. tanársegéd jegyesek.

— **Szendrey Sándor ny. polgármesterhelyettes** gyásza. Mély gyász érte Szendrey Sándor ny. polgármesterhelyettest, fia, ifj. Szendrey Sándor 39 éves korában elhunyt. Motorkerékpárszerencsétlenség érte s a gázolás után súlyos sérülésébe hosszabb szenvedés után meghalt. Halála mély részvétet váltott ki.

— **A MÁV értesíti az utazó és szállító közönséget,** hogy a tiszafüredi Tiszahíd vasszerkezet emelési munkái miatt f. hó 8-án, hétfőn reggel 7 órától f. hó 12-én, pénteken 23 óráig a Tiszahídon a személyforgalmat átszállással, a poggyász és expresszáru forgalmat átszállítással bonyolítjuk le. Az áruforgalom kerülő útirányon kerül lebonyolításra. Az összes személyszállító vonatok menetrend szerint fognak közlekedni. A közuti forgalom f. hó 7-én 22 órától 13-án reggel 6 óráig szünetel.

— **Uj szanatóriumok** és üdülők épülnek Moszkva környékén, amelyeket minden kényelemmel rendeznek be. Itt fognak üdülni a szovjet dolgozók.

— **Tarlóhántás jelentősége a gazdaságban:** 1. A talajban lévő nedvességet megóvja. 2. Ez a gyomirtás leghatásosabb módja. 3. Tápanyaggal gazdagítja a talajt. 4. Elősegíti a talajbaktériumok működését. 5. Tarlóhántás után könnyebb a munkálkodás. 6. Nagyobb a terméskilátás eredménye, miért is a tarlóhántás többszörösen visszafizeti a ráfordított munkát. Gazdajegyző.

— **Nyolc napig tárgyalt egy ügyet Miskolcon a debreceni munkásbíróság.** A debreceni uzsorabírósági különtanács nyolc napon át Miskolcon tárgyalta Petrik Ede, Bai Lajos és 11 társa közellátási, árdrágítási bünügyét. A vádlottak a Diósgyőri Húsüzem vezetői és alkalmazottai voltak, a húsvágásnál és árusításnál üzérkedtek, fekete vágásokat eszközöltek. Nagy érdeklődés mellett folyt a bünügy tárgyalása, sok tanut hallgattak ki. A munkásbíróság Bai Lajos raktárnokot egyévi és 2 hónapi börtönre, Petrik Ede bevásárlót 8 hónapi fogházra, 5000 forint pénzbüntetésre, Kádár Mihály üzemvezetőt 8 hónapi, Kaszab Sándort és Wiesner Ernő gazdasági vezetőt 7—7 hónapi, Vásnyovszky Kálmánt, a Húsüzem vezetőjét az ellenőrzés elmulasztása miatt 3 havi fogházra ítélte. 500 forint pénzbüntetést is kiszabott a munkásbíróság több vádlottnál. A kisebb vétséggel vádolt alkalmazottak 1—2 hónapi fogházbüntetést kaptak.

* **Egy tippelés a totón csak 1.65 fillérbe kerül! Ezért az összegért tizezreket, sőt százezreket nyerhetsz.**

IPARI NYOMTATVÁNYOKAT a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt-tól Bajcsy-Zsilinszky u. 1. sz. Bika-bérház.

— **Ongyilkosságot követett el Belányi** Sándorné Fülöp utca 33. szám alatti lakos, nikotinoldatot ivott. Pár perc mulva kiszenvedett.

— **Lopások** — Búza Mihályné Széchenyi utca 45 szám alatti lakostól a szennyes ládából ágy, ruhaneműeket, ágytakarót elloptak. — Kiss Béla földműves Bellegelő 212. alati lakostól a közelmultban ellopták barna, kanca csikóját. Gyanuja egy Fülöp tanyai lakos ellen irányul. — Póka Irén Révész tér 2. szám alatti lakostól távolléte alatt bezárt lakásából dunnát, ágyneműt, ruha és fehérneműt, ingeket, baromfit elvittek. Kára 1000 forinton felül van.

Gyászrovat

Fájdalmas szivvel tudatjuk, hogy a legjobb anya, nagyanya és dédanya

özv. Lárencz Béláné
szül: Dallmann Lujza

81 éves korában elhunyt. Temetéséhétfőn négy órakor lesz a díszravatalozó teremből. Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái és sógornője. Lakás: Péterfia utca 18.

Községi temetkezés.

Megujhodott a Meteor mozgó. A nyári szünet után a keleti városrész kedvelt mozgószínháza, a Meteor mozi megújhodva, kicsinosítva várja a közönséget. Több praktikus átalakítást végeztek a helyiségen, a homlokzati részt nagy kirakatfáblákkal látták el, melyek a következő műsorokat hirdetik és demokratikus feliratokat tartalmaznak. A nézőtér tejesen rendbehozva, minden ragyog a tisztaságtól. Az előcsarnokot is átfestették. A nyári szünet után elsőnek a „Találkozás az Elbán" monumentális filmet mutatja be a Meteor, nagy érdeklődés mellett.

— **Bolgár Elek** rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a Magyar Köztársaság londoni követe szombaton este elutazott állomáshelyére.

— **Augusztus 12-én** kezdődik Varsóban a pedagógusok szakmai világszervezetének negyedik kongresszusa, melynek nagy jelentőségét az határozza meg, hogy itt állapítják meg a pedagógus szakszervezetnek, mint a szakszervezeti világszövetség szakmai tagozatának alapszabályait.

— **Az equadori Andresben** hatalmas földrengés pusztított. Eddig 200 halottat emeltek ki a romok közül. Sokszázan megsebesültek. Ambato város, amely több mint kétezer méter magasságban épült, volt a földrengés gócpontja. A város nagyrésze romba dőlt.

— **Tokió utcáin** mintegy tízezer tüntető vonult fel, hogy tiltakozzék a közszolgálati alkalmazottak elbocsátása ellen. A kormány eddig már 95.000 vasutasnak és 20 ezer postai alkalmazottnak mondott fel az amerikai hatóságoktól parancsolt gazdasági intézkedések alkalmazása során.

— **Anglia külkereskedelme** tovább romlott. Ez év második negyedében a behozatal új csúcsértéket ért el, ami 43.400 forinttal haladja meg az első évnegyed behozatalát. A kivétel ez év második negyedében 28 millió fonttal volt kevesebb, mint az első évnegyedben.

— **Augusztus hó 7-én,** ma, vasárnap délelőtt 11 órakor úttörőcsapatösszejövetel van a Kossuth u. 33. sz. áll. ált. iskolában. Minden pajtás megjelenése kötelező. A VIII. osztályt végzett úttörők megjelenése is kötelező. Fontos VIT ügyről van szó.

— **Különvonat augusztus 14-én Budapestre.** A Világifjúsági Találkozó megnyitó ünnepségére augusztus 14-én, vasárnap a Magyar Könyvbarátok Kulturegyesülete különvonatot indít Budapestre. A vonat a korareggeli órákban indul Budapestre és késő este indul vissza. Jelentkezés az IBUSz menetjegyirodában és az Idegenforgalmi Hivatalban. Azok, akik a Magyar Könyvbarátok Kulturegyesülete programján részt akarnak venni (fürdő, a VIT megnyitó ünnepsége az ujpesti stadionban), ezekre az eseményekre szóló külön részvételi jegyeiket az Idegenforgalmi Hivatalban igényelhetik.

— **Bőséges lesz az idei rizstermésünk,** úgyhogy külföldre is exportálunk. Ezidén már 25.000 holdon termesztettünk rizst. 1946-ban 216, a mult évben már 3800 vagon rizs termett, az ára 14 forintról 8 forintra ment le. Kifogástalan lesz a magyar rizs hántolása is, ami a minőséget javítja.

— **A Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete** egyre nagyobb súlyt fektet a szakoktatásra, szeptemberben 40 tanfolyamot indít, ebből 16 vidéken lesz. 1950 végéig 10.000 kereskedelmi alkalmazottat küldenek szakmai továbbképző tanfolyamra. Az egyes tanfolyam háromhónapos, hetenkint két órával.

— **Az OTI** a közelmultban kísérletképen öt budapesti és három vidéki gyárban bevezette az OTI járulékok gyári kifizetését. A kísérlet célja az volt, hogy a gyári kifizetéssel gyorsabban jut-e el az igényjogosultakhoz a táppénz, szülési segély, temetkezési járulék, stb. és az adminisztráció egyszerűbbé vált-e. A tapasztalatok szerint jól bevált a táppénzek gyári kifizetése.

Megjelent a Politika

Vezércikke- „Az elárvult Potsdam" címen az angolszászok nyugatnémetországi gyarmatosító terveivel foglalkozik. Két érdekes külföldi levelet közöl a lap, az egyik a Párisban most lefolyt Abetz-pör részleteit ismerteti, egy amszterdami levél pedig Hollandia dolgozóinak súlyos helyzetével foglalkozik. Gogolák Lajos cikket irt Thomas Mann németországi látogatásáról, nagyobb érdekes riport foglalkozik a moszkvai újtipusú felhőkarcoló-építkezéssel. A lap közli a görög szabadságharc egyik legmegrázóbb dokumentumát, az egynai börtön elítéltjeinek utolsó levelét. Az irodalmi rovatban elolvasnak az irodalom kérdéseiről szóló könyvét ismerteti a lap, amelyet most adott ki a Szikra magyar nyelven. Érdekes és behatóan tanulmány foglalkozik az új román irodalommal. Ezenkívül közöl a lap Paul Éluard és Pablo Neruda egy-egy időszerű politikai versét.

Anyakönyvi hirek

Születések: Vámos Lajos ínnapszámos, Tegez utca 63. fiú Sándor, dr Riskó Tibor orvos Tüdőszanatórium fiú Géza, Guba István kubikos Kishegyesi úti szükséglakás fiú István, Juhos József cimfestő Batthyány utca 14. leány Zsuzsanna.

Házasságok: dr Bokor Imre kefegyári tisztv. Gólya utca 17. és Lőrinczi Éva Pulszky utca 4. Kóti Imre OTI tisztviselő Apafi utca 16. és Csatári Mária Mátyás király utca 14., Turzó István asztalos s. Vendég utca 48 és Rozalek Ilona Diószegi út 22 c), Magyar Vilmos képzőintézeti tanár Vác és dr Seres Irén Vasöntő utca 6 b)., Váradi Lajos városi kertészeti alk. Bellegelő 5. és Borosi Erzsébet Tóthfalussi tér 5. Daku István adótiszt Berek utca 5. és Frank Erzsébet Berek utca 5, Szél János kefegyári tisztv. Szondi utca 10. és Szabó Ilonka Kúth utca 20, Bartha Zoltán könyvelő Arva utca 2 és Saitos Eszter Hétvezér utca 29 Gulyás Sándor kocsigyártó s. Ovoda utca 5. és Glacz Mária Zugó utca 6, Kalászi János Máv. segédtiszt Vígkedvű Mihály utca 29. és Tripsánszky Emma Kossuth utca 10., Sándor Lajos napsz. Apponyi út 32. és Simon Éva Apponyi utca 32., S. Tóth László MÁV kocsirendező Kontsek utca 19. és Sári Margit Tegez utca 12, Szencsák János gumijavító Varga utca 31 és Dézsi Anna Timár utca 13., dr Kiss Zoltán posta s. titkár Zsák utca 9 és Kiss Margit Garai utca 18., Kertész László szövetkezeti tisztv. Szegényházsor 30. és Nagy Margit Méhes utca 37., Juhász Sándor napsz. Rigó utca 85. és Fekete Jolán Wolaffka utca 7., Kiss István kereskedő Bp. és Bartos Ibolya Bp. Harmati János villangygyári munkás Pandur utca 15. és Ács Irén Holló János utca 19. a), Tas Ferenc timár s. Tarr utca 5. és Bartha Magdolna Arany János utca 9.

Halálozások: özv. dr Medgyesi Károlyné Török Olga ref. 67 éves Darabos utca 17., Hoffner Nándor festőmester r. k. 68 éves Apafi ut.

Tudja-e, mi az a „kabátruha"

A női divatban a „kabátruha" eddig csak tavasszal és ősszel volt használatos. Az idén a divattervezők a nyári divat számára is felfedezték. A »Házivarrónő« című divatlap tíz kabátruha-modellt közöl ebből a női ruhafajtából, amely minden alkalomra hordható. Egyszerű anyagból éppen olyan célszerű munkaruhának, mint amilyen szép díszesebb anyagból délutáni vagy esti ruhának.

A »Házivarrónő« a legfrissebb divathiradó mellett 110 modell útján a gyakorlatban mutatja meg mi divatos a strandon, otthon, utcán, szórakozó helyen. Egy szám csak három forint. A »Házivarrónő« a »Debreczen« kiadóhivatalában is kapható.

SPORT

31 gólt dobtak a debreceni férfi és női kézilabdázók a miskolciaknak

A Sporthivatal udvarán több mint 400 fönyi érdeklődő előtt Debrecen kézilabda válogatottjai szép és értékes győzelmet aratlak tegnap este a villanyfényes mérkőzéseken Miskolc válogatottjai ellen. Részletes eredmények:

Debrecen—Miskolc 13:5 (9:2) Női, vezette: Kalas. A debreceni válogatott Mák—Szabó Judit, Pozsa—Dabóczi, Oláh, Kiss Magda csere: Ádámkó, Pető I., Kiss Katalin összeállításban játszott és nagy fölénnyel megérdemelten győzött. Góldobó: Szabó Judit 5, Dabóczy 3, Kiss Katalin 2, Oláh Pozsa, Pető I., II., Furmai 3, Szabó I., Szabó II.

Debrecen—Miskolc 18:8 (7:5) Férfi, vezette: Szolnoki.

Biztos és megérdemelt győzelem. C. Kiss 8 Fodor 3, Berecz, Sárody 2—2, Nagy Imre, Kovács és Balogh III, Váy 3, Csicsmály 3, Tóth, Tomorszky.

A többi tegnap lejátszott mérkőzések eredménye: Előre—Postás 5:4 (3:4) Ifj. — Betű—Előre II. 3:1 (2:0). Női bajnoki. — Diákszöv vál.—Szakszervezeti vál. 12::11 (6:7) Férfi Szakszervezeti vál.—Diákszövetségi vál. 4:2 (2:1) Női.

*

Ma délelőtt Miskolc és Debrecen csapatai a stadioni nagypályán játszanak mérkőzést.

9.30: Miskolc—Debrecen női, v.: Takács Jenő (Maláj, Kalas).

10.30: Miskolc—Debrecen férfi v.: Szabados, (Szolnoki, Mocsári).

—oOOOo—

B. Nagy és Komlóssy ma Debrecenben játszik

D. Lokomotív—Bp. kerületi válogatott és KAOSz—Előre mérkőzések a Stadionban

Debrecen mai sporteseményét a Stadionban rendezendő két barátságos labdarugó mérkőzés szolgáltatja. Az NB I.-be jutott D. Lokomotiv egy jó erőkből összeállított budapesti kerületi válogatott ellen játszik míg a KAOSz a D. Előrével játszik.

Kétségtelenül érdekesnek ígérkezik mindkét mérkőzés. A három órakor kezdődő KAOSz—Előre összecsapásának az az érdekessége, hogy a nemrégiben megalakult KAOSz csapata most mutatkozik be jközönségének. Az Előre komoly ellenfél lesz és izgalmas szép játékot várhatunk.

Az öt órakor kezdődő D. Lokomotiv—Budapesti kerületi válogatott mérkőzés szolgáltatja a vasárnap sportesemegéjét. B. Nagy és Komlóssy két volt DVSC játékos szerepel a budapestiek együttesében s már egymagában ez a tény nagy érdeklődést vonz. Szó van arról hogy a Lokomotivban 1—2 próbajátékos szerepelne.

—o—

Hegyi Gyula sportállamtitkár levele Gyulaházi KLASz elnökhöz

A magyar—lengyel mérkőzés rendezésénél kifejtett eredményes munkája elismeréseképpen Gyulaházi Jenő a KLASz agilis vezetője tegnap a következő szövegű levelet kapta Hegyi Gyula sportállamtitkártól.

„A Debrecen városában megtartott Magyarország—Lengyelország válogatott labdarugó mérkőzésnek sportszempontból is kifogástalan és nagyszerű megrendezéséért teljes elismerésemet fejezem ki. Hegyi Gyula sportállamtitkár.

A dohánygyári sporlolók

által rohammunkával épített új sporttelepet e hó végén adják át rendeltetésének. Nagyezabásu sportünnepséget rendeznek a dohánygyári sportolók a kétnapos pályaavató ünnepségen.

Augusztus 14-én nyilik meg Debrecenben a játékvezetők edzőtábora

A JT országszerte edzőtáborokat létesitett az idei nyáron. Debrecenben augusztus 14-től augusztus 21-ig rendezik meg az edzőtáborozást amelyen öt alosztályból több mint 200 játékvezető vesz részt Debrecenből közel 40—50 játékvezetőt küldtek a táborba. A táborozásnak célja, hogy a játékvezetőket úgy ideológiailag, mint szakmai vonalon átképezze. A táborozáson résztvevő játékvezető gyakorlati és elméleti oktatásban részesülnek.

—:o:—

Az NB I. sorsolása már készül. Valószínüleg a jövő hét végén már ismeretes lesz, hogy a D. Lokomotiv szeptember 4-én melyik csapat ellen játsza le első mérkőzését.

A Szabadságharcos Szövetség debreceni cellővő szakosztályának agyaggalamblövői kitünően szerepeltek a nemrégiben megtartott debreceni versenyen. A volt világbajnok Szomjas testvéreket a székely, Pető, Daróczi összeállitásu debreceni csapat legyőzte. Egyénileg Székely és Daróczi ért el kitünő eredményt: 10 agyaggalambból nyolcat lőtt le, pedig igen rosszak voltak a látasi viszonyok. Közelesen Nádudvaron rendeznek galamblövő versenyt — élő galambra.

Ma délelőt: fél 9 órai kezdettel a Pozsonyi úti pályán a nyomdai munkások labdarugó csapata a „BETŰ" játszik VIT-kupa mérkőzést a **Ketegyárral. Mindkét csapat játékosai 8 órára jelenjenek meg.**

Bartha Zoltán a DSzMTE jeles kapusa tegnap este tartotta esküvőjét Sajtos Eszterrel.

Ukrajna vizilabda kupája — A vizilabdajaték igen népszerü Ukrajnában is. A legutóbbi ukrán vizilabda kupa mérkőzésein nyolc csapat vett részt. Harkov Odessza egy-egy Lvov, két válogatottja és a kievi Nauka, Trud, Vodnyik, SzKIF. Az első napon a Trud 7:5 arányban győzte le a SzKIF-et a Nauka 12:0-ra a Vodnyikot Lvov első csapata 6:4-re a másodikat, Odessza pedig a meghosszabbitásban 6:3-ra a harkoviakat. Az elődöntőben Odessza 3:2-re győzött a Trud ellen, mig a Nauka 7:1-re verte a lvoviakat. A döntőt is a kievi Nauka nyerte 5:1-re.

D. MEFESz—NyVSE 4:4 (3:1). Kerületi bajnoki vizilabda mérkőzés — A két csapat Nagykállóban találkozott. A debrecenieknek egy kis szerencsével gólokkal nyerhették volna meg a mérkőzést. A D. MEFESz csapata Fodor I.—ér, dr Mátrai—Mohácsi I.—dr Sarkady, Tomola Enge összeállitásban játszott. A gólokat Mohácsi I. (3), dr Sarkady dobták. A mérkőzést dr Kőszegi (Nagykálló) vezette.

Az összes szakszövetségek és egyesületek vezetői hétfőn este hat órára fontos értekezleten jelenjenek meg a sporthivatalban, Sportfelügyelő.

VIT-napokat rendeznek augusztus 14-én Debrecenben. A sportműsort a sporthivatal szervezi be.

Ma este tolóeredmények!

Szerkesztőségünkma este a heti 12 találatos totószelvényt közzé teszi a szerkesztőség kirakatában (Bajcsy-Zs utca 1.) este fél kilenckor.

TOTO-EREDMÉNYEK

A szombaton lejátszott Toto-mérkőzések eredményei: Elektromos—MTK II.: 3:1 (1:0) 2. — Ferencváros II.—Előre 3:2 (2:0) 2.

A D. MEFESz ORSZÁGOS TENISZVERSENYE

Most fejeződött be a D. MEFESz országos teniszversenye, amelyet több napon át bonyolitottak le az egyetemi sportelepen. A teniszverseny eredményei:

Férfi egyes: 1. dr Kisfaludy 2. dr. Baffy, 3. Fodor és Leöwey (Bp). Döntő: dr. Kisfaludy—dr. Baffy 5:7, 6:1, 6:3, 6:3.

Férfi páros: 1. Losonczy Fodor, 2. dr Kisfaludi Tóth 3. Lányi, dr. Veszprémi és dr. Baffy, dr Korompai. Döntő: Losonczy Fodor—dr Kisfaludi. Tóth 6:3, 8:6 2:6, 6:2.

Női egyes: 1. dr. Kissné (Bp) 2. dr. Kisfaludine, 3 dr. Barabásné és Nagy Mária. Döntő: dr Kissné—dr. Kisfaludiné 6:3, 6:2.

Vegyes páros: 1. Leöwey, dr. Kissné (Bp) 2. dr. Baffy, Brucknerné 3. dr Kisfaludy házaspár és a Losonczy dr. Barabásné pár. Döntő: Leöwey, dr. dr. Kissné—dr. Baffy, Brucknerné 6:4, 7:5.

Kizárásos férfi egyes döntőjét Tóth Zoltán és a 9 éves Madai Zoli későbbi időpontban játsza le.

Kizárásos férfi páros döntőjét a dr. Görgey, Tóth Zoltán pár kedden délután Nyiregyházán játssza le a Paulinyi Zolnay páros ellen.

A kizárásos női egyes: 1 Madai Piroska, 2. Nagy Mária. 3. Liszkay és Gyéresi. Döntő: Madai—Nagy 6:4, 8:6.

Ifjusági fiu egyes: 1. Madai Zoltán 2. Szokol 3. Salánki és Barcsa. Döntő: Madai Zoli—Szokol 3:6, 6:2, 6:1. A A 9 éves Madai Zoli a magyar teniszsport egyik legnagyobb igérete!

A VIT KUPA

negyedik csoportjának sorsolása:

Augusztus 10: Gázgyár—Városi kertészet, Távirdaintézőség—Füszerért, nv. Szabad: Cipőgyár.

Augusztus 14: Füszerért NV.—Gázgyár Városi kertészet—Cipőgyár Szabad: Távirdaintézőség.

Augusztus 21: Cipőgyár—Füszerért NV., Gázgyár—Távirdaintézőség. Szabad Városi kertészet.

Augusztus 25: Távirdaintézőség—Cipőgyár. Füszerértékesitő NV.—Városi kertészet Szabad: Gázgyár.

Augusztus 28: Cipőgyár—Gázgyár Városi kertészet—Távirdaintézőség.

A KLASz felhivja a VIT kupában résztvevő csapatokat, hogy a döntő mérkőzések zavartalan lebonyolitása érdekében a kisorsolt mérkőzéseket lehetőleg még hétköznap játszák le. A mérkőzések eredményeit közölni az alapfoku bizottsággal.

FELHIVÁS A LABDARUGÓ EGYESÜLETEKHEZ

A KLASz elnöksége a következőket közli:

Felhivjuk tagegyesületeinket hogy nyolc napon belül készitsék el egyesületük játékosairól szóló kimutatást és azt a szövetségnek adják be. Ezen kimutatásban csak azok a játékosok szerepeljenek, akik az 1949-50 évi bajnoki idényben mint aktiv játékosok szerepelni fognak. A kimutatásra az uj igazolási rendszernél lesz szüksége a szövetségnek.

A férfiszabók labdarugó csapatát átszervezik. Mindazok a férfiszabó, női szabó és szücs szakosztályokba tartozó tanulók, segédek, mesterek akik kedvet éreznek a labdarugás iránt és játszani akarnak csapatban, jelentkezzenek hétfőn Szántó sportfelelősnél a Csapó u. 8. szám alatti üzletben.

A női és férfi kézilabda csapatok részére kiirt Béke dijért szerdán este a sporthivatal udvarán indulnak meg a küzdelmek.

Az Előmelegitő labdarugó csapatának játékosai ma délután 4 órára jelenjenek meg az Arany Bika előtt. Indulás Nagymacera Intéző.

Felhivom a „Húsos" csapat felsorolt játékosait, hogy hétfőn délután 6 órára jelenjenek meg a DTE pályán, a Szabók elleni barátságos mérkőzésre Gyöngyösi Deák, Szabó I. Lajos Girgás Nyizsnyik Sohnekk, Bugiyó dr Gábor, Jánki, Szoboszlai, Molnár. Intéző.

KISKERESKEDŐK EGYESÜLETE, MINT A KISOSz TAGJA KÖZLEMÉNYEI

Összes szakosztályok figyelem! A Világ Ifjusági Találkozó debreceni ünnepségeire a bizottság tagjai minden kartárunkat üzletében felkeresik és némi felajánlást kérnek. Feltétlenül elvárjuk, hogy minden kartársunk hozzon anyagi áldozatot és szivesen fogadja a kiküldötteket. Felajánlani lehet pénzösszegen kivül szakmai ajándéktárgyakat és dekorációs anyagokat.

A Belkereskedelmi Igazgatóság értesitése szerint tagjainknál az egységes kereskedelmi számlakeret bevezetése és számlázási kötelezettség bevezetése tekintetében még minutig hiányosságok tapasztalhatók. Felkérjük tagjainkat, hogy ebben a kérdésben hivatalunknál mindenkinek a legnagyobb készséggel állunk rendelkezésére és saját érdekében mindenki érdeklődje is meg hogy ki kötelez az egységes számlakeret szerint könyvelni, mert az előirt könyvvezetési kötelezettség elmulasztása az érdekeltekre nézve sulyos következményekkel járhat.

A KISOSz nőszervezet aug. 9-én kedden délután 4 órakor az Egyesület disztermében ülést tart, melyre Hámán Kató nőszervezet tagjait (piaci árus, őszeres, vásári textiles és bazáros sz.ü. tagjait meghivjuk.

Felkérjük a szakosztályok elnökeit, és helyetteseiket hogy f. hó 8-án hétfőn délután 6 órakor a KISOSz kitermében tartandó szakosztályvezetői értekezleten pontosan és teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: a Világifjusági Találkozóval kapcsolatos megbeszélések.

SZÁMLÁT a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt-tól Bajcsy-Zsilinszky utca 1. Bika-bérház.

Népvándorláskori sirok kerültek napvilágra O-Budán

A fővárosi muzeumok munkássága egyre szélesebb körben terjed ki s e tevékenység következtében a feldolgozott anyag is egyre bővül.

A Művelődéstörténeti Muzeum szakemberei az óbudai hadifeljáró építésével kapcsolatban kutatásokat folytatnak a környéken. A kutatások során a Calvin utcában XIII. századbeli kapuleleteket tártak fel. A Szőlő utcában népvándorláskori és középkori sirok kerültek napvilágra. A budai Várpalotában folytatott ásatások során feltárták a Zsigmond kápolna hajójába vezető lépcsőlejáratot.

A Történeti Múzeum újkori osztálya a Magyar Szabadság Utja cimen kiállitást rendez a kiscelli kolostorépületben. A Petőfi Muzeumban megnyilt a József Attila ereklye muzeum és a Petőfi kiállitás.

Az aquincumi muzeum környékén folyó ásatások során újabban egy téglasir-csoportot és egy kőkoporsót tártak fel.

A Fővárosi Emlékfelügyelőség befejezte a Dimitrov-téri honvédelmi emlék felállitását és a Kossuth Lajos téri Rákóczi szobor javitási munkálatait. Az Emlékfelügyelőség a Károlyi kertben helyezte el Berlioznak, a Rákóczi-induló világhirü feldolgozójának mellszobrát.

A Tadzsikisztán köztársaságban lévő üzemek dolgozói között széles körben elterjedt a méhészet. Ebben az évben sok uj kaptárt létesitettek, több mint 5000 méhcsaládot telepitettek a nyár folyamán a közársaság déli kerületeiben. A méz gyüjtés eddig kitünő eredménnyel járt.

KIOSZ HIREK

Kistujarosok szakosztálya vasárnap délelőtt 10 órakor a KIOSz székházában Kossuth u. 28. alatt gyülést tart. Tagsági könyvé mindenki hozza magával, hogy tagdiját kifizethesse.

Felhivjuk a KIOSz sütő adóközösség tagjait, hogy augusztus havi adóikat a szakosztály irodájában rendezhetik. Az első félévi elszámolás is kész.

Szikvizipárosok adóközössége kedden 6 órakor igen fontos adóközösségi ügyben taggyülést tart.

Kalapos szakosztály kedden 4 órakor ülést tart.

Sütő szakosztály hétfőn 4 órakor rendkivül fontos ügyben taggyülést tart. Mindenki pontosan jelenjen meg.

Kadár, kosárfonó és **szitás** szakosztály kedden 7 órakor ülést tart. KIOSz vezetőség.

SZERVEZETI HIREK

Házfelügyelők szakszervezete 7-én vasárnap 5 órakor a Vöröshadsereg utja 61 szám alatt taggyülést tart. Megjelenés kötelező.

Felkérjük a kereskedelmi alkalmazottakat, hogy akik MHK-ra jelentkeztek, f. hó 8-án délután 5 órakor a D. Lokomotiv pályán megjelenni sziveskedjenek. — **Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete** futballszakosztálya felkéri a következő játékosokat, hogy vasárnap délután fél 3 órakor a Stadion főbejáratánál megjelenni sziveskedjenek: Ajtai Tóth, Sarkadi Kocs, Elek, Kiss, Hernádi, Borsi Mike, Demenyi, Jobbágy, Derecskei, Szabó. — **Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete** Szabad Nép Baráti Köre hétfőn délután 8 órakor tartja a szokásos összejövetelét. — **Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete sakkszakosztálya** felkéri tagjait, hogy hétfőn délután 5 órára szakszervezetünkben megjelenni sziveskedjenek.

DÉFOSZ HIREK

Felhivjuk összes DÉFOSz tagjainkat, hogy a Rajnák Ferenc beszámolójára minél nagyobb számban jelenjenek meg. Előadás kezdete d. e. 10 óra. Beszámolót tart a Szovjetunióban látottakról. Előadás helye a Magyar-Szovjet Társaság helyiségében.

ÁLLÁS (2)

KISZOLGÁLÓ lányt felvesz Hatvan u. 21. szénraktár hátul az udvarban. 2—93

MAGÁNOS urhoz elmenne házvezetőnőnek intelligens asszony. Levelet Tóthné cimre Piac u. 67. trafikba ker. 2—90

MEGBIZHATÓ idősebb asszony ajánlkozik kis családhoz kisegitésért könnyebb munkára, Hadházi-utca 7., ajtó 5 2—121

UJSZERÜ művészi termékek terjesztésére nőket felveszek. Érdeklődők cimüket adják le a kiadóban 24 órán belül „Jó kereset" jeligére. 2—64

TISZTA rendes megbizható bejárónő ajánlkozik egy héten háromszor 7-től 12-ig Csillag-utca 107. 2—234

IDŐSEBB egészséges gyermektelen özvegy magános idős úrhoz, vagy úrnőhöz esetleg családhoz fizetés nélkül mindenesnek elhelyezkedne „Megbizható" jeligére a kiadóba 2—179

KÖZÉPKORU magános megbizható jobb nő főzéshez értő felvételik „Kis családhoz" jeligére a kiadóba. 2—184

GYÜMÖLCSFÁK oltását, szőllők átoltásra előkészitését vállalom Homok-utca 72 2—86

EVOLUT könyvelő, bérelszámoló normázó műszaki tisztviselő elhelyezkedne azonnal. Cim a kiadóban 2—25

MINDENES bentlakó vagy kezni 9 után Miklós u. 56. 2—270

MINDENES szobaleány ügyes megbizható felvételik. Péterfia 29. Keresztépület. 2—264

HÁZTARTÁSBA és jószággneveléshez, kerti munkához értő középkoru hölgyet felveszek „Simonyi ut 23. 2—306

JÓ keresetet biztositó vidéki utazáshoz jelentkezőket keresünk. Jelentkezés hétfőn, kedden szerdán 9—7-ig cim a kiadóban. 2—302

OKTATÁS (3)

SZABÁSZATOT tanit, rádiót elad Papp Modellszalon — Szent Anna 12. 3—191

RÁDIÓ, HANGSZER (4)

HATLÁMPÁS üzemképes szuper rádió 400 forintért eladó és egy jóhangú modern Orion rádió Hatvan-utca 34. Szabó 4—232

ZENESZEKRÉNY rádió nélkül eladó Csigekert-utca 10 4—223

ELADÓ egy Philips rádió Veres u. 30. 4—293

UNIVERZÁLIS 4+1-es világvevő törpeszuper olcsón eladó Eötvös-utca 56. IV. ajtó 4—186

TELEFUNKEN-Siemens világvevő rádió kifogástalan állapotban eladó Tasy, Kossuth-utca 11. 4—196

ELADÓ egy villanygramofon Dombutca 1 sz. II ajtó 4—144

VILÁGVEVŐ uj rádió, 2x3-as keleti perzsa hatszemélyes herendi készlet eladó. Holló János ut 28 b 4—240

ORION világvevő készülék eladó, Kossuth u. 42. kereszt épület 4—T

VILÁGVEVŐ szuper rádió eladó, értekezni Veselényi u 117. 4—317

SZUPER rádió eladó. Cim Csap u. 23. 4—329

JÓHANGU 2+1-es rádió olcsón eladó. Móricz u 6. 4—320

6 lámpás nagy Philips, és 2+1-es rádió olcsón eladó Kálvintér 3 4—300

BUTOR SZÖNYEG (5)

DIÓFA fényezett és festett hálószoba olcsón eladó Méliusz-tér 13. Kossuth-templomnál 5—224

REKAMIÉK fotelek, hencserek mélyen leszállitott árba részletre is csak néhány napig Majornál Péterfia u. 26 8.14—5—102

ELADÓ kombinált szekrény, konyhakredenc, toilett tükör kis sparhelt, Bethlen-utca 8 5—53

DIÓFURNÉROS hármas ruhaszekrény eladó Iász, Széchenyi 96. 5—117

EGY szekrény és egy gyermekkocsi eladó Gólya-utca 11 5—204

REDŐNYÖS iratszekrény, irógépasztal, fotelek, párnák wertheim pénzszekrény, kerti bútorok eladók Csapó 43. 5—175

KÉT régi ágy sodronnyal, egy trümó tükörrel eladó. Kossuth 30. 5—176

MODERN konyhaberendezés szép almazöld, uj, eladó — Teleki 6. 5—182

DIÓFA háló, vaságy eladó, egyéb bútorok is. Darabos-utca 9. sz 5—188

ELADÓ tükrös fehér előszobafal „Turul" kézidaráló. Fazekas Mihály 7. 5—67

KÉT szép szelon eladó Homok u. 142 keresztépület jobbra. 5—289

UJ konyhaberendezés olcsón eladó Miklós u. 17 5—279

KÉT ágy, egy szekrény, uj festett eladó, Bercsényi 67 5—276

UJ festett háló, konyhaberendezés eladó Erzsébet u. 103 5—273

REKAMIEK, fotelek, hencserek alkalmi áron eladók Batthyány 7. 8, 7—13-ig 5—205

FOTELÁGY 200 Ft kis asztal, éjjeliszekrény, Had. házi u. 20. 5—260

280x360-as torontáli szőnyeg eladó Hétfőtől Cim a kiadóban. 5—259

ELADÓ gyermekágy és járóka, Bethlen u 65. 5—257

REKAMÉ, két fotel eladó, Kálvin tér 6. 5—255

ELADÓ szép irodai könyvszekrény, stelázsi, konyhaasztal fehér gyermek ágy 20 méteres gumitömlő, 31 kg. kovácsestu ruhásszekrény, nyugágy, Erzsébet u. 44. 5—246

GYERMEKÁGY fiókos eladó, Csapó u. 28 aeztalosnál 5—242

EGY asztal, négy székkel eladó, Teleki u. 5. 5—316

SZÉP háló és modern kombinált eladó. Hortobágy u 11 5—314

MODERN könyvszekrény eladó Csillag u. 79 5—310

KANAPÉ rekamiék, egy kétszemélyes diófurnéros teleobjektiv rekamék hencserek, sürgősen eladók Péterfia u. 56. Vidékieknek árengedmény. 5—339

SÖTÉT dió háló olcsón eladó Bethlen u 10. 5—335

ELADÓ márvány szekrény női óra férfi aranygyürü Homok u.tca 70. 5—327

JÓMINŐSÉGÜ kombinált szekrény uj eladó, Miskolci u. 8 (Városi nyomda mellett) Molnár asztalosnál 5—295

SZÉP sötét háló eladó, Varga u. 23. 5—297

IRÓASZTAL eladó Csapó u. 28. Udvarbelyi. 5—298

CIPŐ, RUHÁZAT (6)

FEHÉR gyapjú zakó, sodronybetét, női cipő, ruha eladó Darabos 21. 6—158

NEILONKABÁT, női drapp tavaszikabát eladó Csapó 25 jobbra 1 ajtó. 6—278

MENYASSZONYI ruha, fátyol olcsón alakhoz alakitva kiadó, Kossuth u. 41. 6—245

FEKETE férfi öltöny eladó, Marján Vigkedvü 29 6—236

FIUÖLTÖNY 44-es fébarna cipő fiunak zakó, 4-es futball, babatholmi olcsón eladó. Hatvan u. 13. I. 3. 6—238

GAZDASÁGI ESZKÖZ (7)

VASHENGER borona, vetőgép tárcsa állatmérleg eladó Kossuth u. 69. II. ajtó. 7—77

KILENCMÉTERES góré eladó Pandur-utca 27. sz. 7—110

TENGERIGORÉ, széles colo deszkák eladók Ocskai, utca 9. 7—101

24 KERETES nagy-boconádi kaptár eladó Érdeklődni, Homok-utca 84. 7—97

BOROSHORDÓ 2 darab 5—600 l. eladó, Darabos u. 41. 7—87

ELADÓ szüretelőkád, borshordó, kármentő, putton Leány-utca 4. 7—154

HAT méteres góré eladó — Kemény Zsigmond-utca 12. Kassa-út bal Jilik 7—148

CEFRÉNEK való hordók eladók, Széchenyi u. 85. sz. 7—290

TERMÉNYES láda 100 Ft, gerébtokos ablak üveggel 50 Ft. Hadházi u. 20. 7—260

UJ méhkaptár 42-es eladó Hadházi u. 28 7—247

EGY nagy tengerimorzsoló és egy rádió eladó, Bethlen u. 51. 7—309

KÉT 400 egy 100 literes hordó eladó, Budai Ézsiás u. 8. 7—340

ÉLELMISZER (8)

Tiszáin kezelt ezerjó bor kapható Kossuth u. 69. az II. ajtó. 8—77

Varrógépjét javittassa speciális javitó műhelyben,
hol alkatrészeket is kaphat
Horváth Tihamér Csapó-utca 7.

GÉP MŰSZER (11)

VESZEK bobinos női varrógépet, kerékpárt irógépet, száritózes, nagy ventillátort. Olcsó rádiók gramofonok. Potezivókolcsönzés Soltész, Kálvin tér 2. 11—231

NŐI kis Singer-gép jókarban eladó Varga-utca 20. 11—116

CSAKNEM uj „Triumph" táskairógép eladó Daraboc-utca 12 Juhász. 11—92

VARRÓGÉPALJA puhafa, ágy eladó. Ságvári-u. 4. I. Balogh 11—1562

IRÓGÉP „Royal" kis hibával eladó Simonffy 51 — Schwrtzné. 11—130

CURSIVBETÜS „Ideal" irodai irógép eladó, Árpád-tér hat. 11—142

REMINGTON irodai irógép eladó, Buci-u. 21. 11—161

CENTRAL bobinos női varró gép eladó, Görbe u 3. 11—284

KIS Singer varrógép olcsón eladó, Piac utca 26b 2. emelet 11—268

VILLANYMOTOR 2/10 eladó vagy 4/10-re elcserélhető Marián Vigkedvü 29

ÉPÍTÉSI ANYAG (10)

HASZNÁLT ablak eladó Homokkert ,Puzdra-utca 30. szám 10—119

FAGERENDA eladó Csapó-utca 73. 10—215

FKERABLAK egy-, és kétszárnyú ajtó eladó Péterfia utca 52 10—212

LEBONTÁSBÓL faanyagok eladók Baeshalom 30. — Érdeklődés Nap-utca 14. 10—180

EGYSZÁRNYÚ ajtók tokkal, borításra befelé nyíló ablakok eladók Nemes 15. 10—194

KÉT üvegajtó és két ikerablak eladó Szabó K. u 52. 10—1333

DRÓTKÖTEL horganyozott hétszálú kb. 100 kgm kerítéshez vagy húzató kötélnek eladó Batthyány-u. utca 7. 10—140

ÓCSKA ajtó ablak eladó olcsón Hevesi-utca 14 Katztelep. 10—141

HASZNÁLT épületfák, deszkák eladó Diószegi-út 26. 10—157

ELADÓ nagy szárnyas ajtó és két kisebb ajtó, vasgerenda, fényógerenda, négyméteres gumizott vászoncső 15 meter, fürdőkonyha 6 lapméter cementlap, ólomcső. Hadházi u 37. 10—272

BEGÁNY utca 4. sz. alatt 600 drb Eternit pala, épületfa eladó, Értekezni Simonyi u. 11/a. 10—267

HASZNÁLT fenyőfészka eladó ,Baross u. 13. 10—256

FENYŐDESZKÁT polcokat rőfcsberendezést, galériát és és vastagabb gerendákat vesz Kacsó Zoltán asztalos Hatvan u. 47 10—308

ÁLLAT (9)

EGY jó fejős tehén eladó, Hugonfalvi utca 15. 9—84

HAMIS hatai házőrző fajkutya eladó Király Ferenc-utca 3. Sámsoni-úti vámháznál. 9—229

NÉGY darab választott keresztezett malac eladó Kút-utca 138. 9—41

[illegible] süldő és egy jerke kecske eladó. Szappanos-u. 15. 9—203

KÉT idei méhcsalád eladó Cuca 20. sz. 9—189

ELADÓK valódi belga bak nyulak, Wesselényi-utca 83. 9—217

KÉT darab 8 hónapos ezimultanozott mangalica sertés eladó Jánossy-utca 43. 9—118

ÖT darab választott mangalica malac eladó Gyöngy virág-utca 12. 9—115

EGY darab 10 hónapos mangalica koca süldő eladó, Bercsényi-utca 91. 9—113

KÉTLITERES kecske fiával, ingóra eladó Busi 16. 9—213

VÁLASZTÁSI malac van eladó István-út 26. 9—233

NYOLC hónapos ártán sertés eladó Honvéd-utca 81. 9—165

KERESZTEZETT fiatal üszők tenyésztésre vagy tömni eladók Kossuth 63 9—173

HÁROM darab befogniváló süldő eladó. Értekezni Rákóczky-utca 1. sz. Egyenként is. 9—174

KOCÁNAK hízónak egyéves sertések eladók Bethlen 74 9—81

KERESZTEZETT tízhetes malacok eladó, Ajtó u. 13.

N. B. MÉHCSALÁD műrajok eladó Jerikó-utca 22. 9—127

EGY DARAB fejlett 10 hónapos mangalica eladó — István-út 44. 9—147

NAGYOBB sertéseket hízlalásra vállalok, kútszivattyú és tengeri eladó Hadházi 62 9—149

HÁROM darab süldő eladó Vasvári Pál-utca 19 9—152

ELADÓ egy szép egyéves szőke mangalica koca hízónak alkalmas Moncetor, palyi-út 6-a. 9—153

3 darab Berkshirei malac eladó, Veres u 7. 9—286

6 darab 3 hónapos malac eladó, Nagy Pál u. 9. Apafi malom u. 9—285

KÉT darab hathónapos koca süldő eladó Apafi u. 97. 9—253

SZÉP válogatott malacok, mangalicák eladók Varga u. 3 9—250

MÉHCSALÁD kettő boconádi eladó .Megtekinthető vasárnap déltől Zrínyi 35. 9—322

KÉT 5 hónapos süldő, 3+1-es Standard rálió eladó, Hatvan u. 48 keresztépület 9—336

SZAMARAT vennék hozzávaló féderes kis kocsival. — Csillag u .17. 9—299

ELADÓ egy Central bobinos és egy karikahajós női var. rógép. Simonffy u. 7. 11—248

JÁRMŰ (12)

TOPOLINO kis családi autó minden elfogadható árban eladó. Vasárnap déltől hétfőn estig. Péterfia u. 26. 12—103

200-as DKV eladó Rákóczy-u. 2. 12—88

ÚJ férfi kerékpárom elcserélem süldőért vagy terményért. Zöldfa-utca 3. 12—230

500 köbcentis Mérai Jep oldalkocsival teljes tartozékkal, gumival, széljelzéssel felszerelt állapotban, esetleg darabokban is 750 köbcentis BMV-Zündap alkatrészek, főtengelyvasak tankok Csapókert, Magyar-utca 3 12—201

EGY használt szekér eladó, Boldogfalva 24. 12—202

EGY darab 100-as és egy darab 125-ös motorkerékpár eladó Piac-utca 66. 12—226

CSEPEL 100-as eladó Csigekert-utca 10. 12—223

TRIUMPH 250-es eladó vagy kismotorral elcserélhető kedden délután Telekiu 88. 12—222

DKV 350-es oldalkocsis motorkerékpár prima állapotban eladó Groezberger, Hajdúböszörmény. 12—95

KIFOGÁSTALAN állapotban lévő mély steppelt gyermekkocsi eladó Kerekestelep ,Kerekes-utca 8. 12—216

OLCSÓN eladó egy mély kocsi Busi-u. 13. 12—163

KIFOGÁSTALAN Vonder férfi kerékpáromat elcserélem süldőért Gavallér Böszörményi 10. 12—187

350-es Puch kifogástalan állapotban eladó Bercsényi 21. sz. 12—197

350-es DKV kifogástalan állapotban eladó Dóczy József-utca 10. 12—198

OPEL Olimpia személykocsi teljesen generálozva olcsó árban sürgősen eladó — Hajdúdámson Fekete hentes. 12—200

STRÁF szekeret kisméretű gumikerékkel három hóra bérbe vennék Cím a kiadóban 12—60

350-es DKV motorkerékpár prima állapotban eladó — Hajdúnánas Móricz Zs. u. 1 12—40

EGY darab jó állapotban lévő fehér mély gyermekkocsi eladó Vargakert — Nagyenyedi-utca 1. 12—138

ELADÓ moderu piros gyermek sportkocsi Virág-utca 14, 2 ajtó 12—164

OPEL Olimpia eladó, Simonffy utca 46 12—281

VENNÉK Steyr Wafenrád férfi kerékpárt és motorkerékpár lengő pótütést. Sarkady lakatos, Püspöki palota. 12—277

ÖTSZEMÉLYES üzemben levő autó eladó. Virág utca 21. 12—274

RÉGI Csepel 100-as motor olcsón eladó, Bethlen u. 5. 12—266

200-as prima Zündapp motorkerékpár eladó, Kassa-út 29 Koczka Zoltán. 12—265

STRÁFSZEKÉR nagyterfogatu ,minden elfogadható árért ELADÓ.
MÁROSSY
VÁMOSPÉRCS.

NYLON kabátot, láthatatlanul foltoz, egyéb tárgyat is jovitok CARANCIAVAL
OROSZ CIPÉSZ
Piac 40., Hangya udvar.

SZÉP nikkelezett sportkocsi, játékbabakocsi, prima kis jégszekrény eladó. Kossuth u 11. II. udvar. 12—T

SAROGLYAS targonca eladó Hatházi utca 7. első ajtó. 12—315

GUMIKERÉKÜ stráf eladó. Bajcsy-Zs. 61 12—311

700x20 autó gumi eladó, Simonyi út 23 12—306

EGY jó állapotban lévő sport gyermekkocsi olcsón eladó, Rugonfalvi u 15. — Homokkert. 12—305

100-as motorkerékpár eladó Árpád tér 48 12—331

MÉLY gyermekkocsi, steppelt eladó, Simonffy u 49. 12—330

MOTORKERÉKPÁR alkatrészek eladók, Marján Vigkedvű 29. 12—1236

ÜZLET AJÁNLAT (13)

POLOSKAIRTÁST azonnal fe.elősséggel vállal Kiss — Méliusz-tér 7. — Telefon 36.89. 13—123

RÉVI hántoló megkezdte a bérhántolást Törmelléket és szabad borsót elrokot magas árban vesznek. Nyugati u. 2. 13—254

ADÁS-VÉTEL, VEGYES (14)

GULYÁJTATÓ vaovályu, új ezekerek famunkája ócska keményfa gerendák, használt kerekek és rafok ,ócska tengelyek, kocsiléderek , faikötővasak, háztartási jégszekrény, kút kagyló eladók Kossuth u. 63. 14—100

GYALUPAD 2 darab alig használt esetleg szerszámina és szobrász vésők eladók Piac u. 71. sz. II udvar. 14—99

TENISZÜTŐ eladó Szegényházsor 14—218

ASZTALTŰZHELY alkalmi áron eladó Egymalom-utca 4. 14—122

PORCELLÁN étkészlet finom cseh gyártmányú hat esetleg tizenkétszemélyes eladó Piac-utca 22—24. III. 7 délután 3—5 közt. 14—181

HIBÁTLAN nyolcszoros fehér cserépkályha eladó — Piac-utca hetvenegy, özv. Somlainé 14—183

BONTÁSBÓL gerendák, egy kis stráfszekér, tengeri eladó; malacért tengerit cserélek .Hatvan-utca 48. 14—185

EGY öntöttvas fürdőkád és két cserépkályha eladó — Bornemisza-utca 9 14—193

ZOMANCOZOTT fürdőkádat jó állapotban vennék. Cím a kiadóban. 14—60

ELADÓ egy használt és egy új takaréktűzhely Borz utca 13. 14—1

Uj hordók és csapok, kész szíjgyártó munkák, uj szekerek, új száraz famunkák raktáron nagyválasztékban Javítások.

Szilágyi állatorvos ujra megkezdte működését szövetkezetünknél.

Mezőgazdasági felszereléseket gyártó Kisipari Termelő Szövetkezet, mint az OKISZ tagja Debrecen Nyugati-u. 3. Tel: 33-62.

RÉZÜSTÖT 150—180 literest megvételre keresek. Püspöki palota II em 41.a. sz 14—244

EGY nagy jégszekrény és egy kis perzsaszőnyeg eladó Arany János u 2. fsz. 1. 14—241

EGY barna cserépkályha eladó ,vagy tengeriért elcserélem Pacsirta u 36. 14—341

ÜVEG falu 30 lapméter szín eladó. Török Bálint u 19. 14—324

LAKÁS, LAKÁSCSERE (15)

KÉT szoba előszoba, konyha speizos lakásom elcserélném esetleg anélkül is. Kunszabó Péterfia u 4 15—106

KÉTSZOBA konyhás fürdőszobás komfortos földszintes azonnal beköltözhető lakást keresek költség megtérítéssel. Egyszoba konyhás lakást összkomforttal költségmegtérítésével özv Patakyné Sallai Imre u. (volt Ajtó u.) 26 15—96

EGY szoba konyha istálló jószágtartás költségmegtérítés esetén azonnal átadó — Cím a kiadóban 15—227

BELVÁROSI egyszoba összkomfortos lakásomat eseréljes hasonló Budapestivel. — Érdeklődni Jókai-utca 2 Mike 15—228

KERESEK társ érleti egy szoba konyhás lakást költségmegtérítésel Kossuth — Bajcsy-Zsilinszky u. 15—221

ELCSERÉLNÉM Nyírbátorban levő kettőszobás melék helyiséges kertes főbérleti lakásomat ugyanilyen lakásért Debrecenben Cím a kiadóban. 15—207

ELCSERÉLEM olcsóbérü egy szép szoba, fáskamara, jószágtartásos lakásomat egy kis zoba konyháért — Hadházi-utca 27. Kútronék 15—114

ELCSERÉLEM szoba konyha speiz, istálló, disznótartásos nagy lakásomat városi kis szoba, konyha speizzel. Kincsesheg yi.út 12. 15—111

ELCSERÉLNÉM 2 szobás utcai emeleti lakásomat 1 szoba konyhással a kisállomás környékén Simonffy-u. 32. 15—105

KÖZPONTBAN egyszobást adok kétszobásért távolabbiért is. Csapó-utca 8 15—211

ELCSERÉLNÉM kettőszobás mellékhelyiséggel főbérleti lakásomat hasonlóért közeli kertbeyiségben Széchenyi 31 Probst Pál. 15—206

ELCSERÉLEM olcsóbérü egy szoba konyha előszobás lakásomat hasonlóval sürgősen. Magosi György-tér 25. Kuhárné. 15—169

EGYSZOBÁS összkomfortos lakást cserélnék kétszobásra Balta-u 14. 15—199

KETTŐ szobás központi fűtésen lakást cserélek ugyan ott üzlethelyiség kiadó. Irlat ezertár, Batthyány 17. 15—249

KERESEK egy szoba konyhás lakást költségmegtérítésel Honvédtemető u .5. 15—243

OLCSÓBÉRŰ utcai szobakonyhás lakásomat, környéki beli magasabb-bérüre elcserélném. Mester u. 37. 15—T

ÖSSZKOMFORTOS egyszobás nápházi lakásomat elcserélem kettőszobás komfortossal. Cím a kiadóban 15—235

ELCSERÉLEM 2 szoba komfortos lakásom központi hasonlóért. Mester-u. 33. 15—T

KÖZELI kertségben lévő 3 szobás mellékhelyiséges egye dülálló lakásért belvárosi 2 szobás és egyszobás mellékhelyiséges lakást adnék .Két malom u .8. Oláh. 15—334

SZOBA konyha, speizos lakást keresek költségmegtérítéssel. Bercsényi óráss. — Malvin u. 21. Szabadság telep. 15—332

BÚTOROZOTT SZOBA (16)

KÉT rendes férfi albérletbe felvételtik Mester-utca 1. — szuterénlakás. 16—209

KÜLÖNBEJÁRATÚ bútorozott szoba szolid férfinak ágynemű nélkül kiadó azonnal Faragó 3. 16—166

KÜLÖNBEJÁRATÚ bútorozott szoba kiadó Péterfia 42. II udvari emelet. 16—79

KETTŐ diszes zábszlótartó és nagy vászonkoffer eladó Galai-utca 25. 16—61

ZUGÓ u 8. szám üzlethelyiség berendezésével betegség miatt eladó ,esetleg átadó Érdeklődni Jókai u. 7. 18—326

HÁZ, VILLA (19)

ELADÓ Csillag u. 24 sz. ház b.költözhető lakásokkal 19—63

ELADÓ ház Homokkertben Harsányi Gusztáv 33 kétlakásos remek családi ház nagytelkü termü gyümölcsös és szőlő 10,000 19—177

ELADÓ ház Csapó végénél Csonka 16 lakómentes beköltözhető háromszobás úrilakással. Istálló, sertésól, baromfiol külön baromfiudvar. Értekezni Bakóczy-nál Werbőczy 8. Bakóczy-nái . 19—178

KIS családi ház eladó, beköltözhető Komáromy-utca 9. szám. 19—219

ELADÓ Nagyerdő szélén 5 szobás új ház. Cím a kiadóban. 19—125

DARABOS utca 53—55 sz. házak sürgősen eladók. 19—120

BEKÖLTÖZHETŐ kis családiház eladó Gyár-utca 10. 19—108

ELADÓ családi ház mellékhelyiségekkel, átadó Szegényházsor vasöntöde . 19—208

SZÉCHENYI utca 8. számú nagytelkü ház. Acél-u. 31—33. sz. gyümölcsös (3300 négyszögöl) eladó. Érdeklődni Szabó Lajos egyházkörnégi gondnoknál Széchenyi-utca 103 19—160

CSALÁDI ház Borzán Gáspár utcában augusztus hóban arverésen olcsón megvehető. Érdeklődni Mónus Illés 3., iroda. 19—167

VENNÉK kis családi házat 6—7 ezer forintig. Cím: Szoboszlai-út 2. A. l. 1. 19—168

ELADÓ szép családi ház azonnal beköltözhető lakással Puzdra-utca 4. Homokkert 19—170

ELADÓ családi ház gyümölcsössel Homokkert templom mellett, Tusnád-utca 4. 19—190

CSALÁDI ház forgalmas fő út mentén üzleti célra alkalmas, Szabadság-telep, beköltözhető ,Hatlasi 15 19—80

HÁZVÉTELHEZ tárnulok 15.000-ről, Csillag-utca 88. 19—42

ELADÓ lakómentes családi ház azonnal beköltözhető két szoba, előszoba, pince, Szeremlei 4. 19—128

VILLAMOS közelében 1—2 szobás beköltözhető házat megvételre keresek. Cím a kiadóban. 19—143

CSALÁDI házat veszek — 15 ezerig — jókarbanlévőt, készpénz fizetés mellett — Ajánlatokat dr Papp Bajcsi Zs. 35. I. em. 19—155

ELADÓ lakómentes azonnal beköltözhető családi ház villamoshoz három percre Zrinyi u. 24. Zsibvásárnál. 19—288

ELADÓ szép családi ház azonnal beköltözhető prima épület. Géza u. 4. szám 19—304

CSALÁDIHÁZAT belterületen megvételre keresek. Címet kérek a kiadóba. Családi ház jeligére. 19—282

3—4 szobás családi házat keresek megvételre, lehetőleg Nagyerdő környékén, közvetítők mellőzésével — „Készpénz" jeligére. 19—280

BEKÖLTÖZHETŐ ház kertségben villamos-hoz közel sürgősen eladó, Jánosi 50 19—262

ELADÓ kétezer kétszobás villa teleréső csere lakással beköltözhető Bornemisza u. 6. 19—313

ELADÓ Kinizsi 77. egyharmad házrész beköltözhető lakással 19—328

ELADÓ Darabos 37. számu ház háromszobás összkomfortos beköltözhető lakással 19—325

ELADÓ Kígyó u. 37. nagy kettős ház Ótmalom u. sarok 19—303

ELADÓ családi házak a város minden részében beköltözéssel gazdálkodónak istállóval, nagy telekkel. Villák gyümölcsössel közuton, Széchenyi uton kisebb nagyobb Bethen utcán, Dóczinál 6000—50.000-ig. Kedvező fizetési feltételek mellett keresse fel mielőbb alkalmi vétel ügyben Belegrád ingatlanirodát Bethlen u. 58 19—301

ELADÓ Harsányi Gusztáv 8. sz. Homokkert. Értekezni: Tímár 23. keresztépület 19—296

Téglaskert Basahalom utca 19. számu ház eladó Azonnal beköltözhető. 19—237

KÉTSZOBÁS előszobás összkomfortos családi ház gyümölcsössel eladó Beköltözhető. Honvédtemető u. 16. 19—330

ELADÓ Rakovszky u. 34 sz. ház, esetleg harmadrészét. Érdeklődni Pacsirta u. 3 19—330

FÖLD, TELEK (20)

NÉGY hold buzatermő föld tanyával eladó. Kerezsi u 25. Vagongyárnál. 20—8

ELADÓ 2 hold kerti föld házzal ,istállóval Kanaris-utca 33. 20—109

ELADÓ házhely gyümölcsössel .Megtekintheto bármikor .Nemes-utca 7. alatt. 20—89

EGYETEMNÉL 360 öles szép fekvésü telek Hatvan-utca 36. eladó. — Bővebbet ügyvédemnél Burgundia 18. 20—162

ELADÓ házhely a nepfürdő mellett Abonyi- és Baksa-utca arok. Érdeklődni Kinizsi-utca 73. 20—85

ORION 6 lámpás zenegép hanglemezzel eladó Szeremlei 25. délután háttól 4-150 ELADÓ 3 hold föld tanyával ,Diószegi út mentén 7. kilométerné Erdős 20—151

ELCSERÉLNÉM egy nyilasjótermő szőllőmet, egyházasi házhelyemet, Ötcser to. rint pénzt is adok egy sisebb beköltözhető házert — Darabos 21. 20—139

INGATLANFORGALMI IRODA (22)

BAKÓCZY Ingatlanforgalmi Iroda Werbőczy 5. Családi házak kerteshazak üzletes házak villak beköltözheto lakásokkal atveheto üzlet, helyiségekkel gazdalkodonak alkalmas nagytelkü házak istállóval kamarákkal a város minden részén földek mindenfele nagyságban és minőségben szőlők telkek a legnagyobb választékban Bakóczynál .Ha elköltözik s lakását át akarja adni vagy lakást keres bizalommal keresse fel Bakóczyt 22—177

NÉGY lámpás Orion rádio eladó Szapanos 22. 4—225 11 hónapos süldők eladók. Szappanos 22. 22—225

LŐRINCZ ingatlaniroda Simonffy 11. Eladó házak: Nagytemplomnál háromszobás 25.000 Miklóson Hatvanon, Egyetemnél. Kossuthon. Szechenyin háromszobás beköltözheto, istallóval, Szentanna végénél háromszobás beköltözheto 21000. Ruyter 28 kétszobás szenzacios áron. Bíró 6-b Cserey 5-b, Irén 38. kétszobásak 600 .Ha lakást keres, vagy átad, fordu jon bizalommal Lőrinczhez. 22—210

PÁTAY Iroda, Csapó u. 19. Csapó uteán üzletes ház olcsón beköltözéssel. Kossuth-uteán 3 szobás Csillag-utcán 2 szobás beköltözheto 16.000 forint .Vágóhídi meg állónál 2 szobás, góré sertéshízaldával, lakással olcsón megvehető. Wolanfkertelepen családi ház otezerötszáz forint beköltözheto. Árpád-térnél gazdakodonak való ház. 22—172

ELADÓK kisebb, nagyobb beköltözhető családiaznk, házrészek, kertek, gyümölcsösök, Egyetemnél házrész olcsón Gárdonyinál Baltazár 12. 22—275

KURUC utca végénél beköltözheto családi ház hétszerálkalmi vétel, Nagy ingatlanirodában, Csapo 27. 22—268

SZOBA konyhás lakásom kamarával kerthasználattal szabad rendelkezéssel, kettő évre előre lizetve kiadom. Értekezni: Dudás Kossuth 49 Ingatlan iroda. 22—239

BEKÖLTÖZHETŐ házak a város minden részén telkek Bulyovszky Borbála iroda. Török Bálint u. 19 22—325

ELVESZETT (24)

SZŰCS István vf. szénutalványa elveszett, megtalálója illő jutalomban részesül Tímár u 34, mivel arcképe nélküli érvénytelen. 24—312

VEGYES (25)

PÉTERFIA 29 alatt még néhány napig keresheti fel Sergius grafológust 25—91

GRAFOLOGUSNŐ mindenki írásából biztos felvilágositása nyujt Széchenyi 19. 25—136

1 hétköznapi 10 szavas apróhirdetés díja

3 forint helyett 1 forint,

ha a vásárnapra feladott apróhirdetését egy hétköznapi lapban is megjelenteti.

KISGAZDA PART
TISZÁNTÚLI NAPILAPJA
Csekkszámla: 936.510
Felelős szerkesztő és kiadó:
BOLCÁR ISTVÁN

Nyomja a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság, Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. szám. — Műszaki igazgató: Szigethy Károly.